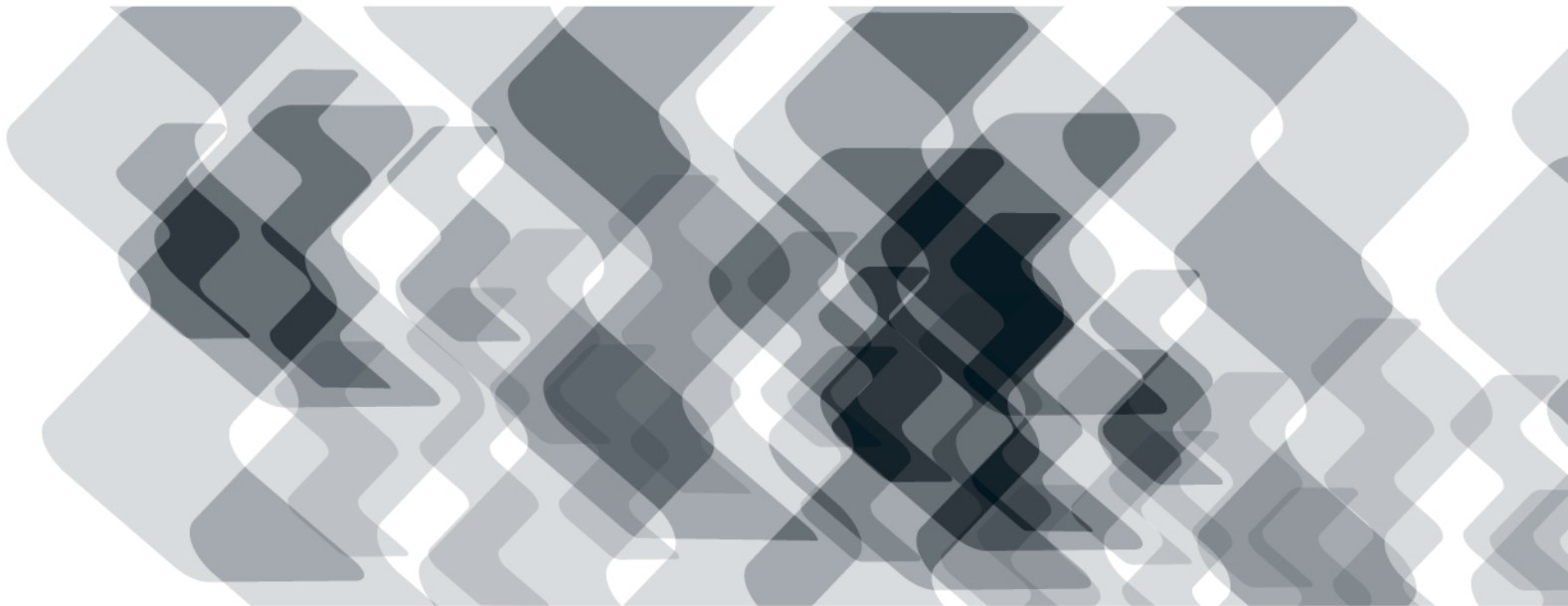

הבינלאומי

הדוחות הכספיים
ליום 31 במרס 2020

2020

תוכן העניינים

	דוח הדירקטוריון והנהלה
5	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
32	סקירת הסיכונים
55	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
56	הצהרת המנכ"ל
57	הצהרת החשבונאי הראשי
58	דוחות כספיים
	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח
141	ממשל תאגידי
144	פרטים נוספים
150	נספח

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון והנהלה

7	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	1
14	תמצית דוח רווח והפסד	2
15	הרכב הרווח המימוני, נטו	3
15	ניתוח סך הרווח המימוני, נטו	4
15	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית	5
16	פרטים לגבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי	6
16	התפלגות ההכנסות מעמלות	7
17	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	8
18	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	9
18	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים	10
18	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	11
19	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	12
19	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	13
20	החלוקה הענפית של ששת הלוחים הגדולים בקבוצה	14
20	הרכב תיק ניירות הערך	15
21	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	16
21	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	17
21	פירוט אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות	18
22	פירוט אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי לפי ענפי משק	19
22	ניתוח רגישות השפעת שינויים בשיעורי הרבית על תיק אגרות החוב מגובות המשכנתא	20
23	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	21
23	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	22
25	הון והלימות ההון	23
25	יחס הון כולל יחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית	24
26	פרטים בדבר הדיבידנד שחולק על ידי הבנק משנת 2017	25
27	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	26
27	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	27
28	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	28
29	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - פעילות בישראל	29
30	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל	30
35	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	31
38	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	32
41	חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים	33
42	חשיפות עיקריות למדינות זרות	34
44	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיור בבנק לפי מגזרי הצמדה	35
45	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	36
48	נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל	37
50	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים	38
52	תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה, ברמת הקבוצה	39
52	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	40
53	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד	41
53	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	42
54	סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות	43

דוח הדיקטוריון וההנהלה

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

6	תיאור פעילות קבוצת הבנק
7	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
8	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
8	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 במרס 2020

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 31 במאי 2020, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מוחזקות שלו (להלן - "קבוצת הבנק"), ליום 31 במרס 2020.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תאור פעילות קבוצת הבנק

קבוצת הבנק נמנית עם חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל.

פעילותה העסקית של קבוצת הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטויין בהכנסות רבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות, בתחומי ניירות הערך, מטבע חוץ, סחר בינלאומי, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת כספי הנוסטרו של הבנק וניהול סיכונים שוק ונזילות.
- שירותי תפעול בנקאיים לשוק ההון.
- שירותי נאמנות לפרטיים ומוסדיים באמצעות החברה לנאמנות.

הבנק פועל באמצעות שלוש חטיבות עסקיות עיקריות:

- החטיבה העסקית המרכזת את מכלול הפעילות מול לקוחות עסקיים גדולים (corporate) ומסחריים (middle market), וכן את תחום האשראי מול לקוחות עסקיים ומוסדיים הפעילים בשוק ההון. במסגרת החטיבה פועל איזור עסקים, המרכז את פעילות הסניפים העסקיים של הבנק.
 - החטיבה הבנקאית המספקת באמצעות הסניפים שירותי בנקאות ומשכנתאות לכלל מגזרי הלקוחות - משקי בית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים. במסגרת זו, פועלים גם סניפי יובנק המתמחים בבנקאות פרטית ובשוק ההון וסניפי אוצר החייל, המתמחים במתן שירותים ללקוחות קמעונאיים ומסחריים, בדגש על עובדי וגמלאי מערכת הביטחון. בנוסף, במסגרת מערך פאג"י, פועלים סניפים מתמחים במגזר הדתי והחרדי.
 - חטיבת נכסי לקוחות המרכזת את מכלול הפעילות בתחומי שוק ההון, הכספים והמט"ח מול הלקוחות הפרטיים, העסקיים, המוסדיים ופעילי שוק ההון. במסגרת החטיבה פועלים חדרי העסקאות בניירות ערך, במט"ח ובפקדונות וכן מערכי ייעוץ ההשקעות, הייעוץ הפנסיוני ומרכז ההשקעות. כמו כן, החטיבה ממונה על פעילות חברות בנות בתחומים משיקים - החברה לנאמנות והחברה לניהול תיקים.
- בנוסף לבנק, כוללת הקבוצה את בנק מסד, המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

העלאת דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

ביום 27 באפריל 2020, אישרה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג iAAA/Stable, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג iAA+ ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג iAA.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה ובהוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות בארץ ובעולם והשפעתן על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים ברבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות. לעניין זה ראו גם ההסתייגות בפרק הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם - השפעת התפשטות נגיף הקורונה. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "ייעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "ייהי". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק סקירת הסיכונים להלן. המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים, הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		יחסים פיננסיים עיקריים
	2019	2019	
			באחוזים
			מדדי ביצוע
			תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
10.5%	9.3%	8.2%	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
0.63%	0.54%	0.47%	יחס הון עצמי רובד 1
10.81%	10.53%	10.28%	יחס המינוף
5.81%	5.71%	5.52%	יחס כיסוי הנדילות
128%	132%	130%	יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
3.0%	3.0%	2.8%	יחס הכנסות רבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
1.9%	1.9%	1.8%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾
0.9%	0.9%	1.0%	יחס יעילות
64.4%	67.2%	62.2%	
			מדדי איכות אשראי עיקריים
			שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
1.05%	1.02%	1.15%	שיעור חובות פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.08%	0.92%	1.07%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור פגום
131%	156%	146%	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.10%	0.06%	0.15%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.16%	0.17%	0.71%	

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס	2019	2020	במיליוני ש"ח	נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד
635	658	הכנסות רבית, נטו		
36	157	הוצאות בגין הפסדי אשראי		
367	366	הכנסות שאינן מרבית		
320	368	מזה: עמלות		
673	637	הוצאות תפעוליות ואחרות		
402	379	מזה: משכורות והוצאות נלוות		
18	2	הוצאות סילוק		
1.82	1.70	רווח נקי בסיסי למניה בת 0.05 ש"ח (בש"ח)		

2019 בדצמבר 31	2019 במרס 31	2020 במרס 31	נתונים עיקריים מהמאזן
			במיליוני ש"ח
141,110	136,983	149,531	סך כל הנכסים
37,530	34,108	41,933	מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים
10,995	11,338	10,824	ניירות ערך
87,899	86,353	90,028	אשראי לציבור, נטו
132,186	128,445	140,624	סך כל ההתחייבויות
120,052	115,349	126,977	מזה: פקדונות הציבור
1,137	1,064	1,129	פקדונות מבנקים
3,674	4,270	3,754	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
8,568	8,208	8,542	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

2019 בדצמבר 31	2019 במרס 31	2020 במרס 31	נתונים נוספים
9,989	8,642	8,676	מחיר מניה (באגורות)
410	105	125	דיבידנד למניה (באגורות)

(1) על בסיס שנתי.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותה של קבוצת הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הרבתי; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות והלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי.

כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל.

במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכון נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

מידע נוסף מפורט בדוחות הכספיים לשנת 2019.

סיכונים מתפתחים

סיכונים מתפתחים הם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בסיכונים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה שמשפיעה על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

הסיכונים המתפתחים העיקריים הינם סיכון אסטרטגי/מודל עסקי, סיכון רגולטורי, סיכון סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים חוצי גבולות וסיכון בנקאות הוגנת. החל מרבעון זה התווסף סיכון מאקרו כלכלי, הכולל את השפעת התפשטות נגיף הקורונה. לפירוט נוסף אודות הסיכונים המתפתחים- ראה בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

נגיף הקורונה החל להתפשט בסוף שנת 2019 בסין ולאחר מכן לכל העולם. בתגובה לכך, ננקטו על ידי ממשלות בעולם, כולל בישראל צעדי התגוננות, כגון הגבלת מעבר בין מדינות, בידוד וצמצום התקהלויות, סגרים, הגבלות על הפעלת עסקים פרטיים ושירותים ממשלתיים ועירוניים ועוד. התפשטות הנגיף ואמצעי התגוננות אלו, גורמים לפגיעה כלכלית מהותית ומגמות שליליות בכלכלה העולמית והמקומית ולפגיעה בשוקי ההון העולמיים ובשוק המקומי.

בשלהי הרבעון הראשון של השנה, עקב התפשטות הנגיף, הושבת המשק כמעט במלואו, זאת בעקבות המגבלות החמורות שהוטלו על ידי משרד הבריאות ושהשפיעו לרעה על המצב המאקרו כלכלי במשק ובפרט גרמו לגידול חד באבטלה ולהאטה בפעילות המשק. המסחר בבורסות בעולם התנהל בתנודתיות גבוהה ובמגמה של ירידות חדות, אם כי לאחרונה חל תיקון ונצפית מגמה חיובית. ההשלכות של האמור על פעילות הבנק, לרבות עליה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים במגזרי הפעילות השונים צפויות להימשך.

על מנת להתמודד עם השפעות אלו, הפחיתו בנקים מרכזיים, ובכללם בנק ישראל, את שיעורי הרבית לזמן קצר. להפחתות אלה צפויה השפעה של קיטון בהכנסות המימון של הבנק. שינויים נוספים בשיעורי הרבית עשויים להשפיע בהתאמה על הכנסות הרבית של הבנק.

לצורך המשך שמירה על ההמשכיות העסקית, הבנק פועל תוך שמירה על בריאות העובדים והלקוחות ותוך הקפדה על יישום כללי משרד הבריאות ובנק ישראל. בנוסף, נקט הבנק בשורה של צעדים לצורך שמירה על כוח אדם חיוני למקרה חירום, בין היתר, באמצעות פיצול יחידות, שימוש בעבודה מרחוק ויצירת "קפסולות" או עבודה בצוותים, תוך הקפדה על ניהול הסיכונים וקיום בקורות ופועל על פי תוכנית היערכות תפעולית לחזרה הדרגתית לשגרה.

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקיימים מעקב שוטף בכל הנושאים והסיכונים הנובעים מהמשבר, השלכותיו והשפעותיו הפיננסיות על הבנק ובכלל זה ההשפעות על סיכוני אשראי, נזילות, תיק הנוסטרו, חדרי עסקאות וכו'.

החל משלב זיהוי משבר הקורונה, שמר הבנק על יתרות נזילות גבוהות יותר במט"ח ובשקלים, מאשר במצב עסקים רגיל. כמו כן, נשמר יחס כיסוי נזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפינימיות בכלל המגזרים. יחס הנזילות עמד ברבעון הראשון של השנה על ממוצע של 130%. פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-126,977 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-120,052 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 5.8%, המוסבר בעיקר ממעבר של לקוחות הבנק משוק ההון לפקדונות, עקב השלכות התפשטות נגיף הקורונה.

בתקופה זו הרחיבו הלקוחות את הפעילות הישירה. לצורך כך, הבנק איפשר שירותים נוספים בערוצים אלו, לצד ההקלות שניתנו על ידי בנק ישראל, תוך ביצוע התאמה של הניטור והבקורות.

ירידות בשערי נכסים סחירים, שינויים בעקומי הרבית בארץ ובעולם ובמרווחי אגרות-חוב, יצרו השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק. במהלך הרבעון, חלה ירידה של כ-41 מיליון ש"ח בשווי תיק המניות ונרשמה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין אגרות החוב בתיק הזמין למכירה בסך של 18 מיליון ש"ח. כמו כן, חלה ירידה ביתרת הרווח כולל אחר בסך של 72 מיליון ש"ח, המוסברת בירידה של 161 מיליון ש"ח בשווי תיק אגרות החוב הזמינות למכירה (ברובה בגין אגרות חוב של ממשלת ישראל) ומנגד בגידול ברווח כולל אחר בגין זכויות עובדים בסך של 89 מיליון ש"ח.

על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפחית הפיקוח על הבנקים ביום 31 במרס 2020 את דרישות ההון מהבנקים במסגרת הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. בהתאם, יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 31 במרס 2020 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 8.30%-11.80%, בהתאמה (במקום 9.31%-12.81% לפני הוראת השעה). בהודעה שפרסמה המפקחת על הבנקים בקשר עם הוראת השעה, היא ביקשה מהדירקטוריונים של הבנקים, בין היתר, לבחון מחדש את מדיניות הדיבידנדים מתוך כוונה שהמקורות ההוניים שישתחררו כתוצאה מהקטנת דרישות ההון ישמשו להגדלת אשראי ולא לצורך חלוקה. על רקע הודעת המפקחת וכדי לאפשר יישום תכלית ההוראה קיים דירקטוריון הבנק ביום 16 באפריל 2020, דיון על מדיניות הדיבידנד והחליט, כי הבנק יימנע מלחלק דיבידנד לבעלי מניותיו במהלך תקופת הוראת השעה, המסתיימת ביום 30 בספטמבר 2020. מובהר, כי לא חל שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק והיא נותרה בעינה. דירקטוריון הבנק ימשיך לדון בהמשך יישומה של מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק לאור התפתחויות המשבר והשפעתו על המשק ועל הבנק, ויהיה רשאי לבחון את ההחלטה בעניין יישום חלוקת הדיבידנד ולשנותה לפי שיקול דעתו.

יחס ההון רוברד 1 ליום 31 במרס 2020 עמד על 10.28% בהשוואה ל-10.81% ביום 31 בדצמבר 2019 ויחס המינוף עמד על 5.52% בהשוואה ל-5.81% ביום 31 בדצמבר 2019. הירידה מוסברת מעליה בנכסי הסיכון, בעיקר מגידול האשראי לציבור.

הבנק מנטר את מצב הלווים וביצע במהלך הרבעון החולף שינויים בתנאיהם של חובות וביניהם דחייה במועדי תשלום והארכות של תקופות לפירעון, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להנחיות בנק ישראל. בעקבות המשבר, ולאור הנחיות בנק ישראל, קבע הבנק מספר קריטריונים לטיפול בבקשות לדחייה או פריסת תשלומים ללקוחות שיבחרו בכך. במהלך חודש מרס 2020, נדחו תשלומי הלוואות (קרן ורביית) בהיקף של 86 מיליון ש"ח, כמפורט בפרק סיכון האשראי להלן. תשלומים נוספים נדחו ברבעון השני של שנת 2020.

הבנק בחן את המודלים של האשראי העסקי והפרטי ועודכנו הפרמטרים למתן אשראי לאור המשבר. בנוסף, בוצעו שורה של צעדים על מנת לסייע ללקוחות, הפעלת הקרן בערבות המדינה לסייע לעסקים שנפגעו כלכלית מהשפעות נגיף הקורונה, או גם באמצעים אחרים, בהסתמך על שורה של הקלות שפרסם בנק ישראל.

על רקע התפשטות הנגיף, השפעתו על הסביבה המאקרו כלכלית ואי הוודאות הרבה שהגיעה בעקבותיו, צופה הבנק, כי ההוצאות בגין הפסדי האשראי יגדלו. לאור מצב אי הוודאות החליט הבנק להגדיל את הפרשה הקבוצתית ברבעון זה, באמצעות עדכון ההתאמות האיותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית, כדי לשקף את הגידול האפשרי בהפרשה הפרטנית שיתכן ויבוא לידי ביטוי ברבעונים הבאים. סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכם ב-157 מיליון ש"ח, מזה סך של 130 מיליון ש"ח בהוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי, בהשוואה להוצאה קבוצתית להפסדי אשראי בסך של 26 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

כאמור, לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות האירוע והיקפן על הבנק, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שינקטו לעצירת התפשטותו, עוצמתם וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שינקטו (על ידי ממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים בנושא).

הערכות הבנק בדבר השלכות אפשריות של התפשטות נגיף הקורונה והשפעתו על השווקים הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל, בין היתר, כתלות בהיקף התפשטות הנגיף, בתגובת הממשלות והבנקים המרכזיים ובתקופת התמשכות האירוע.

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2020 לא ארע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או שסביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי וזאת לרבות ההשפעות הפוטנציאליות של אירוע נגיף הקורונה על מערכות הדיווח הכספי ועל מערך בקרות הגילוי.

לפרטים נוספים על השפעת התפשטות נגיף הקורונה, ראה באור 16 לדוחות הכספיים ובדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

יעדים ואסטרטגיה

הנהלת הבנק מוכוונת ומונחת על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק.

על בסיס התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, מגישה ההנהלה לדירקטוריון תכניות עבודה שנתיות ואת תקציבי הבנק, תוך פירוט כמותי ואיכותי של תמהיל ההכנסות, ההוצאות וההשקעות, שהנהלת הבנק קבעה לעצמה כיעדים ארוכי טווח וכיעדים פרטניים לשנת העבודה השוטפת.

הדירקטוריון וועדותיו מפקחים ומבקרים את עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכונים האשראי, השוק והנזילות. היחידות השונות בבנק, במערך הסיניפים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט.

הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית רב שנתית המתקופת על ידי הדירקטוריון, מדי חצי שנה. התכנית מושתתת על התנהלות מידתית בכל תחומי הפעילות, מתוך שאיפה לרווחיות נאותה ויציבה, לאורך זמן.

בשנת 2018, הושקה אסטרטגיית הדיגיטל של הבנק (אושרה בסוף שנת 2017), אשר מטרתה לתמוך באסטרטגיה העסקית של הבנק. כחלק מאסטרטגיית הדיגיטל ובהלימה לאסטרטגיית הבנק "משקיעים בך", הבנק מפתח מענה דיגיטלי מותאם וממוקד בצרכי הלקוח. הבנק שם דגש על פתרונות אשר ניתן יהיה לשלב בממשקים מול הלקוח ובכך לשפר את חוויית הלקוח ולתת לו ערך מוסף בעולמות הפיננסיים השונים, ובפרט בעולמות שוק ההון. בנוסף, הבנק מקדם חדשנות באמצעות הטמעת מוצרים וטכנולוגיות מחברות הזנק, זאת לצד הפעילות השוטפת לפיתוח מוצרים וטכנולוגיות in-house באמצעות מערך ה-IT של הבנק. לצורך מימוש כל זאת, אף הוקמה מחלקה ייעודית לטיפול הוליסטי בתחום החדשנות והדיגיטל.

ביום 5 בנובמבר 2019, אישר דירקטוריון הבנק אסטרטגיה תאגידית חדשה לשנים הקרובות בהתאם לשינויים בסביבת הפעילות שלו, ומתוך ראייה קדימה של עולם הבנקאות. האסטרטגיה החדשה הינה נדבך נוסף לתהליכים אסטרטגיים פרטניים שבוצעו בשנים האחרונות, כמפורט בהמשך.

הבנק שם דגש על מתן ערך מוסף ללקוחותיו וזאת בהתאם לצרכיו של כל לקוח, לרבות בתחום הדיגיטל והמענה הטכנולוגי; מיקודן של חברת הבת מסד והמותגים יובנק, פאג"י ואוצר החייל בנישות הפעילות הייחודיות להן, ובעיקר בקידום תחום הקמעונאות והעסקים הקטנים; שמירה על מובילותו בשוק ההון; הובלת מהלכי התייעלות בהוצאות תוך ייעול מצבת כח אדם, שיפור תהליכים, המשך התייעלות ברשת הסינוף ושימוש גובר בערוצי הבנקאות הישירה וכן חיזוק תרבות מכוונת ביצועים ומדידה בקבוצה, בד בבד עם ניהול סיכונים מושכל.

בשנת 2019, סיים הבנק לגבש תכנית אסטרטגית חדשה בעולמות תשתיות המחשוב. מטרת התכנית היא לשפר את יכולתו של הבנק לפעול בסביבת הבנקאות המשתנה, בין היתר על ידי קיצור זמני תגובה והגברת הגמישות.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

12	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
12	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
18	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
27	מגזרי הפעילות הפיקוחיים
31	חברות מוחזקות עיקריות

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פעל ענף הבנקאות בישראל ברבעון הראשון של שנת 2020. המשק הישראלי התאפיין בפתיחת שנת 2020 בנתוני מאקרו חיוביים, נתוני צמיחה טובים, אבטלה נמוכה ואינפלציה גבוהה, רמות חוב ציבורי נמוך ויתרות מט"ח גבוהות. עם התפשטות נגיף הקורונה, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, הודיעה ממשלת ישראל על הגבלות נרחבות לאזרחים ולעסקים. בעקבות כך, החל מהמחצית השנייה של חודש מרס 2020 הושבתה הפעילות הכלכלית בענפי משק רבים, והורגשה האטה משמעותית בפעילות המשק בישראל ובכל העולם.

צמיחה

האינדיקטורים האחרונים לפעילות הריאלית שפורסמו לרבעון הרביעי של 2019, טרום משבר הקורונה, המשיכו להיות חיוביים והעידו על צמיחה של התוצר המקומי הגולמי (להלן - "התמ"ג") ברבעון הרביעי של 2019, בשיעור של 4.6% (בחישוב שנתי). משבר הקורונה קטע את מגמת הצמיחה והמשק עבר להתכווצות. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") שפורסמו לאחרונה, התמ"ג ירד בכ-7.1% ברבעון הראשון של שנת 2020 (בחישוב שנתי). לאחר שהושפע באופן ישיר ממשבר הקורונה ומנקיטת הצעדים של הממשלה לבלימת התפשטות הנגיף, שגרמה להאטת הפעילות במשק. בנוסף, הירידה החדה ביבוא מכוניות העצימה את הירידה בתמ"ג, בהשוואה לרבעון הרביעי של שנת 2019 (ירידה של 4.6% בתמ"ג ללא יבוא מכוניות). מהנתונים שפורסמו, עולה כי נרשמו ירידות בשיעור של 9.1% בתמ"ג העסקי, 20.3% בהוצאה לצריכה פרטית ו-27.5% ביבוא סחורות ושירותים.

ביום 25 במאי 2020, עדכנה חטיבת המחקר של בנק ישראל את תחזיותיה, על רקע הגברת קצב הסרת המגבלות הבריאותיות בפועל, באופן מהיר מהצפי ולפיהן החל מהמחצית השנייה של השנה, צפוי המשק להיכנס לתהליך התאוששות הדרגתי וארוך, כך שהתוצר בשנת 2020 צפוי להתכווץ ב-4.5% (בהשוואה ל-5.3% בהערכה הקודמת) ואילו בשנת 2021 צפויה צמיחה בשיעור של 6.8% (בהשוואה ל-8.7% בהערכה הקודמת). המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל עלה ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-0.3% בלבד (בחודש מרס לבדו ירד המדד ב-0.1%), בהשוואה ל-1.1% בתקופה המקבילה אשתקד ו-3.4% בכל שנת 2019. ההאטה הניכרת ברבעון הנוכחי מושפעת ברובה ממצב המשק בעקבות המשבר ונמוכה משמעותית מקצב הגידול של המדד בשנתיים האחרונות, שהיה עקבי עם שיעור אבטלה נמוך.

סיכויי אשאי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה. חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישררה בחודש מרס 2019 את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ והותירה אותו עם תחזית יציבה. חברת דירוג האשראי העולמית S&P אישררה בחודש מאי 2020 את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של AA- והותירה אותו עם תחזית יציבה. חברת הדירוג ציינה, כי למרות האתגרים הפיסקליים שנוצרו עקב משבר הקורונה והמשבר הפוליטי הארוך, הצפי הוא כי המחויבות למשמעת פייסקלית תגבר עם הקמת הממשלה ותתרום להמשך מדיניות מאקרו כלכלית אחראית. חברת דירוג האשראי העולמית Moody's הורידה בסוף חודש אפריל 2020, את אופק דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של A1 תחזית חיובית לתחזית יציבה. הורדת האופק באה על רקע הערכה לאי העלאה של דירוג האשראי בחודשים הקרובים ונבעה משני גורמים עיקריים: הזינוק שחל בגירעון התקציבי כתוצאה ממשבר הקורונה וכן חולשת המדיניות התקציבית של הממשלה נוכח הקיטוב הפוליטי הגובר. עם זאת, השארת הדירוג משקף פוטנציאל צמיחה חזק בטווח הבינוני והארוך.

תקציב המדינה

נוכח המשבר החמור והתפשטות נגיף הקורונה, נאלצה הממשלה להוציא סכומים ניכרים לטובת מניעת ההתפשטות וטיפול מיידי בחולים שנדבקו ולצורך סיוע למשק על מנת לאפשר לו לצלוח את המשבר. בחודשים ינואר-אפריל 2020, נמדד גירעון של 28.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-14.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המצטבר ב-12 החודשים האחרונים עומד על 4.8% מהתמ"ג. בחודש אפריל 2020 בלבד, נמדד גירעון של 14.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-4.9 מיליארד ש"ח בחודש המקביל אשתקד. יעד הגירעון המקורי לשנת 2020 טרום המשבר נע בין 3%-3.3%.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק עדיין נמוכה יחסית, כאשר ברבעון הראשון של שנת 2020 ירד המדד "ביגין" בכ-0.1%, בהשוואה לעלייה של 0.5% בתקופה המקבילה אשתקד ואילו המדד "הידוע" ירד בכ-0.5%, בהשוואה לירידה של 0.3% בתקופה המקבילה אשתקד. על פי עדכון חטיבת המחקר של בנק ישראל מיום 25 במאי 2020, תואי האינפלציה לחודשים הקרובים צפוי להיות נמוך ובעקבות המשבר, האינפלציה צפויה להיות נמוכה יותר, הן על רקע הירידה החדה במחיר הנפט וסחורות אחרות, עליית האבטלה והשפעתה על השכר והן כתוצאה מריסון אפשרי של קצב עליית שכר הדירה. על פי הערכות אלה, האינפלציה בשנת 2020 תעמוד על שיעור שלילי של 0.5% (בהשוואה לשיעור שלילי של 0.8% בהערכה הקודמת) ובשנת 2021 תעמוד על שיעור חיובי של 0.7% (בהשוואה ל-0.9% בהערכה הקודמת).

שוק הדיור

הפרסומים האחרונים משקפים עלייה במחירי הדירות. על פי מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, שפורסם בחודש אפריל 2020, נרשמה עלייה של 0.6% במחירי הדירות בחודשים ינואר-פברואר 2020, בהשוואה לעסקאות שבוצעו בחודשים דצמבר-ינואר 2020. מחירי העסקאות בחודשים ינואר-פברואר 2020 עלו ב-3.9%, בהשוואה לחודשים המקבילים אשתקד.

שוק העבודה

משבר הקורונה השפיע באופן משמעותי על שוק העבודה, אשר עד לפרוץ המשבר הפגין עוצמה. השפעת המשבר טרם קיבלה ביטוי מלא בנתונים שפורסמו על ידי הלמ"ס, אשר דיווח כי שיעור האבטלה ברבעון הראשון של שנת 2020 עמד על כ-3.1% (בקרוב בני 64-25), בהשוואה ל 3.2% ברבעון הרביעי של שנת 2019. שיעור זה אינו מתיישב עם ההערכות העדכניות של חטיבת המחקר של בנק ישראל לשיעור אבטלה של 6.3% בשנת 2020 ו-6.7% בשנת 2021. הפער נובע ברובו מהעובדה שעובדים רבים במשק הוצאו לחל"ת או פוטרו בעקבות משבר הקורונה ואינם נרשמים כבלתי מועסקים על פי הגדרות הלמ"ס. על פי נתוני הלמ"ס, מתוך כלל המועסקים, 55% בלבד הועסקו באופן מלא והיקף הנעדרים זמנית ממקום עבודתם עלה ל-23% בחודש מרס 2020, בהשוואה ל-7% בלבד בחודש פברואר. מספר דורשי העבודה, כולל העובדים שהוצאו לחל"ת, עלה לכ-1.1 מיליון איש, שהם כרבע מכוח העבודה בישראל.

שער החליפין

ברבעון הראשון של שנת 2020, עלה שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-3.1%, תוך תנודתיות גדולה ושער החליפין של השקל מול האירו עלה בשיעור של כ-0.6%.

רביית בנק ישראל

לאור משבר הקורונה, אשר קטע את מגמת הצמיחה במשק, הפחית בנק ישראל את הרביית בחודש אפריל 2020 לרמה של 0.1% וכן החליט על צעדים נוספים, שכללו מתן הלוואות מוניטריות לבנקים אשר הותנו במתן אשראי לעסקים קטנים וזעירים והרחבת התכנית במסגרתה מתבצעות עסקאות רכישה מחדש ("ריפוי") מול גופים פיננסיים כך שעסקאות אלו יוכלו לכלול גם אגרות חוב תאגידיות כבטוחה, בנוסף לתכנית רכישת אגרות חוב ממשלתיות שעליה הכריז בנק ישראל וזאת גם על מנת לייצב את השווקים. על פי הערכה עדכנית של מחלקת המחקר בבנק ישראל מחודש מאי 2020, צפויה הרביית לעמוד בשנה הקרובה בטווח שבין 0% ל-0.1%.

הסביבה הגלובלית

הפעילות הכלכלית העולמית ממשיכה להאט על רקע השפעות משבר הקורונה. מדד מנהלי הרכש בתעשייה בעולם מצביע על התכווצות לרמה הנמוכה מזה 11 שנה. בחודש מרס 2020, בעקבות המשבר, חלה טלטלה בשוקי ההון בארץ ובעולם, מדדי המניות בשווקים העיקריים ירדו בשיעור ממוצע של 30% ולאחר מכן מרביתם עלו וקיזזו חלק מהירידה, על רקע צעדי הבנקים המרכזיים והממשלות. התשואות בשוקי האג"ח הממשלתיות והתאגידיות היו תנודתיות ביותר וחלה עלייה חדה במרווחי הסיכון. על פי הערכות גופים בינלאומיים, התוצר העולמי צפוי להתכווץ בשנת 2020 בשיעור משמעותי וצפויה גם ירידה חדה בסחר העולמי. קרן המטבע הבינלאומית צופה שהתוצר הגלובלי יתכווץ בשנת 2020 בכ-3%. בגוש האירו נרשמה ברבעון הראשון של שנת 2020 ירידה חדה של כ-14% בתוצר (בחישוב שנתי), כאשר בצרפת, ספרד ואיטליה שיעור הירידה היה גבוה יחסית ונע בטווחים שבין 19%-23%.

בסין, ההאטה בהתפשטות נגיף הקורונה איפשרה לרשויות לצמצם את המגבלות על האוכלוסיה והנתונים ברבעון הראשון של שנת 2020 מצביעים בשלב זה על חזרה מדורגת של הפעילות הכלכלית.

בארה"ב, בה החלו ההגבלות בתנועה ובפעילות בשלב מאוחר יחסית, התכווץ התוצר ברבעון הראשון של שנת 2020 בכ-4.8%, בחישוב שנתי. השפעת המשבר הביאה לכך ששיעור האבטלה זינק בחודש אפריל 2020 לשיא היסטורי של 14.7%, בהשוואה לשפל של 3.5% טרום המשבר. התפשטות המשבר הביאה בתגובה, להפחתת הרביות על ידי הבנקים המרכזיים באופן חד ולנקיטת מגוון צעדי הרחבה ואספקת נזילות לשווקים. הממשלות בעולם הכריזו על תכניות רחבות היקף להרחבת הוצאה הציבורית, פיצוי הנפגעים מהמשבר והעמדת אשראי למגזר העסקי. ההאטה בפעילות הכלכלית הביאה לירידות חדות במחירי הסחורות ומחיר הנפט צנח בעשרות אחוזים, גם על רקע חוסר ההסכמה בין יצרניות הנפט העיקריות לגבי קיצוץ בתפוקה. ירידות אלו התמתנו בהמשך.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 נרשמו ירידות במדדי המניות העיקריים, על רקע הירידות בשוקי העולם והתפשטות נגיף הקורונה. מדד ת"א 35 ירד בכ-21% ומדד ת"א 125 ירד בשיעור דומה. מדד האג"ח הכללי ירד בכ-4.5%. במחזורי המסחר של המניות בבורסה המקומית, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, נרשמה מגמת עלייה, שהתמתנה לאחר תאריך המאזן. בעולם, התגברו מגמות הירידות בשוקי ההון בעקבות המשבר, כך שמדד ה-S&P-500 ירד בכ-20% במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020. באירופה, ירד מדד היורוסטוקס-600 בכ-23%, ומדד המדיניות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) ירד בכ-24%. לאחר תאריך המאזן, נרשמו עליות בשוקי ההון, על רקע צעדי הבנקים המרכזיים והממשלות בעולם.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות, וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-171 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-183 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 6.6%.
 תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק (על בסיס שנתי) עמדה בתקופה ינואר-מרס 2020 על שיעור של 8.2%, בהשוואה ל-9.3% בתקופה המקבילה אשתקד ול-10.5% בכל שנת 2019.

תמצית דוח רווח והפסד

שינוי	שלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
	2019	2020	
ב-%	במיליוני ש"ח		
(3.8)	681	655	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
336.1	36	157	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(22.8)	645	498	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
15.0	320	368	עמלות
-	1	1	הכנסות אחרות
(5.3)	673	637	הוצאות תפעוליות ואחרות
(21.5)	293	230	רווח לפני מסים
(56.8)	111	48	הפרשה למסים על הרווח
(120.0)	10	(2)	חלק הבנק ברווחי (הפסדי) חברה כלולה לאחר השפעת המס
			רווח נקי:
(6.3)	192	180	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(9)	(9)	רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(6.6)	183	171	המיוחס לבעלי מניות הבנק
	9.3%	8.2%	תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מהמתכונת בדוח רווח והפסד. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות הרבית, נטו והכנסות המימון שאינן מרבית לרווח המימוני, נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות רבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מרבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו

		2019		2020		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
						במיליוני ש"ח
727	911	699	748	715	715	הכנסות רבית
92	246	57	88	57	57	הוצאות רבית
635	665	642	660	658	658	הכנסות רבית, נטו
46	66	63	50	(3)	(3)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית
681	731	705	710	655	655	סך הרווח המימוני המדווח
						בניטרול השפעות שאינן מפעילות שוטפת:
(5)	2	(4)	1	-	-	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
4	5	-	3	(9)	(9)	הכנסות (הוצאות) ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
7	15	33	16	(48)	(48)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות
6	22	29	20	(57)	(57)	סך כל ההשפעות שאינן מפעילות שוטפת
675	709	676	690	712	712	רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾

(1) מזה בגין השפעות שינויים במדד - הוצאה בסך של כ-16 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2020, בהשוואה להוצאה בסך של כ-4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח המימוני מפעילות שוטפת הסתכם ב-712 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-675 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נבעה מגידול בהיקפי הפעילות העסקית והאשראי לדיוור, ומגידול בהכנסות מפעילות חדר עסקאות בשל עלייה בהיקף העסקאות עקב התנדויות בשווקים, בעקבות התפשטות נגיף הקורונה.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2020	באחוזים
2.45	2.31	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי רבית
0.54	0.32	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות רבית
1.91	1.99	פער הרבית הכולל
2.14	2.12	יחס בין הכנסות מרבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית

למידע נוסף בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות רבית, ראה נספח 1 לפרק מממשל תאגידי.

ההפסדים מהשקעות במניות שהסתכמו ב-48 מיליון ש"ח כוללים הפסדים שטרם מומשו בסך של 41 מיליון ש"ח, שנבעו מירידה בשווי השוק של המניות בשוק ההון בשל משבר התפשטות נגיף הקורונה. לאחר תאריך המאזן, חלה התאוששות מסויימת בשווקים הפיננסיים, אשר מיתנה את ההשפעות הנ"ל וכנול ליום 26 במאי 2020, ההפסדים ממניות שטרם מומשו הסתכמו ב-24 מיליון ש"ח.

ההוצאות ממימוש ומהתאמות לשווי של אגרות חוב בסך של 9 מיליון ש"ח כוללים הפרשה לירידת ערך בסך של כ-18 מיליון ש"ח, בגין ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני שנבעה אף היא מירידות שערי הבורסה כאמור לעיל.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב-157 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-36 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

העלייה בהוצאות להפסדי אשראי נובעת בעיקרה מהשפעות השינויים בסביבה המקרו כלכלית כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה ועקב חוסר הוודאות באשר להשפעתה על מצב הלוחים.

לאור מצב אי הוודאות החליט הבנק להגדיל את ההפרשה הקבוצתית ברבעון זה, כדי לשקף את הגידול האפשרי בהפרשה הפרטנית שטרם בא לידי ביטוי. הגידול בהוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי, מבטא את השינויים בסביבה המקרו כלכלית ואת חוסר הוודאות כאמור לעיל, וזאת, באמצעות עדכון ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית. כמו כן, ההפרשה הקבוצתית גדלה גם לאור העלייה בהיקף החובות הבעייתיים כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה.

להלן פרטים לגבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

שלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
64	54	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(54)	(27)	קישור בהוצאה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
10	27	הוצאה פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
26	130	הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
36	157	סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי
		מזה:
18	124	הוצאות בגין אשראי מסחרי
(1)	4	הוצאות (הכנסות) בגין אשראי לדיור
19	29	הוצאות בגין אשראי פרטי אחר
0.05%	0.12%	שיעור ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.12%	0.59%	שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.17%	0.71%	שיעור סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

הכנסות מעמלות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב-368 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-320 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 15.0%. עיקר הגידול בהכנסות מעמלות נובע מגידול בהכנסות מפעילות שוק ההון, המוסבר מגידול במחזורי המסחר בבורסה, ומגידול בהכנסות מהפרשי המרה עקב גידול מחזורי הפעילות והתנדויות בשערי המטבעות, כתוצאה ממשבר הקורונה.

להלן התפלגות ההכנסות מעמלות:

שלושת החודשים שנסתיימו ביום		
2019 במרס 31	2020 במרס 31	
במיליוני ש"ח		
57	57	ניהול חשבון
25	25	כרטיסי אשראי
153	184	פעילות בשוק ההון
35	54	הפרשי המרה
22	20	עמלות מעסקי מימון
28	28	עמלות אחרות
320	368	סך כל העמלות

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב-637 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-673 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.3%. להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום		
31 במרס 2019	31 במרס 2020	
במיליוני ש"ח		
392	379	משכורות והוצאות נלוות בניטרול הוצאות מענקים
10	-	מענקים
92	86	אחזקה ופחת בניינים וציוד
23	24	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
6	-	הוצאות בגין מיזוג אוצר החייל
18	2	הוצאות סילוק
132	146	הוצאות אחרות למעט צמצומים וסילוקים
673	637	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב-379 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-402 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.7%, שנבע בעיקר מקיטון בעלויות השכר עקב צמצום במצבת העובדים בקבוצה ומקיטון במענקים לעובדים, שקוזז בחלקו בעליית שכר.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ב-86 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 6.5%, שנבע בעיקר מירידה בהיקף נכסי הנדל"ן בקבוצה, עקב מהלכי התייעלות.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב-148 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-156 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.1%, שנבע בעיקר מירידה בהוצאות סילוק בגין פרישה מוקדמת של עובדים, בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה זו קוזזה בחלקה בגידול בהוצאות עמלות שוק ההון.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה ב-48 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-111 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל-20.9%, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי בשיעור של 34.2%. הירידה בהוצאות מסים ובשיעור המס האפקטיבי נובעת מהכנסות מסים בגין שנים קודמות, בסך של 35 מיליון ש"ח, ברבעון הנוכחי.

חלק הבנק בהפסד של חברה כלולה לאחר השפעת המס הסתכם ב-2 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בחלק הבנק ברווח של חברה כלולה נובע מירידה ברווחי חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ שהושפעו בעיקר מגידול בהפרשה להפסדי אשראי, לאור הגידול הצפוי בעתיד בהיקפי המחיקות של האשראי הצרכני, בשל התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו.

סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-99 מיליון ש"ח, סכום זה הושפע בעיקר מהרווח הנקי לרבעון המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 171 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 89 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 161 מיליון ש"ח.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-149,531 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-136,983 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2019 ול-141,110 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 9.2%-1-6.0%, בהתאמה.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי	31 בדצמבר		במיליוני ש"ח	
	2019	31 במרס 2020		
ב-1%				
2.4	87,899	90,028		אשראי לציבור, נטו
(1.6)	10,995	10,824		ניירות ערך
11.7	37,530	41,933		מזומנים ופקדונות בבנקים
5.8	120,052	126,977		פקדונות הציבור
2.2	3,674	3,754		אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(0.3)	8,568	8,542		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים:

שינוי	31 בדצמבר		במיליוני ש"ח	
	2019	31 במרס 2020		
ב-1%				
(22.2)	135	105		מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים:
(2.5)	7,551	7,363		אשראי תעודות
(3.3)	2,268	2,193		ערביות והתחייבויות אחרות
2.0	9,463	9,648		מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
5.8	8,200	8,675		מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
(3.1)	6,708	6,499		מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ומסגרות להשאלת ניירות ערך
0.5	34,325	34,483		התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
				סך הכל

מכשירים פיננסיים נגזרים:

ערך נקוב	31 בדצמבר 2019		ערך נקוב	31 במרס 2020		במיליוני ש"ח	
	שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי		שווי הוגן שלילי	שווי הוגן חיובי		
21,290	384	249	21,136	522	264		חוזי רבית
74,927	414	391	93,407	1,208	1,429		חוזי מטבע
44,337	450	450	38,797	857	857		חוזים בגין מניות
156	1	1	86	1	1		חוזי סחורות ואחרים
140,710	1,249	1,091	153,426	2,588	2,551		סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-90,028 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-87,899 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 2.4%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום	31 בדצמבר 2019		השינוי במיליוני ש"ח	%	31 במרס 2020		במיליוני ש"ח	
	2019	31 במרס 2020			2019	2020		
	%	%	%					מטבע ישראלי
	83.4	82.8	1.7	1,238	73,316	74,554		- לא צמוד
	11.7	11.4	(0.3)	(30)	10,273	10,243		- צמוד למדד
	4.2	5.1	25.6	937	3,664	4,601		מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
	0.7	0.7	(2.5)	(16)	646	630		פריטים לא כספיים
	100.0	100.0	2.4	2,129	87,899	90,028		סך הכל

אשראי לציבור, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת					
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
ב-%		במיליוני ש"ח			
5.0	3.6	17,280	17,515	18,141	עסקים גדולים
6.2	3.3	5,539	5,694	5,883	עסקים בינוניים
3.8	4.9	17,264	17,082	17,913	עסקים קטנים וזעירים
(1.2)	1.1	21,835	21,332	21,569	משקי בית ללא הלוואות לדיור
2.7	7.4	25,583	24,468	26,274	הלוואות לדיור
(13.4)	7.4	67	54	58	בנקאות פרטית
(1.9)	12.4	1,261	1,101	1,237	גופים מוסדיים
2.5	4.4	88,829	87,246	91,075	סך הכל
1.0	2.0	18,196	18,015	18,379	מזה: אשראי צרכני ללא הלוואות לדיור וכרטיסי אשראי
-	50.0	33	22	33	משקי בית
1.0	2.1	18,229	18,037	18,412	בנקאות פרטית
					סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 31 במרס 2020 ב-126,645 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-123,687 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 2.4%.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

שינוי	31 בדצמבר 2019		31 במרס 2020		ענף משק
	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	
%	%	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	
(4.3)	12.1	14,940	11.3	14,296	שירותים פיננסיים (כולל חברות אחזקה)
2.0	13.3	16,433	13.2	16,755	בינוי ונדל"ן
10.0	8.1	10,020	8.7	11,022	תעשייה
10.2	6.3	7,854	6.8	8,653	מסחר
1.8	50.0	61,878	49.8	63,018	לקוחות פרטיים, לרבות הלוואות לדיור
2.7	10.2	12,562	10.2	12,901	אחרים
2.4	100.0	123,687	100.0	126,645	סך הכל

להלן החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים):

31 במרס 2020				ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני*		
			במיליוני ש"ח		
967	967	443	524	תעשייה	1.
701	701	-	701	שירותים פיננסיים	2.
469	692	319	373	שירותים פיננסיים	3.
601	601	214	387	אספקת חשמל ומים	4.
582	582	11	571	מסחר	5.
106	573	61	512	שירותים פיננסיים	6.

31 בדצמבר 2019				ענף משק	לווה מספר
סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני*		
			במיליוני ש"ח		
165	1,047	5	1,042	שירותים פיננסיים	1.
648	936	274	662	שירותים פיננסיים	2.
795	795	391	404	תעשייה	3.
701	701	50	651	שירותים פיננסיים	4.
625	625	223	402	אספקת חשמל ומים	5.
607	607	6	601	שירותים פיננסיים	6.

* כולל אשראי לציבור, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

השקעה בניירות ערך ליום 31 במרס 2020 הסתכמה ב-10,824 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10,995 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, קיטון בשיעור של 1.6%.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020	31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020	
	%		במיליוני ש"ח	
76.2	78.9	8,379	8,539	אגרות חוב ממשלתיות
5.9	5.4	649	590	אגרות חוב של בנקים (1)
8.0	8.1	885	872	קונצרני
6.8	4.6	743	503	קונצרני ומגובי נכסים בערבות ממשלות
3.1	3.0	339	320	מניות (2)
100.0	100.0	10,995	10,824	סך הכל

(1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.

כולל אגרות חוב של בנקים זרים במט"ח ובערבות ממשלות זרות בסך של 469 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 615 מיליון ש"ח).

(2) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 85 מיליון ש"ח, השקעה במניות וסלי מדדי מניות במט"ח בסך של 71 מיליון ש"ח, השקעה בשטרי הון צמיחים בסך של 21 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות ובסלי מדדי מניות הנסחרים בבורסה בתל-אביב בסך של 111 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 89 מיליון ש"ח, השקעה במניות ובסלי מדדי מניות במט"ח בסך של 92 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות ובסלי מדדי מניות הנסחרים בבורסה בתל-אביב בסך של 124 מיליון ש"ח).

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020	31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020		
%	%	%	%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
33.0	40.1	19.6	711	3,634	4,345
3.2	3.2	(0.9)	(3)	349	346
60.7	53.7	(12.9)	(860)	6,673	5,813
3.1	3.0	(5.6)	(19)	339	320
100.0	100.0	(1.6)	(171)	10,995	10,824

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 31 במרס 2020:

סך הכל	מחיר מצד נגדי לעסקה**	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצוטט בשוק פעיל במיליוני ש"ח	
320	90	32	198	מניות וקרנות השקעה פרטיות
4,083	-	-	4,083	אגרות חוב ממשלתיות במטבע ישראלי
608	-	293	315	אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי
5,457	-	5,334	123	אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות נכסים
356	-	356	-	אגרות חוב מגובות משכנתא (MBS)
10,824	90	6,015	4,719	סך הכל
100.0	0.8	55.6	43.6	% מהתיק

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק ואשר מבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פיננסיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה. לגבי קרנות השקעה פרטיות, בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך מתבססת על הדוחות הכספיים שלהן.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020	במיליוני ש"ח
3,220	3,631	ישראל (כולל ממשלת ישראל - 3,505 מיליון ש"ח; 31.12.19 - 3,092 מיליון ש"ח)
2,071	1,098	ארצות הברית (כולל ממשלת ארצות הברית - 950 מיליון ש"ח; 31.12.19 - 1,957 מיליון ש"ח)
183	22	צרפת
10	57	קנדה
432	225	גרמניה (בבעלות ממשלת גרמניה או בערבותה)
83	99	המזרח הרחוק, אוסטרליה ואחרים (4 מדינות; 31.12.19 - 3 מדינות)
296	325	אירופה (3 מדינות; 31.12.19 - 2 מדינות)
6,295	5,457	סך הכל

יצוין כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל וממשלת ארצות הברית), אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 5% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020	
במיליוני ש"ח		
148	145	חשמל ומים
204	215	בניה ונדל"ן
75	74	שירותים פיננסיים
9	33	בנקים
50	29	תעשיה
54	35	מסחר
97	57	תחבורה
11	16	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
4	4	שירותים ציבוריים
652	608	סך הכל

להלן הרכב תיק אגרות החוב במט"ח בקבוצת הבנק:

- **אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח שאינן מגובות נכסים** - מסתכמות ב-5,457 מיליון ש"ח (1,531 מיליון דולר) (כולל חברות זרות בסך של 876 מיליון ש"ח, אגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך של 3,505 מיליון ש"ח, אגרות חוב של חברות ישראליות במט"ח, שרובן, נסחרות בחו"ל בסך של 126 מיליון ש"ח ואגרות חוב ממשלתיות זרות בסך של 950 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב הזרות הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade) בקבוצת דירוג A ומעלה, כאשר כ-2% מהחשיפה הינה למוסדות בנקאיים ופיננסיים מובילים במדינות OECD. תיק השקעה זה מפוזר כך שהחשיפה למנפיק יחיד (שאיננו ממשלה) אינה עולה על 5% מהיקף תיק אגרות החוב במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב הזרות במט"ח עומד על כ-4 שנים. יתרת ההפסדים ברוטו שטרם מומשה (הכלולה בהון במסגרת התאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה) ליום הדיווח בגין תיק זה עמדה על כ-154 מיליון ש"ח (43 מיליון דולר), בהשוואה לרווחים של כ-59 מיליון ש"ח (כ-17 מיליון דולר) ליום 31 בדצמבר 2019.

- **אגרות חוב מגובות במשכנתאות (Mortgage Backed Securities - MBS)** - מסתכמות ב-356 מיליון ש"ח (100 מיליון דולר). מתוכן אגרות חוב בסך של 355 מיליון ש"ח (100 מיליון דולר) הונפקו על ידי חברה בבעלות מלאה של ממשלת ארה"ב (Ginnie Mae) והיתרה בסך של כ-1 מיליון ש"ח (0.3 מיליון דולר) הונפקה על ידי סוכנויות פדרליות בארה"ב Freddie Mac-I Fannie Mae.

להלן ניתוח רגישות ליום 31 במרס 2020 של השפעת שינויים בשערי הרבית על קצב הפרעונות המוקדמים והשווי ההוגן של תיק אגרות החוב מגובות המשכנתא (כולל גידור כלכלי של עסקאות החלפת רבית):

שינוי בשווי ההוגן	שינוי בקצב הפרעונות המוקדמים		
	במיליוני דולר	בנקודות אחוז	
(3.2)	(16.4)		עלייה של 200 נקודות בסיס
(1.0)	(11)		עלייה של 100 נקודות בסיס
0.2	6.7		ירידה של 100 נקודות בסיס
0.1	7.1		ירידה של 200 נקודות בסיס

יתרת ההפסדים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה לבין עלותם המופחתת, ליום 31 במרס 2020 הסתכמה ב-167 מיליון ש"ח (בעיקר בגין אגרות חוב של ממשלת ישראל).

נכון ליום 20 במאי 2020, הפער בין השווי ההוגן של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה לבין עלותם המופחתת הסתכם בהפסד (לפני השפעת המס) בסך 44 מיליון ש"ח.

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-41,933 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-37,530 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 11.7%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-126,977 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-120,052 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 5.8%, שנבע בעיקר ממעבר השקעות של לקוחות בשוק ההון לפקדונות, עקב השלכות התפשטות נגיף הקורונה.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		השינוי		יתרה ליום		
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020	%	במיליוני ש"ח	31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020	
%	%	%				
79.0	78.4	5.1	4,823	94,780	99,603	מטבע ישראלי
4.4	3.4	(19.5)	(1,039)	5,315	4,276	- לא צמוד
16.1	17.7	16.4	3,158	19,309	22,467	- צמוד למדד
0.5	0.5	(2.6)	(17)	648	631	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	5.8	6,925	120,052	126,977	פריטים לא כספיים
						סך הכל

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		יתרה ליום			
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
%-ב	%-ב			במיליוני ש"ח	
36.6	71.4	11,018	8,784	15,055	עסקים גדולים
5.7	14.9	5,491	5,052	5,805	עסקים בינוניים
6.7	14.1	19,157	17,928	20,450	עסקים קטנים וזעירים
14.8	17.1	51,572	50,532	59,194	משקי בית
21.0	19.3	7,734	7,843	9,360	בנקאות פרטית
(31.8)	(32.1)	25,080	25,210	17,113	גופים מוסדיים
5.8	10.1	120,052	115,349	126,977	סך הכל

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיק ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 31 במרס 2020 עמד על 278 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-342 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2019, קיטון בשיעור של 18.7%, הנובע, בין היתר, מירידות שערים בשוקים.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-3,754 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,674 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019. גידול בשיעור של 2.2%.

ביום 10 בפברואר 2020, הנפיקה הבינלאומי הנפקות, בהנפקה ציבורית, אגרות חוב בעג. של 800 מיליון ש"ח בתמורה לסך של 814 מיליון ש"ח. תמורת ההנפקה בגין אגרות החוב הופקדה בבנק. הבנק התחייב לקיים את תנאיהן של אגרות החוב שהונפקו.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ביום 31 במרס 2020 ב-8,542 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-8,568 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2019. לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

הלימות ההון

יחסי הון מינימאליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% יחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. ליחסי הון מינימליים אלו מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה, הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון להוראה 329 אשר מבטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיור שהועמדו בתקופת המשבר וזאת על מנת להבטיח את יכולת של הבנקים להמשיך להציע אשראי. דרישות הון אלה יהיו בתוקף למשך שישה חודשים ובמידת הצורך יוארכו בשישה חודשים נוספים ולאחר מכן, ככל שרלוונטי, יידרש הבנק להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון, ככל שששחק, על פני שנתיים. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים על ידי הפיקוח על הבנקים, לפי נתוני מועד הדיווח הינם 8.30%-11.80% בהתאמה.

יעדי ההון הפנימיים שנקבעו על ידי הדירקטוריון, בגובה אלה הרגולטוריים, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8.30% יחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.80%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% יחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

הוראות באזל 3

בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לכך, החל מיום 1 בינואר 2020 עומדת התקרה על 20%.

מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016, הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר מאריך את תוקף הנחיות אלו, עד ליום 31 בדצמבר 2021.

- ביום 17 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון הבנק את עדכון התכנית האסטרטגית של הקבוצה בהיבט מהלכי התייעלות שעלותה הוערכה בכ-207 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס). ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי התייעלות, נכון ליום 31 במרס 2020, היה מביא לקיטון של כ-0.06% ביחסי הלימות ההון.
- במהלך שנת 2018, קיבל דירקטוריון הבנק החלטה על ביצוע מהלכי התייעלות נוספים באוצר החייל. ברבעון השלישי של שנת 2018 התקבלה החלטה על מיזוג וביום 1 בינואר 2019 מוזג אוצר החייל עם ולתוך הבנק. החלטות אלו והשלכותיהן הצפויות הינן מעבר לתכנית התייעלות המקורית של הקבוצה משנת 2016. בגין מהלכים אלה ביצעה הקבוצה הפרשה לפיצויים מוגדלים בסך של 82 מיליון ש"ח (53 מיליון נטו לאחר השפעת המס). ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי התייעלות, נכון ליום 31 במרס 2020 היה מביא לקיטון נוסף של 0.05% ביחסי הלימות ההון.

יישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכוני האשראי, השוק והסיכונים התפעוליים. במסגרת הנדבך השני, הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. מסמך ה-ICAAP לנתוני 31 במרס 2019 הוגש כנדרש לבנק ישראל. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק משמשת בסיס לתהליך הפנימי המבוצע בחברה הבת הבנקאית בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי שלה.

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020	
		1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
8,785	8,749	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2,345	2,393	הון רובד 2, לאחר ניכויים
11,130	11,142	סך כל ההון הכולל
		2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
73,862	77,221	סיכון אשראי
875	1,192	סיכונים שוק
6,512	6,696	סיכון תפעולי
81,249	85,109	סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
		3. יחס ההון לרכיבי סיכון
10.81%	10.28%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.70%	13.09%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.31%	8.30%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.81%	11.80%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2020 עמד על 10.28%, בהשוואה ל-10.81% ליום 31 בדצמבר 2019. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2020 עמד על 13.09%, בהשוואה ל-13.70% ליום 31 בדצמבר 2019. ההון הכולל ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-11,142 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-11,130 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2019. בסיס ההון הושפע מחד מרווח בסך של 171 מיליון ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 89 מיליון ש"ח. מאידך, גידול זה קוזז בדיבידנד ששולם בסך של 125 מיליון ש"ח ומהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 161 מיליון ש"ח.

נכסי הסיכון ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-85,109 מיליון ש"ח בהשוואה ל-81,249 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019, גידול בסך של 3,860 מיליון ש"ח שנבע מעליה בסיכונים האשראי ומהשפעת יישום תקן חשבונאות חדש בנושא חכירות אשר יושם החל מיום 1 בינואר 2020. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.06% וכ-0.08% בהתאמה. זאת, כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%.

יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020	
		בנק מסד בע"מ
		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.50%	13.64%	
14.52%	14.70%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס מינוף - הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 של המפקח על הבנקים בנושא יחס המינוף. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (כולל את הבנק). יחס המינוף ליום 31 במרס 2020 עומד על 5.52%, בהשוואה ל 5.81% ליום 31 בדצמבר 2019.

מדיניות חלוקת דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד שאישר דירקטוריון הבנק (כפי שעודכנה ביום 9 ביוני 2015 וביום 14 באוגוסט 2017), הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של הבנק הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים הרגולטוריים ומהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית. יובהר כי החל משנת 2017, הרווח הנקי השנתי מתייחס לרווח הנקי השנתי של השנה השוטפת.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל. מובהר בזאת, כי כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבאור 24.א.ב' לדוחות הכספיים לשנת 2019.

להלן פרטים בדבר הדיבידנד שחולק על ידי הבנק משנת 2017:

יום ההכרזה	יום התשלום	סך הכל דיבידנד ששולם במיליוני ש"ח	דיבידנד למניה בש"ח
15 במרס 2017	2 באפריל 2017	70	0.70
23 במאי 2017	14 ביוני 2017	70	0.70
14 באוגוסט 2017	31 באוגוסט 2017	70	0.70
14 בנובמבר 2017	3 בדצמבר 2017	100	1.00
5 במרס 2018	21 במרס 2018	95	0.95
28 במאי 2018	5 ביוני 2018	60	0.60
14 באוגוסט 2018	2 בספטמבר 2018	100	1.00
20 בנובמבר 2018	9 בדצמבר 2018	100	1.00
12 במרס 2019	20 במרס 2019	105	1.05
28 במאי 2019	17 ביוני 2019	85	0.85
13 באוגוסט 2019	29 באוגוסט 2019	110	1.10
26 בנובמבר 2019	12 בדצמבר 2019	110	1.10
15 במרס 2020	31 במרס 2020	125	1.25

לאור מכתבה של המפקחת על הבנקים, מיום 29 במרס 2020, לכל הבנקים המסחריים ולהוראת שעה מיום 31 במרס 2020, המתקנת את הוראת ניהול בנקאי תקין 201 בו נכללה בקשה, בין היתר, לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד על רקע משבר הקורונה ואי הוודאות הנובעת מהתפתחות המשבר, קיים דירקטוריון הבנק ביום 16 באפריל 2020 דיון על מדיניות הדיבידנד המפורטת לעיל והחליט, כי הבנק יימנע מלחלק דיבידנד לבעלי מניותיו במהלך תקופת הוראת השעה, המסתיימת ביום 30 בספטמבר 2020. מובהר, כי לא חל שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק והיא נותרה בעינה. דירקטוריון הבנק ימשיך לדון בהמשך יישומה של מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק לאור התפתחויות המשבר והשפעתו על המשק ועל הבנק, ויהיה רשאי לבחון את ההחלטה בעניין יישום חלוקת הדיבידנד ולשנותה לפי שיקול דעתו.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים ב"א"11 לדוחות הכספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוח, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים. להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה ב"א"11 לדוחות הכספיים. לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה ב"א"11 לדוחות הכספיים.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

א. סך ההכנסות *

חלק המגזר מסך ההכנסות 31 במרס		שלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס			
2019	2020	השינוי	2019	2020	
ב-%		ב-%	במיליוני ש"ח		
9.7	9.6	1.0	97	98	עסקים גדולים
6.2	6.0	(1.6)	62	61	עסקים בינוניים
23.7	25.0	7.6	238	256	עסקים קטנים וזעירים
44.4	46.3	6.5	445	474	משקי בית
2.7	2.9	11.1	27	30	בנקאות פרטית
6.8	7.6	14.7	68	78	גופים מוסדיים
6.5	2.6	(58.5)	65	27	ניהול פיננסי
100.0	100.0	2.2	1,002	1,024	סך הכל

ב. רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

שלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
41	(3)	עסקים גדולים
7	23	עסקים בינוניים
43	48	עסקים קטנים וזעירים
31	51	משקי בית
6	9	בנקאות פרטית
13	22	גופים מוסדיים
42	21	ניהול פיננסי
183	171	סך הכל

* כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

ג. יתרות מאזניות ממוצעות*

חלק המגזר מסך האשראי לציבור		אשראי לציבור			
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס			
2019	2020	השינוי	2019	2020	
ב-%	ב-%	ב-%	במיליוני ש"ח		
20.5	19.7	0.8	17,431	17,572	עסקים גדולים
6.5	6.2	(0.2)	5,544	5,533	עסקים בינוניים
19.3	19.5	5.5	16,449	17,361	עסקים קטנים וזעירים
52.5	52.7	5.1	44,708	46,973	משקי בית
0.1	0.1	17.8	45	53	בנקאות פרטית
1.1	1.8	78.5	908	1,621	גופים מוסדיים
100.0	100.0	4.7	85,085	89,113	סך הכל

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור		פקדונות הציבור			
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס			
2019	2020	השינוי	2019	2020	
ב-%	ב-%	ב-%	במיליוני ש"ח		
7.1	10.6	58.7	7,987	12,672	עסקים גדולים
4.4	4.4	5.7	4,968	5,250	עסקים בינוניים
16.0	16.3	8.3	18,024	19,517	עסקים קטנים וזעירים
44.4	44.0	5.4	50,075	52,776	משקי בית
6.9	6.5	0.2	7,787	7,802	בנקאות פרטית
21.2	18.2	(8.4)	23,887	21,882	גופים מוסדיים
100.0	100.0	6.4	112,728	119,899	סך הכל

* יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

מגזרים עסקיים - מגזר העסקים הקטנים והזעירים, מגזר העסקים הבינוניים ומגזר העסקים הגדולים

להלן נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2019				לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2020				
סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	
								במיליוני ש"ח
273	69	43	161	279	71	41	167	הכנסות רבית, נטו
124	28	19	77	136	27	20	89	הכנסות שאינן מרבית
397	97	62	238	415	98	61	256	סך הכנסות
16	(17)	21	12	124	80	5	39	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
228	42	29	157	216	37	25	154	הוצאות תפעוליות ואחרות
91	41	7	43	68	(3)	23	48	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
39,424	17,431	5,544	16,449	40,466	17,572	5,533	17,361	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
40,291	17,515	5,694	17,082	41,937	18,141	5,883	17,913	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
30,979	7,987	4,968	18,024	37,439	12,672	5,250	19,517	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
31,764	8,784	5,052	17,928	41,310	15,055	5,805	20,450	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-279 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-273 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.2%, אשר נבע בעיקר מעליה בהיקפי הפעילות ומגידול בהכנסות מפעילות קבלת פקדונות.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-136 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-124 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.7%, אשר נבע בעיקר מגידול בהכנסות מפעילות שוק ההון, עקב גידול במחזורי המסחר בבורסה ומגידול בהכנסות הפרשי המרה עקב גידול במחזורי הפעילות כתוצאה ממשבר הקורונה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-124 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול מוסבר מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנובעת בעיקר מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-216 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-228 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.3%. הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזרים העסקיים הסתכם ב-68 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-91 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 25.3%, המוסבר מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי כאמור לעיל.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-40,466 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-39,424 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.6%.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-41,937 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-40,291 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2019, גידול בשיעור של 4.1%. היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-37,439 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30,979 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 20.9%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-41,310 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-31,764 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2019, גידול בשיעור של 30.1%.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2019			לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2020			
סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	סך הכל	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח						
318	10	308	327	9	318	הכנסות רבית, נטו
154	17	137	177	21	156	הכנסות שאינן מרבית
472	27	445	504	30	474	סך הכנסות
18	-	18	33	-	33	הוצאות בגין הפסדי אשראי
387	17	370	370	17	353	הוצאות תפעוליות ואחרות
37	6	31	60	9	51	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
44,753	45	44,708	47,026	53	46,973	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
45,854	54	45,800	47,901	58	47,843	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
57,862	7,787	50,075	60,578	7,802	52,776	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
58,375	7,843	50,532	68,554	9,360	59,194	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-327 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-318 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.8%, אשר נבע בעיקר מעליה בהיקפי הפעילות ומגידול במרווח מפעילות הלוואות לדור.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-177 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-154 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 14.9%, אשר נבע בעיקר מגידול בהכנסות מפעילות שוק ההון עקב גידול במחזורי המסחר בבורסה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-370 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-387 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.4%. הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכם ב-60 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-37 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-47,026 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-44,753 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.1%.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-47,901 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-45,854 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2019, גידול בשיעור של 4.5%. היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-60,578 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-57,862 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.7%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-68,554 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-58,375 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2019, גידול בשיעור של 17.4%.

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההכנסות המשוכות למגזר זה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכמו ב-27 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-65 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב-21 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-42 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על הקיטון ברווח במגזר הניהול הפיננסי:

- קיטון ברווחים מהשקעה במניות ובאגרות חוב בסך של 68 מיליון ש"ח, מזה כ-41 מיליון ש"ח בגין הפסדים שטרם מומשו מהשקעה במניות, שנבעו בעיקר מירידת שווי המניות כתוצאה ממצב השוקים הפיננסיים, על רקע משבר הקורונה, ומהפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין אגרות חוב בסך של 18 מיליון ש"ח.

- קיטון בחלק הבנק ברווחי כאל בסך של 12 מיליון ש"ח.

מנגד, הכנסות מסים בגין שנים קודמות המיוחסות למגזר זה, קיזזו חלקית השפעות אלו.

חברות מוחזקות עיקריות

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות ומזכויות ההצבעה, הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 23 סניפים ושלוחות. השקעת הבנק במסד ליום 31 במרס 2020 הסתכמה ב-380 מיליון ש"ח. סך המאזן של מסד ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-9,420 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-8,694 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2019, גידול בשיעור של 8.4%. סך כל ההון של מסד ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-744 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-726 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2019, גידול בשיעור של 2.5%. הרווח הנקי של מסד הסתכם ב-18.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-18.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.7%. חלק הבנק ברווחי מסד הסתכם ב-9.4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי עמדה על 10.3%, בהשוואה ל-11.7% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עומד על 14.70%, בהשוואה ל-14.52% בסוף שנת 2019. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 13.64%, בהשוואה ל-13.50% בסוף שנת 2019. במסגרת תהליך ICAAP לנתוני ה-31 בדצמבר 2018 נקבעו על ידי דירקטוריון מסד יעדי ההון המינימליים כדלקמן: יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת משיעור של 10.5%, עד ליום 31 בדצמבר 2021, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2021.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל. כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותג הבינלאומי "ויזה" ו"מסטרקארד", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי האשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל וכן סולקת כרטיסים ממותג "ישראלכרט". השקעת הבנק בכאל ליום 31 במרס 2020 ההסתכמה ב-603 מיליון ש"ח. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עמד על 14.1%, בהשוואה ל-14.0% בסוף שנת 2019. חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם בהפסד בסך של 2.0 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 11.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 87.6%. הקיטון ברווח מוסבר בעיקר מגידול בהפרשה להפסדי אשראי, לאור הגידול הצפוי בעתיד בהיקפי המחיקות של האשראי הצרכני בשל התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו.

ראה באור 9 באשר לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד כאל ולשומות שהוציא מנהל מס ערך מוסף לכאל.

סקירת הסיכונים

33	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
35	סיכון אשראי
45	סיכון שוק
54	סיכון נזילות
54	סיכונים אחרים

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2019. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019 מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכוני שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הרבית, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע, סיכוני ציות והלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי וסיכון מוניטין.
כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון, כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאובן סיכון, מגבלות לתחילת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות בחטיבות לניהול סיכונים והחשבונאי הראשי ומערך הייעוץ המשפטי וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי, ר"ח אלי כהן, חבר הנהלה ונושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
ר"ח אלי כהן, מכהן כראש החטיבה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO), כמנהל הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך וכמנהל ההמשכיות העסקית (בנוסף, מנהל הגנת הסייבר כפוף אליו מקצועית).
סיכון האסטרטגיה והסיכונים הפיננסיים מנוהלים על ידי ר"ח בנצי אדירי, ראש חטיבת משאבים.
סיכוני האשראי מנוהלים על ידי ר"ח אילן בצרי, ראש החטיבה העסקית.
סיכוני הציות מנוהלים על ידי מר אמיר בירנבוים, אשר במסגרת תפקידו כקצין הציות הראשי, מנהל את סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור וסיכונים חוצי גבולות, מנהל את יחידת האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך וממונה על האכיפה הפנימית בדיני התחרות הכלכלית. כמו כן, הוא מכהן כ-Responsible officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA, ה-CRS והסכם ה-QI.
סיכוני ה-ID מנוהלים על ידי מר רון גריסרו, מנכ"ל מתף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ.
סיכוני הסייבר מנוהלים על ידי מר יהושע פלג, מנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע.
הסיכונים המשפטיים מנוהלים על ידי עו"ד חביבה דהן, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי.
סיכון המוניטין מנוהל על ידי ר"ח נחמן ניצן, ראש חטיבת החשבונאי הראשי.
- ז. סיכונים נוספים כדוגמת סיכוני רגולציה וחקיקה מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי חברי הנהלה וראשי המערכים בתחומים הנתונים לאחריותם.
- ח. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בקבוצה שלה פעילות עסקית בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון החברה הבת המתבססת על מדיניות הקבוצה, ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת. בחברה הבת הבנקאית מכהן מנהל הסיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי החטיבה ברבעון הרלוונטי.

יא. הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית, במסגרתו נבחנת התממשות כלל הסיכונים המהותיים והשפעתם על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תרחישי הקיצון הינם צופי פני עתיד ומשמשים ככלי נוסף לניהול הסיכונים ולאינדקציה באשר להון שיידרש לספיגת הפסדים במקרה של זעזועים גדולים. חשיבות תרחישי הקיצון באה לידי ביטוי גם בתהליכי תכנון ההון.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019.

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלוה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי. במסגרת נדבך 2 מאותגרת הקצאת ההון של הנדבך הראשון ובמידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים אשראי.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות נגיף הקורונה הביאה להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל, אליו חשופה פעילות הבנק וצפויות לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים, הן במגזר העסקי והן במגזר הפרטי וכן בגין האטה בפעילות הכלכלית. בשלב זה, יכולת הלקוחות להתמודד עם הפגיעה עדיין לא ידועה ומושפעת מהתפתחויות שונות במשק, התלויות בגורמים רבים, כגון תמיכת הממשלה ובנק ישראל, שעדיין לא הסתיימו וצפויות להשפיע על המגמות בתקופה הקרובה ובטווח הארוך.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 31 במרס 2020, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים, ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לווים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם לחוזר נקבע, כי שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים, אשר לא היו בפיגור קודם לכן. עוד נקבע, כי לווה נחשב לווה שאינו בפיגור אם הוא נמצא בפיגור של פחות מ-30 ימים במועד יישום השינויים. לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה ביאור 1.1(3) בתמצית הדוחות הכספיים.

מידע נוסף על חובות ששונות תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי:

31 במרס 2020		
(לא מבוקר)		
יתרת האשראי בגינו נדחו תשלומים	יתרת התשלומים שנדחו בפועל	
במיליוני ש"ח		
228	14	פעילות לווים בישראל
3,531	65	מסחרי
130	7	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
3,889	86	אנשים פרטיים - אחר
		סך הכל

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ מאזניים ליום 31 במרס 2020, הסתכם ב-2,077 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,859 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 11.7%. יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בקבוצה ליום 31 במרס 2020, עמד על 1.6%, בהשוואה ל-1.5% בסוף שנת 2019. 20.1% מסיכון האשראי הבעייתי בקבוצה משוייכים לענף התעשייה, 11.8% לענף הנדל"ן, 12.5% לענף המסחר ו-26.2% לענף הלקוחות הפרטיים, לרבות הלוואות לדיר. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 2.0%, בהשוואה ל-1.9% בסוף שנת 2019. למידע נוסף בדבר איכות האשראי ראה באור 12.1(1) לדוחות הכספיים.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

31 במרס 2019				31 במרס 2020				
סך הכל	פרטי	לדיוור	מסחרי	סך הכל	פרטי	לדיוור	מסחרי	
				במיליוני ש"ח				
								סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: ⁽¹⁾
85,048	19,590	23,927	41,531	89,627	20,327	25,709	43,591	סיכון אשראי מאזני
31,167	12,079	1,679	17,409	31,958	13,211	1,954	16,793	סיכון אשראי חוץ מאזני
116,215	31,669	25,606	58,940	121,585	33,538	27,663	60,384	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
								סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:
2,873	1,094	344	1,435	2,654	820	341	1,493	לא בעייתי
1,625	371	198	1,056	1,842	310	225	1,307	סך הכל בעייתי: ⁽²⁾
892	190	188	514	940	84	215	641	- השגחה מיוחדת ⁽³⁾
154	78	-	76	145	73	-	72	- נחות
579	103	10	466	757	153	10	594	- פגום
4,498	1,465	542	2,491	4,496	1,130	566	2,800	סך הכל סיכון אשראי מאזני
718	157	-	561	564	118	3	443	סיכון אשראי חוץ מאזני
5,216	1,622	542	3,052	5,060	1,248	569	3,243	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
226	29	169	28	257	27	194	36	מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר
121,431	33,291	26,148	61,992	126,645	34,786	28,232	63,627	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
								נכסים שאינם מבצעים
528	78	10	440	660	121	5	534	חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית

31 בדצמבר 2019								
סך הכל	פרטי	לדיוור	מסחרי					
				במיליוני ש"ח				
								סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: ⁽¹⁾
86,853	20,411	25,037	41,405					סיכון אשראי מאזני
31,970	12,277	2,217	17,476					סיכון אשראי חוץ מאזני
118,823	32,688	27,254	58,881					סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
								סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:
2,593	942	321	1,330					לא בעייתי
1,655	318	225	1,112					סך הכל בעייתי: ⁽²⁾
790	99	215	476					- השגחה מיוחדת ⁽³⁾
152	73	-	79					- נחות
713	146	10	557					- פגום
4,248	1,260	546	2,442					סך הכל סיכון אשראי מאזני
616	127	3	486					סיכון אשראי חוץ מאזני
4,864	1,387	549	2,928					סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
249	26	186	37					מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר
123,687	34,075	27,803	61,809					סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
								נכסים שאינם מבצעים
650	117	10	523					חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2019			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2020			
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
467	100	367	467	100	367	709	156	553	יתרת חובות פגומים לתחילת השנה
473	104	369	183	27	156	98	24	74	חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך התקופה
(3)	-	(3)	-	-	-	-	-	-	חובות שחזרו לסייג שאינו פגום
(91)	(14)	(77)	(29)	(4)	(25)	(35)	(5)	(30)	חובות פגומים שנמחקו
(137)	(34)	(103)	(47)	(10)	(37)	(55)	(17)	(38)	חובות פגומים שנפרעו
709	156	553	574	113	461	717	158	559	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה
מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש									
233	83	150	233	83	150	248	108	140	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה
156	71	85	46	18	28	63	17	46	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(53)	(14)	(39)	(6)	(4)	(2)	(8)	(4)	(4)	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(88)	(32)	(56)	(19)	(7)	(12)	(22)	(8)	(14)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
248	108	140	254	90	164	281	113	168	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים									
144	23	121	144	23	121	204	35	169	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילה השנה
173	27	146	42	5	37	53	12	41	גידול בהפרשות
(113)	(15)	(98)	(21)	(3)	(18)	(45)	(8)	(37)	גביות ומחיקות
204	35	169	165	25	140	212	39	173	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה

מדדי סיכון

לשנה שנסתיימה ביום	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום	
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
1.08%	0.92%	1.07%	שיעור חובות פגומים או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור מזה:
0.80%	0.66%	0.79%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.28%	0.26%	0.28%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.50%	1.53%	1.64%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור
0.16%	0.17%	0.71%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
0.10%	0.06%	0.15%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
1.05%	1.02%	1.15%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
131.2%	155.6%	146.0%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
97.1%	111.6%	107.5%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
8.9%	6.0%	13.2%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

מידע נוסף על סיכונים אשראי

עם התפרצות נגיף הקורונה, שיצרה פגיעה משמעותית בפעילות עסקית בארץ ובעולם והקיפה את מרבית ענפי המשק, פעל הבנק לאתר את מוקדי הסיכון בתיק האשראי ולנטר את הלקוחות אשר עלולים להיות מושפעים מהמשבר. זאת לשם קביעת דרכי פעולה ונקיטת צעדים למזעור סיכונים האשראי.

מניתוח האשראי לפי מגזרי פעילות וענפי משק, ניתן לראות כי הענפים שזוהו ככאלה שעשויים להיפגע משמעותית מהמשבר הינם שירותים עסקיים (הכוללים, בין היתר, סוכנויות נסיעות, מארגני טיולים, חברות השמה וכ"א), בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל, אנרגיה, מסחר, בילויים, פנאי, ותקשורת. משקי הבית עלולים להיפגע אף הם מהמשבר, בעיקר לאור הגידול החד בשיעור מבקשי התעסוקה ואי הוודאות הכלכלית והתעסוקתית. עם זאת, לא צפה בבנק, בשלב זה, גידול בחובות הבעייתיים של משקי הבית.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2020						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
222	18	50	202	417	10,193	10,933
80	1	11	56	144	9,902	10,183
29	1	8	85	93	6,290	6,548
157	1	-	95	259	8,084	8,653
22	(2)	(2)	6	15	13,145	13,205
178	7	56	269	597	11,412	12,739
688	26	123	713	1,525	59,026	62,261
126	(1)	4	5	224	27,663	28,232
296	8	29	156	320	33,538	34,786
1,110	33	156	874	2,069	120,227	125,279
-	-	-	-	-	10,243	10,243
1,110	33	156	874	2,069	130,470	135,522
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחר						
תעשייה						
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁵⁾						
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן						
מסחר						
שירותים פיננסיים						
ענפים אחרים						
סך הכל מסחרי ⁽⁶⁾						
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור						
אנשים פרטיים - אחר						
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
בנקים בישראל וממשלת ישראל						
סך הכל פעילות בישראל						
פעילות לווים בחו"ל						
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל						
בנקים וממשלות בחו"ל						
סך הכל פעילות בחו"ל						
סך הכל						

הערות:

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר), אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 95,233 מיליון ש"ח, 10,504 מיליון ש"ח, 82 מיליון ש"ח, 2,551 מיליון ש"ח ו-33,090 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 173 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 87 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 2,883 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
169	(1)	(10)	214	403	9,359	10,082
79	4	7	55	176	9,599	10,023
23	-	1	78	90	5,632	5,913
183	20	40	138	387	7,840	8,482
25	(4)	(4)	2	14	13,793	13,935
81	3	7	88	192	11,317	12,148
560	22	41	575	1,262	57,540	60,583
118	-	(1)	10	198	25,606	26,148
276	14	19	103	387	31,669	33,291
954	36	59	688	1,847	114,815	120,022
-	-	-	-	-	9,307	9,307
954	36	59	688	1,847	124,122	129,329
פעילות לווים בחו"ל						
1	(23)	(23)	7	7	1,401	1,409
-	-	-	-	-	4,291	4,291
1	(23)	(23)	7	7	5,692	5,700
955	13	36	695	1,854	129,814	135,029

הערות:

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר), אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 90,143 מיליון ש"ח, 11,109 מיליון ש"ח, 664 מיליון ש"ח, 941 מיליון ש"ח ו-32,172 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 297 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 130 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 2,809 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2019						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון סיכון פגום	מזה: סיכון סיכון בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחר						
191	(8)	(8)	197	402	9,227	9,959
71	(19)	(24)	61	97	9,838	10,266
22	(3)	(3)	71	84	5,905	6,143
159	49	62	92	259	7,366	7,837
21	(4)	(7)	3	12	13,903	13,936
126	25	69	247	441	11,324	12,342
590	40	89	671	1,295	57,563	60,483
121	1	3	10	228	27,254	27,803
275	65	69	148	328	32,688	34,075
986	106	161	829	1,851	117,505	122,361
-	-	-	-	-	8,643	8,643
986	106	161	829	1,851	126,148	131,004
פעילות לווים בחו"ל						
1	(23)	(23)	8	8	1,318	1,326
-	-	-	-	-	4,419	4,419
1	(23)	(23)	8	8	5,737	5,745
987	83	138	837	1,859	131,885	136,749

הערות:

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נירות ערך שנשאלו, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 92,002 מיליון ש"ח, 10,656 מיליון ש"ח, 9 מיליון ש"ח, 1,091 מיליון ש"ח ו-32,991 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 233 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 91 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך 2,718 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

ניהול סיכונים אשראי צד נגדי

חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

רוב חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה.

חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

31 בדצמבר 2019			31 במרס 2020			דירוג אשראי חיצוני ⁽⁵⁾
סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	סיכון אשראי נוכחי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	
530	2	528	1,031	2	1,029	AA- עד AAA
1,450	47	1,403	2,366	41	2,325	A- עד A+
92	16	76	81	2	79	BBB- עד BBB+
41	-	41	76	-	76	B- עד BB+
2,113	65	2,048	3,554	45	3,509	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. אולם כאשר אין דירוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדירוג מסוכנויות אחרות.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים.
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 10 לדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה הסתכם ליום 31 במרס 2020 ב-362 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 304 מיליון ש"ח).

בעקבות משבר הקורונה חל גידול בחשיפות האשראי של הבנק, וזאת בעיקר כתוצאה מגידול בעודפי יתרות מטבע החוץ של הבנק וכן גידול בדרישת הביטחונות וגידול ביתרות הסליקה, עקב הגידול במחזורי הפעילות בניירות ערך של לקוחות הבנק. מרבית החשיפה של הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים שהינם בעלי איתנות פיננסית גבוהה, אשר מרביתם בקבוצת דירוג השקעה A- ומעלה. במהלך הרבעון הראשון של השנה, למוסדות פיננסיים אלו לא ירד דירוג האשראי החיצוני.

מרווחי האשראי בגין המוסדות הפיננסיים הזרים, אליהם יש לבנק חשיפות אשראי מהותיות גדלו במהלך הרבעון הראשון של 2020. מרווחי האשראי גדלו מרמה של 0.30%-0.55% לרמה של 0.50%-1.50%, אולם מרבית המרווחים הצטמצמו עד ליום 30 באפריל 2020 לרמה של 0.50%-0.85%.

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר מרביתה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (96%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד A- כאשר 29% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-109 מיליון ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולו בדירוג השקעה (Investment Grade) מזה כ-81% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כ-3 שנים.

בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-2.8 מיליארד ש"ח, בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

ליום 31 במרס 2020, אין מדינה בה קיימת לקבוצת הבנק חשיפת אשראי העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-1,670 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון).

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות.

חשיפות עיקריות למדינות זרות* (1) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2020			
חשיפה			
מאזנית (2)	חוץ מאזנית (2)(3)	סך הכל	
3,055	39	3,094	ארצות הברית
1,545	219	1,764	בריטניה
1,735	256	1,991	מדינות אחרות
6,335	514	6,849	סך כל החשיפות למדינות זרות
21	6	27	מזה: סך החשיפות למדינות ה-FIGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד)
194	45	239	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
4	1	5	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות

31 בדצמבר 2019			
חשיפה			
מאזנית (2)	חוץ מאזנית (2)(3)	סך הכל	
3,601	68	3,669	ארצות הברית
2,711	408	3,119	מדינות אחרות
6,312	476	6,788	סך כל החשיפות למדינות זרות
18	4	22	מזה: סך החשיפות למדינות ה-FIGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד)
140	47	187	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
4	2	6	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות

* כולל מדינות שהחשיפה אליהן עולה על 1% מסך הנכסים של הבנק על בסיס מאוחד או על 20% מההון לפי הנמוך.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

סיכונים בתיק ההלוואות לדיר

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. כחלק ממדיניות זו, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התפתחויות בתיק המשכנתאות ונוקט במגוון אמצעים לשם ניהול הסיכונים בו. הסיכונים נבחנו בהתאם למדיניות שנקבעה לגבי תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות, הן ברמת העסקה הבודדת והן ברמה של כלל תיק המשכנתאות של הקבוצה. הבנק מנהל את הסיכונים, בין השאר, על-ידי השתת מגבלות בפרמטרים שונים, כגון שיעור המימון (LTV), שיעור ההחזר מההכנסה, שיעור ההלוואות ברבית משתנה, שיעור ההלוואות הניתנות לתקופות ארוכות (מעל 25 שנה) ועוד. בעת מתן משכנתא, הבנק בוחן את ההסתברות לכשל על-ידי שימוש במודל סטטיסטי וגם בוחן את יכולת ההחזר של הלקוח בתרחישים אפשריים של שינויי רבית. הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב, תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ולשיעור המימון. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני הסיכון בתיק המשכנתאות, בהתאם למגבלות על פי פרמטרים במדיניות האשראי. בנוסף נעשה מעקב אחר השתנות היקף החוב הבעייתי בתיק המשכנתאות ואחר שיעור הפיגורים בו והשוואת הנתונים לאלו של כלל המערכת הבנקאית.

היקף ההלוואות לדיר

שינוי	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
	2019	2020	
ב-1%		במיליוני ש"ח	
55.1	980	1,520	ביצועי אשראי לדיר
60.0	5	8	הלוואות מכספי הבנק
100.0	2	4	הלוואות מכספי האוצר
			מענקים מכספי האוצר
55.2	987	1,532	סך הכל הלוואות חדשות
226.0	77	251	הלוואות שמוחזרו מכספי הבנק
67.6	1,064	1,783	סך הכל ביצועים

שינוי	ליום 31 במרס		
	2019	2020	
ב-1%		במיליוני ש"ח	
6.8	24,645	26,319	יתרת האשראי לדיר, נטו
(11.9)	354	312	הלוואות מכספי הבנק
37.5	24	33	הלוואות מכספי האוצר*
			מענקים מכספי האוצר*
6.6	25,023	26,664	סך הכל יתרה

* סכום זה אינו נכלל ביתרות המאזינות.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיר הינו שיעור המימון (Loan To Value), המחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיר והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV, בהתייחס לשמאות עדכנית.

תיק ההלוואות לדיר ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2020 כולל כ-70% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בהשוואה לכ-71% ב-31 במרס 2019. כ-94% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בהשוואה לכ-95% ב-31 במרס 2019.

ביצועי ההלוואות לדיר ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 כוללים כ-70% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה ל-75% בתקופה המקבילה אשתקד. כל הביצועים ניתנו בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות ללא ביטחון נכס.

שיעור ההחזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיר הינו שיעור ההחזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי ההלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה כפי שהיתה במועד מתן ההלוואה.

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2020 כולל כ-89% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-87% ב-31 במרס 2019. כ-98% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בהשוואה לכ-97% ב-31 במרס 2019. ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 כוללים כ-94% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-91% בתקופה המקבילה אשתקד. כל האשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות בולט ובלון.

הלוואות ברבית משתנה

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2020 כולל שיעור של 61% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 16,022 מיליון ש"ח. ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 כוללים סך של 494 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים כ-33% מסך הביצועים וסך של 314 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים כ-21% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2020 כולל כ-83% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכם לסך של 22,020 מיליון ש"ח. ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 כוללים כ-72% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכמים לסך של 1,099 מיליון ש"ח.

להלן נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיור בבנק לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

סך הכל	בביטחון דירת מגורים		למטרת מגורים										
			מגזר צמוד מט"ח		מגזר צמוד מדד				מגזר לא צמוד				
			רבית משתנה		רבית משתנה		רבית קבועה		רבית משתנה		רבית קבועה		
			יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	
26,319	848	25,471	0.1	18	16.8	4,277	12.9	3,286	43.4	11,069	26.8	6,821	31.3.20
25,692	853	24,839	0.1	20	17.0	4,215	13.1	3,246	43.7	10,869	26.1	6,489	31.12.19

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות בבנק בלבד (ללא אשראי מכספי אוצר):

שנת 2016	שנת 2017	שנת 2018	שנת 2019	שלושה חודשים 2019	שלושה חודשים 2020
4,337	3,756	4,149	4,374	980	1,520
(9.6%)	(13.4%)	10.5%	5.4%	(2.4%)	55.1%
0.01%	(0.01%)	-	0.01%	(0.03%)	0.05%
0.55%	0.51%	0.50%	0.49%	0.50%	0.49%

ביצועי ההלוואות לדיור (במיליון ש"ח)
 שיעור השינוי בביצועי ההלוואות לדיור ביחס לתקופה מקבילה
 שיעור ההוצאה (ההכנסה) להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק
 שיעור הפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

השפעת התפשטות נגיף הקורונה על אשראי לדיור

בחודש מרס החל הבנק בתהליך מול לווים שנכנסו לקשיים בעקבות משבר הקורונה וביקשו לבצע שינויים בתנאי חובותיהם. התהליך כלל דחייה של תשלומי ההלוואות לדיור לתקופה של עד שלושה חודשים בהיקף של 65 מיליון ש"ח, וזאת בהתאם לאמור באור 3.ג.1 לדוחות הכספיים. במתווה שגובש בתיאום עם בנק ישראל, נמשך תהליך דומה עם דחייה אפשרית לתקופה של עד שישה חודשים. בנוסף, פרסם בנק ישראל, הקלות רגולטוריות הקשורות להוראות נב"ת 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור". בהתאם להקלות הבנק רשאי לאשר הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין עד לשיעור מימון של 70%, לעומת 50% כפי שקיים היום, בכפוף להצהרת הלווה, כי ההלוואה אינה מיועדת למטרת רכישת דירה להשקעה. כמו כן, הבנק רשאי להסתמך על הכנסות הלווה בשלושת החודשים שקדמו ליציאתו לחל"ת או לירידה למשרה חלקית בשל משבר הקורונה, בהתקיים תנאים מסוימים.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדירור וללא נגזרים)

כללי

הצריכה הפרטית נמצאת בשנים האחרונות במגמת צמיחה וכפועל יוצא גם היקף האשראי לאנשים פרטיים. הבנקים בקבוצה מעמידים אשראי צרכני למגוון משקי הבית המורכב בעיקר מלקוחות שכירים, חלקם במערכת החינוך ובמערכת הביטחון. מדיניות האשראי לאנשים פרטיים משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל. המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי, בהתאם לבחינת כושר החזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

תפיסה זו משקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים.

מודלים של דירוג סיכונים אשראי משמשים את הבנקים בקבוצה הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן להעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה והבינלאומי קול. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי של הבנק והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלמים את תיאבון הסיכון המידתי של הקבוצה בתחום האשראי הצרכני.

באשראי קמעונאי, מתמקד הבנק באשראי המאופיין ברמת פיזור גבוהה וברמת סיכון נמוכה. בהתייחס לעובדה שחברת הבת מסד עוסקת אף היא בתחום האשראי, הבנק פועל בראיה קבוצתית ליישם מתכונת עבודה סדורה וקבוצתית המגדירה, בין היתר, מתכונת מיקוד עסקי לכל סוג אוכלוסייה בקבוצה. אוכלוסיית היעד בעיקר אוכלוסייה בעלת מקורות הכנסה יציבים, הזקוקה למימון בתחום הצרכני, והינה בעלת כושר החזר של האשראי, בין היתר, אוכלוסיות ייעודיות בעלות קשר משותף בחתך ארצי (כגון מורים, עובדי משרד הביטחון וכו') בעלי יכולת החזר או כנגד ביטחונות הניתנים למימוש.

הלוואות לאוכלוסיית המורים הינן הלוואות המשולמות בעיקר באמצעות ניכוי ישיר מהשכר. מרבית הלקוחות במגזר משקי הבית בסניפי אוצר החייל הינם שכירים וחלק ניכר מהם עובדים לשעבר במערכת הביטחון. חלק מההלוואות לעובדי משרד הביטחון הניתנות במסגרת מכרזים שונים, משקפות הייון זכויות לתקופות ביניים ומאופיינות בסכומים גדולים יחסית ולתקופות ארוכות. בנוסף, במסגרת תנאי המכרז נקבעה אחריותו של משרד הביטחון לתשלום במצב כשלי אשראי ובכך פוחת סיכון האשראי הניתן לעובדי משרד הביטחון במסגרת זו, למינימום. החזרי הלוואות אלה והלוואות נוספות לאוכלוסיית מערכת הביטחון וכן הלוואות הניתנות במסגרת הסכמים מפעליים מנוכים מן השכר ישירות. כ-79% מיתרת סיכון האשראי לאנשים פרטיים הינם בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה בחשבון בסכום העולה על 10 אלפי ש"ח.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום			
31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	2020	
2019	2019	2019	2019	2019	
ב-%		במיליוני ש"ח			
(10.4)	(4.1)	5,448	5,088	4,880	יתרות עו"ש ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
2.2	3.7	16,221	15,986	16,574	הלוואות אחרות
(1.0)	1.8	21,669	21,074	21,454	סך כל סיכון האשראי המאזני
9.5	11.5	4,273	4,200	4,681	מסגרות עו"ש לא מנוצלות
7.1	10.5	6,851	6,636	7,334	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
2.7	(4.6)	1,265	1,361	1,299	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
7.5	9.2	12,389	12,197	13,314	סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני
2.1	4.5	34,058	33,271	34,768	סך כל סיכון האשראי הכולל
1.8	(1.7)	20,655	21,394	21,024	ממוצע היקף האשראי המאזני, כולל משיכת יתר בעו"ש, יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים בישראל:

שינוי לעומת		יתרה ליום		
31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	
2019	2019	2019	2020	
	ב-%		במיליוני ש"ח	
5.4	51.5	148	103	156
(8.9)	(42.3)	180	284	164
2.1	4.8	33,730	32,884	34,448
2.1	4.5	34,058	33,271	34,768
3.8	(6.9)	26	29	27
4.6	25.6	108	90	113
		0.32%	0.36%	0.54%

סיכון אשראי פגום
סיכון אשראי בעייתי לא פגום
סיכון אשראי לא בעייתי
סך כל סיכון האשראי
מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

		31 במרס 2020		
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
			במיליוני ש"ח	באלפי ש"ח
199	439	30	409	ללא הכנסה קבועה
2,452	4,292	439	3,853	עד 10
3,677	6,287	1,269	5,018	מ-10 עד 20
6,986	10,436	4,385	6,051	מעל 20
13,314	21,454	6,123	15,331	סך הכל

		31 במרס 2019		
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
			במיליוני ש"ח	באלפי ש"ח
158	347	27	320	ללא הכנסה קבועה
2,558	5,033	584	4,449	עד 10
3,423	6,251	1,392	4,859	מ-10 עד 20
6,058	9,443	3,772	5,671	מעל 20
12,197	21,074	5,775	15,299	סך הכל

		31 בדצמבר 2019		
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
			במיליוני ש"ח	באלפי ש"ח
206	428	35	393	ללא הכנסה קבועה
2,333	4,420	456	3,964	עד 10
3,404	6,408	1,296	5,112	מ-10 עד 20
6,446	10,413	4,153	6,260	מעל 20
12,389	21,669	5,940	15,729	סך הכל

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל בחישוב ממוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).

** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי נירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

סיכון אשראי מאזני			תקופה לפירעון
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
במיליוני ש"ח			עד שנה
6,012	5,297	5,446	משנה ועד שלוש שנים
3,019	2,997	3,036	משלוש שנים ועד חמש שנים
4,822	4,579	4,894	מחמש שנים ועד שבע שנים
2,730	2,827	2,731	מעל שבע שנים
5,086	5,374	5,347	סך הכל
21,669	21,074	21,454	

התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

31 בדצמבר 2019			31 במרס 2019			31 במרס 2020			תחום אשראי ללווה
סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח									
908	631	277	863	609	254	898	654	244	עד 10
1,219	816	403	1,153	768	385	1,220	857	363	מ-10 עד 20
3,010	1,874	1,136	2,842	1,748	1,094	3,027	1,975	1,052	מ-20 עד 40
6,204	3,150	3,054	5,906	2,929	2,977	6,235	3,353	2,882	מ-40 עד 80
8,998	3,125	5,873	8,563	2,894	5,669	9,064	3,377	5,687	מ-80 עד 150
8,869	2,141	6,728	8,621	2,081	6,540	9,093	2,345	6,748	מ-150 עד 300
4,850	652	4,198	5,323	1,168	4,155	5,231	753	4,478	מעל 300
34,058	12,389	21,669	33,271	12,197	21,074	34,768	13,314	21,454	סך הכל

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.
** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים ולמעט הלוואות דיר.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	סוג האשראי
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			עו"ש
1,775	1,739	1,665	כרטיסי אשראי
3,673	3,349	3,215	אשראי ברבית משתנה
*15,581	*15,382	15,944	אשראי ברבית קבועה
*640	*604	630	סך הכל
21,669	21,074	21,454	

* סווג מחדש.

בטחונות

31 בדצמבר 2019			31 במרס 2019			31 במרס 2020			תחום אשראי ללווה
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח									
5,232	1,125	4,107	5,402	1,199	4,203	4,916	945	3,971	סך אשראי המגובה בטחונות*
*מזה:									
4,311	877	3,434	4,441	957	3,484	4,474	918	3,556	בטחונות לא נזילים
921	248	673	961	242	719	442	27	415	בטחונות נזילים

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי ללקוחות פרטיים

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכוני אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות, וכן באמצעות מגוון רחב של תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים. הבנקים בקבוצה מציעים אשראי ללקוחותיהם על בסיס ניטור מאפייני הסיכון של הלקוח ואיתור צרכיו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, אינפורמציה כללית על הלקוח (זהותו, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום), מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק בהקשר לתמחור העסקה, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח. תהליך זה מושגת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

הבנקים בקבוצה בעלי התמחות ומיומנות גבוהה בתחום אשראי קמעונאי מתוקף ניסיונם רב השנים באשראי למשקי הבית. הקבוצה מכשירה את עובדיה ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעלת מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או בעלי מאפיינים של תסמינים שליליים. הקבוצה מגדרת את עצמה בנטילת סיכוני אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה. במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים. בקו השני קיימות מגוון בקורות, כאשר עיקרן נועדו לבחון את ההתנהלות הפיננסית בחשבונות ולאחר סימנים להתדרדרות במצב החוב. סימני התדרדרות יכולים לנבוע מירידה במחזורי פעילות, חריגות ממסגרות מאושרות וכדומה. בנוסף, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי. הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכוני אשראי צרכני, לרבות פעילות קווי ההגנה הראשון והשני לניטור סיכון זה.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

על רקע הסיכון בו פועלת המערכת הבנקאית הישראלית בתחום האשראי לבינוי ונדל"ן וכן על רקע השינויים וההתפתחויות בשוק האשראי למגורים, הוראות המפקח על הבנקים, והתקנות הממשלתיות, נוקט הבנק במדיניות אשראי מידתית וזהירה המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. מידתיות וזהירות אלה באות לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, בחינת כשלים זהירה בליווי פרויקטים לבניה, ובחינת שיעור ההון העצמי והמכירות המוקדמות, וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים. כמו כן, אימץ הבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הנדל"ן והבינוי, ובהם ליווי בניה למגורים, ליווי בניה ביעוד למניב, וכן אשראי לנדל"ן מניב ביעוד למשרדים, מסחר ותעשייה. הבנק מעניק אשראי לקבוצות רכישה ומתמקד בקבוצות הבונות באזורי ביקוש ובקבוצות בהן המארגן הינו בעל ניסיון מוכח בתחום. מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, מקיים הבנק דיון תקופתי בכל תיקי האשראי, ובוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט על בסיס חודשי ומצמצם חשיפות בהתאם. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש.

הפרמטרים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לנדל"ן הינם בעיקר שיעור המימון (Loan To Value), יחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה על פי הערכת שווי עדכנית וקיום מקורות יציבים לפרעון האשראי. בחינת הסיכונים בתיק הבינוי מבוצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע.

להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 בדצמבר		31 במרס		
2019	2019	2020	2020	
				במיליוני ש"ח
				סיכון אשראי כולל⁽¹⁾
				נדל"ן שבנייתו לא הושלמה
2,123	2,002	2,037		מזה: קרקע גולמית
4,467	4,527	4,584		נדל"ן בתהליכי בניה
4,255	4,332	4,395		נדל"ן שבנייתו הושלמה
5,564	5,075	5,715		אחר ⁽²⁾
16,409	15,936	16,731		סך הכל

- (1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 5,257 מיליון ש"ח, אשראי המובטח בנדל"ן לתעשייה בסך של 732 מיליון ש"ח ואשראי המובטח בנדל"ן למסחר בסך של 5,027 מיליון ש"ח (31.3.19 - 5,201 מיליון ש"ח, 503 מיליון ש"ח ו-5,157 מיליון ש"ח, בהתאמה, 31.12.19 - 5,107 מיליון ש"ח, 634 מיליון ש"ח ו-5,104 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, או לוויים ששווי הנכס שלהם למימוש מהיר מבטיח פחות מ-50% מסך סיכון האשראי של הלווה.

מימון ממונף - Leveraged Finance

מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הונות בתאגידיים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323) אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות. התבחינים שעל פיהם הבנק מגדיר אשראי כמימון ממונף נקבעו באופן שמרני. מידע נוסף ניתן למצוא בדוחות הכספיים לשנת 2019.

ליום 31 במרס 2020, סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאזני וחוזי מאזני, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממונף הסתכם ב-524 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-703 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2019 ו-587 מיליון ש"ח בסוף שנת 2019.

סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובע משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. ובכללם סיכון רבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק, באמצעים הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות רבית כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית.

סיכון רבית

סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית, המשפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשיריו חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. צורותיו העיקריות של סיכון הרבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה, סיכון בסיס וסיכון אופציונליות.

סיכון הרבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכונים הרבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הרבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הרבית בתיק הבנקאי. נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הרבית בהתאם להוראות.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים ברבית על פי שוויים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פריטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

31 בדצמבר 2019			31 במרס 2019			31 במרס 2020			שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ מזה: תיק בנקאי
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
7,664	84	7,580	7,212	(41)	7,253	7,179	(370)	7,549	
7,626	(122)	7,748	7,026	129	6,897	6,823	(764)	7,587	

פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 14'א' לדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר 2019			31 במרס 2019			31 במרס 2020			שינויים מקבילים עלייה במקביל של 1% מזה: תיק בנקאי ירידה במקביל של 1% מזה: תיק בנקאי
סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
(102)	(35)	(67)	(111)	(21)	(90)	(28)	(10)	(18)	
(78)	(20)	(58)	(110)	(19)	(91)	(4)	-	(4)	
172	26	146	132	12	120	82	5	77	
152	14	138	131	8	123	60	(4)	64	
(189)	(2)	(187)	(219)	14	(233)	(183)	(3)	(180)	
178	(16)	194	165	13	152	180	(15)	195	
112	(30)	142	96	3	93	125	(20)	145	
(27)	14	(41)	(80)	28	(108)	(80)	1	(81)	

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על הכנסות רבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מרבית⁽⁶⁾

31 בדצמבר 2019			31 במרץ 2019			31 במרץ 2020			
סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו במיליוני ש"ח	סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו במיליוני ש"ח	סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מרבית	הכנסות רבית, נטו במיליוני ש"ח	
310	6	304	304	11	293	353	10	343	שינויים מקבילים
304	-	304	292	-	292	342	-	342	עלייה במקביל של 1%
(589)	(6)	(583)	(568)	(11)	(557)	(667)	(10)	(657)	מזה: תיק בנקאי
(583)	-	(583)	(557)	-	(557)	(656)	-	(656)	ירידה במקביל של 1%
									מזה: תיק בנקאי

- (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה (עו"ש).
- (2) התללה - ירידה ברבית בטווח הקצר ועליה ברבית בטווח הארוך.
- (3) השטחה - עליה ברבית בטווח הקצר וירידה ברבית בטווח הארוך.
- (4) לאחר השפעות מקזזות.
- (5) הרכיבים לגביהם נלקחת בחשבון סביבת רבית שלילית - מכשירים פיננסיים נגזרים, נכסים והתחייבויות במגזר צמוד המדד ואגרות חוב במגזר המט"ח.
- (6) בתרחישי ירידת רבית המשקפים רבית שלילית, חושבה השפעת התרחיש על ההכנסות נטו מרבית, בהתאם להנחות שונות.
- (7) עדכון מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות בגין פקדונות לפי דרישה הביא לגידול השווי ההוגן בסך של 9% מיליון ש"ח.

גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

ביום 13 בפברואר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור" וזאת על רקע הנחיות הגילוי של ה-SEC בדבר הפסקת שימוש בליבור (LIBOR), המבטחת בין היתר את הגילוי הנדרש בנושא. הנחיות הגילוי כאמור פורסמו על רקע הסיכון לחוסר ודאות בנוגע לאופן הפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, במצב שבו החל משנת 2021 לא יפורסם יותר ליבור, או שיקבע כי הליבור אינו מייצג יותר את שיעורי הרבית הרלוונטיים.

בהתאם לפרסום של הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA) מחודש יולי 2017, צפויה המערכת הפיננסית העולמית להפסיק את השימוש בליבור באופן הדרגתי עד סוף שנת 2021. בהמשך להחלטה זו, הוקמו צוותי עבודה שונים ברחבי העולם לצורך קביעת מדדי רבית חלופיים לריביות הליבור עבור כל אחד מחמשת המטבעות הבאים: דולר ארה"ב, לירה שטרלינג, אירו, פרנק שוויצרי ויין יפני. החלופות שנבחרו על ידי צוותי העבודה כוללות בין היתר את ריביות ה-SOFR (Secured Overnight Financing Rate); ה-SONIA (Sterling Overnight Index Average); ה-ESTER (Euro Short-Term Rate); ה-SARON (Swiss Average Rate Overnight); ה-TONA (Tokyo Overnight Average Rate).

להפסקת השימוש בליבור ומעבר למדדי רבית חלופיים צפויות להיות השלכות רחבות על הבנק כגון השלכות כלכליות, תפעוליות וחשבונאיות. לעניין זה, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, הובהר כי על רקע הסיכון לחוסר ודאות בנוגע לפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, הבנק נדרש לכלול גילוי בדבר היערכות להפסקת השימוש בליבור החל מהדוחות לציבור ליום 31 בדצמבר 2019.

הבנק החל בתהליך בחינת ההשפעה הצפויה של הפסקת פרסום הליבור, לרבות בחינה של חלופות אפשריות בכל אחד מהמטבעות המפורטים לעיל, השלכות פיננסיות שעשויות להיגרם מהמעבר לשימוש במטבעות ה"ל" והיערכות הנדרשת הן בפן העסקי והן בפן ניהול הסיכונים של החשיפות החדשות.

יחד עם זאת, לאור השלב המוקדם של הפרויקט, בשלב זה לא ניתן להעריך באופן חד משמעי את מידת ההשפעה של הפסקת השימוש בליבור על הבנק.

נכון למועד הדיווח ובהתאם להערכות שביצע הבנק, לא קיימת לבנק חשיפה מאזנית מהותית בחוזים הנמשכים מעבר לשנת 2021 המתייחסים לליבור.

חשיפה לרבית הליבור במסגרת פעילות בנגזרים המעוגנת תחת הסדרי ISDA ותחת הסדרים אחרים אינה מהותית.

סיכונים עיקריים והיערכות הבנק אליהם

הפסקת השימוש בליבור והמעבר למדדי רבית חלופיים יוצרים לבנק סיכונים שונים כגון: סיכון פיננסי, סיכון מודל, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי ופיקוחי, סיכון טכנולוגי וסיכון עסקי. הבנק זיהה את הסיכונים באמצעות, בין היתר, מיפוי של כל החוזים והחשיפות הרלוונטיות. נכון למועד פרסום הדוח, הבנק התחיל בהיערכות לניהול והפחתת הסיכונים שזוהו והקשורים להפסקת השימוש בליבור. כחלק מהיערכות, הבנק הקים צוות ייעודי שמטרתו, בין היתר, לפתח תהליכי עבודה לצורך זיהוי הסיכונים, הערכת היקף הסיכון, בחינת ההשפעות של כל סיכון, הצעת חלופות לאופן הפחתת הסיכונים, ניטור של הסיכונים וההשפעות הקשורות אליהם והעברת עדכונים שוטפים להנהלה ולדירקטוריון.

בשלב זה מופו הסיכונים הבאים:

- **סיכון פיננסי** - ירידה ברווחיות ו/או גידול בעלויות הנובעים, בין היתר: מהכרה בהפסדים במכשירים פיננסיים המוחזקים על ידי הבנק עקב ביטול חוזים; מערעורים של הלקוחות על קביעת תשלומי הרבית שלהם; מירידה במספר הפעולות ובמחזורי העסקאות הנעשות על ידי הלקוחות; מפתחת פוזיציות חשיפה לרבית והצורך בהתאמת תהליך ניהול הנכסים וההתחייבויות בבנק.
- **סיכון מודל** - בניית מתודולוגיית מחירי העברה המותאמת למעבר למדדי הרבית החלופיים; ביצוע תמחור מוצרים חדש.
- **סיכון משפטי** - בחינת הצורך והדרך לביצוע שינויים לחוזים קיימים וניסוח חוזים חדשים המותאמים להפסקת השימוש בליבור ולסביבה הכלכלית החדשה.
- **סיכון רגולטורי ופיקוחי** - הטמעה של מדיניות, נהלים, חלוקת אחריות.
- **סיכון טכנולוגי** - ביצוע עדכונים לבסיסי המידע ומערכות המידע, לרבות התאמתם לצורך שימוש במוצרים הישנים ובמוצרים החדשים.
- **סיכון עסקי** - כולל בעיקר את סיכון הבסיס (basis) שיווצר כתוצאה משוני במנגנוני ה-fallback בין המוצרים השונים (כגון, פיקדונות לעומת נגזרים).

השלכות חשבונאיות

להפסקת השימוש בליבור והמעבר למדדי רבית חלופיים צפויות להיות השפעות חשבונאיות שונות במספר תחומים, לרבות שיעורי ההיוון - מעבר למדדי רבית חלופיים עשוי להביא לשינויים בשיעורי ההיוון המשמשים כנתון (input) במודלים שונים לצורך הערכה (valuation) של נכסים והתחייבויות שונים כגון, מכשירים פיננסיים, חכירות, נגזרים וירידות ערך לנכסים לא פיננסיים. ארה באור ג.1(2) בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת רבית הייחוס על הדיווח הכספי.

החשיפה בבסיס

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה, ברמת הקבוצה (במיליוני ש"ח):

	% מההון		החשיפה בבסיס בפועל		
	ליום 31 במרס 2019	ליום 31 במרס 2020	ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 במרס 2020	
מט"ל לא צמוד	44	37	3,959	3,322	
מט"ל צמוד מדד	31	39	2,780	3,467	
מט"ח וצמוד מט"ח	-	(5)	38	(408)	

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פרוורוד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה. עיקר הפעילות בנגזרים הינה בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות הנגזרים שלו לסיכונים מטבע מהותיים. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 במרס 2020 (במיליוני ש"ח). המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים.

אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	איה
ירידה של 5%	15	(2)
ירידה של 10%	31	(7)
עלייה של 5%	(10)	(1)
עלייה של 10%	(14)	(1)

הערות:

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות, משכנתאות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד. כמו כן, הבנק מבצע עסקאות פרוורד מדד הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק אינו חשוף בפעילות הפרוורדים שלו לסיכוני מדד מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 31 במרס 2020 (במיליוני ש"ח). המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוזי מאזניים.

אחוז שינוי במדד	
ירידה של 3%	(108)
עלייה של 3%	93

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 31 במרס 2020			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2,911	-	2,911	3,448	-	3,448	עסקאות גידור: חוזי רבית
18,379	17,410	969	17,688	16,748	940	עסקאות אחרות: חוזי רבית
74,927	62,045	12,882	93,407	76,889	16,518	חוזי מטבע חוץ
44,493	44,493	-	38,883	38,883	-	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
140,710	123,948	16,762	153,426	132,520	20,906	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות של פקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי ודאות לגבי זמינות המקורות, והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות משבר הקורונה הביאה בתגובה, למהלכי הפחתות רבית לזמן קצר על ידי הבנקים המרכזיים ולנקיטה במגוון צעדי הרחבה מוניטריים ואספקת נזילות לשווקים.

החל משלב זהו משבר הקורונה, שמר הבנק על יתרות נזילות גבוהות במט"ח ובשקלים, בהשוואה ליתרות במצב עסקים רגיל. כמו כן, נשמר יחס כיסוי נזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות בכל המגזרים.

הבנק ממשיך לשמור על יחס נזילות גבוה.

יחס כיסוי הנזילות של קבוצת הבנק לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2020 עמד על 130%, בהשוואה ל-128% בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר 2019. יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 100%.

למידע נוסף בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

הנכסים הנזילים העיקריים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמו ליום 31 במרס 2020 ב-51.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-47.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2019, מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-41.9 מיליארד ש"ח, וכ-9.6 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל.

יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2020, עומד על 140.9%, בהשוואה ל-136.6% ב-31 בדצמבר 2019.

ביום 31 במרס 2020 הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-130.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-123.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2019.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על גיוס מקורות לטווחי זמן בינוניים וארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמטבעות שונים.

לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יוחזקו לאורך זמן. השימושים הינם הן לטווח קצר והן לטווח בינוני-ארוך.

ככלל, חשיפות המטבע של הבנק במגזר המט"ח הינן נמוכות (ראה פרק סיכון שוק).

חשיפת המדד של קבוצת הבנק ליום 31 במרס 2020 הסתכמה ב-3,467 מיליון ש"ח.

יתרת סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 במרס 2020	
	במיליוני ש"ח	
2,721	1,919	1
2,439	1,640	2
2,089	1,482	3

סיכונים אחרים

למידע אודות סיכונים אחרים, בין היתר, הסיכונים התפעוליים ואופן ניהולם (ובכלל זה המשכיות עסקית, אבטחת מידע ואירועי סייבר), סיכון ציות, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרוור (ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות - Cross Border), סיכון מימון, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגיה - ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019 ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לדיון בגורמי הסיכון ראה פרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2019.

לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 בהשוואה לטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2019, למעט:

- סיכון איכות לווים ובטחונות וסיכון האשראי הכולל - הערכת הסיכון הועלתה, באופן זמני, לרמה "בינונית", לאור משבר נגיף הקורונה המתמשך, החשש למיתון והאטה והעלייה החדה בשיעור האבטלה, שעשויים ליצור קשיים בכושר החזר ותזרים המזומנים של הלקוחות במגזרי הפעילות השונים, בעיקר בענפי משק מסויימים שנפגעו משמעותית מן המשבר. כל זאת עשוי להשפיע לרעה על איכות הלווים ובהתאם על ההוצאות בגין הפסדי אשראי.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019 ולא חל בה שינוי.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי. ההוראות, שעניינן אחריות הנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי. הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרס 2020 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרס 2020 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

יעקב סייט
מ"מ יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 31 במאי 2020
ח' בסיון, תש"פ

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, סמדר ברבר-צדיק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2020 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר ששפיע בהמשך באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראיה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

סמדר ברבר - צדיק
מנהל כללי

31 במאי 2020

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2020 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

31 במאי 2020

דוחות כספיים

59	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
60	דוח רווח והפסד
61	דוח על הרווח הכולל
62	מאזן
63	דוח על השינויים בהון
64	דוח על תזרימי המזומנים
66	באורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן התמציתי ביניים המאוחד ליום 31 במרס 2020 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופת ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

31 במאי 2020

דוח רווח והפסד מאוחד
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		באור	
	2019 (מבוקר)	2019 (לא מבוקר)		
3,085	727	715	2	הכנסות רבית
483	92	57	2	הוצאות רבית
2,602	635	658		הכנסות רבית, נטו
138	36	157	6,12	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,464	599	501		הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מרבית
225	46	(3)	3	הכנסות(הוצאות) מימון שאינן מרבית
1,286	320	368		עמלות
9	1	1		הכנסות אחרות
1,520	367	366		סך כל ההכנסות שאינן מרבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
1,601	402	379		משכורות והוצאות נלוות
353	92	86		אחזקה ופחת בנינים וציוד
92	23	24		הפחתות וירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים
608	156	148		הוצאות אחרות
2,654	673	637		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,330	293	230		רווח לפני מסים
478	111	48		הפרשה למסים על הרווח
852	182	182		רווח לאחר מסים
51	10	(2)		חלק הבנק ברווח (הפסד) של חברה כלולה לאחר השפעת המס
				רווח נקי:
903	192	180		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(38)	(9)	(9)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
865	183	171		המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק:
8.62	1.82	1.70		רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

בשקלים חדשים

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

יעקב בן-דוד
מ"מ אג"ד הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 31 במאי 2020

דוח מאוחד על הרווח הכולל⁽¹⁾
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
903	192	180	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(38)	(9)	(9)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
865	183	171	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
101	66	(247)	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
(74)	(8)	139	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
27	58	(108)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(9)	(20)	36	השפעת המס המתייחס
18	38	(72)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
(2)	1	-	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
20	37	(72)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
921	230	108	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(36)	(10)	(9)	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
885	220	99	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) ראה באור 4.

(2) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה של תכניות פנסיה ופיצויי פרישה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

בבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן מאוחד (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר		31 במרס		באור	
2019 (מבוקר)	2019 (לא מבוקר)	2020 (לא מבוקר)	2020 (לא מבוקר)		
37,530	34,108	41,933			נכסים
10,995	11,338	10,824	5		מזומנים ופקדונות בבנקים
9	664	82			ניירות ערך ⁽⁴⁾
88,829	87,246	91,075	6,12		ניירות ערך שנשאלו
(930)	(893)	(1,047)	6,12		אשראי לציבור
87,899	86,353	90,028			הפרשה להפסדי אשראי
1,039	676	1,114			אשראי לציבור, נטו
605	617	603			אשראי לממשלה
996	1,011	989			השקעה בחברה כלולה
248	231	246			בנינים וציוד
1,091	941	2,551	10		נכסים בלתי מוחשיים
698	1,044	1,161			נכסים בגין מכשירים נגזרים
141,110	136,983	149,531			נכסים אחרים ⁽²⁾
					סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
120,052	115,349	126,977	7		פקדונות הציבור
1,137	1,064	1,129			פקדונות מבנקים
353	779	553			פקדונות הממשלה
3,674	4,270	3,754			אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,247	1,021	2,586	10		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,723	5,962	5,625			התחייבויות אחרות ^{(3) (1)}
132,186	128,445	140,624			סך כל ההתחייבויות
8,568	8,208	8,542			הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
356	330	365			זכויות שאינן מקנות שליטה
8,924	8,538	8,907			סך כל ההון
141,110	136,983	149,531			סך כל ההתחייבויות והון

(1) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 64 מיליון ש"ח, 62 מיליון ש"ח, ו-57 מיליון ש"ח ב-31.3.20, 31.3.19 ו-31.12.19, בהתאמה.

(2) מזה: נכסים אחרים הנמדדים בשווי הוגן בסך של 78 מיליון ש"ח, 312 מיליון ש"ח, ו-42 מיליון ש"ח ב-31.3.20, 31.3.19 ו-31.12.19, בהתאמה.

(3) מזה: התחייבויות אחרות הנמדדות בשווי הוגן בסך של 111 מיליון ש"ח, 536 מיליון ש"ח, ו-47 מיליון ש"ח ב-31.3.20, 31.3.19 ו-31.12.19, בהתאמה.

(4) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה באור 14 ב'.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽²⁾	הפסד כולל אחר מצטבר	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
8,924	356	8,568	7,772	(131)	927
180	9	171	171	-	-
(125)	-	(125)	(125)	-	-
(72)	-	(72)	-	(72)	-
8,907	365	8,542	7,818	(203)	927

יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
רווח נקי בתקופה
דיבידנד
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
יתרה ליום 31 במרס 2020

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽²⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
8,413	320	8,093	7,325	(159)	927
-	-	-	(8)	8	-
8,413	320	8,093	7,317	(151)	927
192	9	183	183	-	-
(105)	-	(105)	(105)	-	-
38	1	37	-	37	-
8,538	330	8,208	7,395	(114)	927

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות
המקובלים בארה"ב⁽³⁾
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
רווח נקי בתקופה
דיבידנד
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
יתרה ליום 31 במרס 2019

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽²⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
8,413	320	8,093	7,325	(159)	927
-	-	-	(8)	8	-
8,413	320	8,093	7,317	(151)	927
903	38	865	865	-	-
(410)	-	(410)	(410)	-	-
18	(2)	20	-	20	-
8,924	356	8,568	7,772	(131)	927

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות
המקובלים בארה"ב⁽³⁾
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה
רווח נקי בשנת החשבון
דיבידנד
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 313 מיליון ש"ח (משנת 1992 ואילך).

(2) כולל סך של 2,391 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

(3) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01).

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
903	192	180	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:
			רווח נקי לתקופה
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
(51)	(10)	2	חלק הבנק בהפסד (ברווח) של חברה כלולה
69	18	16	פחת על בנינים וציוד
92	23	24	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
(3)	-	-	רווח מממוש בנינים וציוד
138	36	157	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(28)	(8)	16	הפסד (רווח) ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר והפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה
14	3	-	הפסד שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(59)	(6)	41	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(25)	(6)	(41)	מסים נדחים, נטו
92	37	11	תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת
(561)	(189)	134	התאמות בגין הפרשי שער
56	-	-	דיבידנד שהתקבל מחברה כלולה
			שינוי נטו בנכסים שוטפים:
418	308	(123)	ניירות ערך למסחר
445	61	(57)	נכסים אחרים
198	403	(1,601)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(861)	1,206	540	התחייבויות אחרות
(47)	(273)	1,339	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(18)	(46)	12	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
772	1,749	650	מזומנים נטו מפעילות שוטפת
			תזרימי מזומנים לפעילות השקעה:
(78)	(44)	(247)	שינוי בפקדונות בבנקים
854	199	(73)	שינוי בניירות ערך שנשאלו
(5,001)	(2,060)	(3,179)	שינוי באשראי לציבור
(339)	24	(79)	שינוי באשראי לממשלה
(6,380)	(1,376)	(2,172)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
193	77	137	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
2,678	808	1,097	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
4,526	1,349	1,077	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה
(49)	(6)	(9)	רכישת בנינים וציוד
9	-	-	תמורה מממוש בנינים, ציוד ונכסים אחרים
(101)	(15)	(21)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(3,688)	(1,044)	(3,469)	מזומנים נטו לפעילות השקעה

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון:
10,251	3,789	7,404	שינוי בפקדונות הציבור
39	(53)	(51)	שינוי בפקדונות מבנקים
696	(830)	(499)	שינוי בפקדונות הממשלה
711	-	814	תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(2,053)	(662)	(717)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(410)	(105)	(125)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
9,234	2,139	6,826	מזומנים נטו מפעילות מימון
6,318	2,844	4,007	גידול במזומנים
31,126	31,126	37,275	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(169)	(83)	149	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
37,275	33,887	41,431	יתרת מזומנים לסוף התקופה
			רבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו:
3,185	841	852	רבית שהתקבלה
(781)	(178)	(235)	רבית ששולמה
15	2	3	דיבידנדים שהתקבלו
(547)	(72)	(106)	מסים על הכנסה ששולמו
56	42	45	מסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") הינו תאגיד בנקאי בישראל. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של הבנק ליום 31 במרס 2020 כוללת את אלה של הבנק ושל חברות מאוחדות וחברה כלולה שלו (להלן - "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שנשתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 והבאורים הנלווים להם (להלן - "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 31 במאי 2020.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות, אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2020, מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות;
2. עדכון תקינה 04-2020 בקודיפיקציה בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי;
3. דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

(1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות

ביום 1 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות, אשר מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חכירות ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 בקודיפיקציה בדבר "חכירות".

תמצית עיקרי השינויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה כאמור בחוזר, הינם בין היתר: תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסוגלת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס זכות שימוש (Right of Use) שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות בגין חכירה תפעולית; וכן עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בנושא 842 בקודיפיקציה.

ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2020 בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה.

בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

הבנק אימץ את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2020 באופן של יישום למפרע מתואם תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה וללא הצגה מחדש של מספרי השוואה.

כמתאפשר בהוראות המעבר של התקן, בחר הבנק ביישום הקלות המעבר הבאות:

- לשמר את ההערכות בדבר זיהוי קיומה של חכירה וסיווגה כחכירה תפעולית או מימונית בנוגע לכל ההסכמים הקיימים למועד היישום לראשונה, וכן לשמר את הערכת כשירות להיוון של עלויות ישירות ראשוניות, אשר נקבעו טרם מועד היישום לראשונה, על פי הוראות התקינה הנוכחית.
- להשתמש באפשרות ל"ראייה לאחור" (hindsight) לצורך קביעת תקופת החכירה אם חוזה כולל אופציות הארכה או ביטול ולהערכת ירידת ערך של נכסי זכות השימוש.

בהתאם להוראות החדשות, עבור הסכמים שבהם הבנק הוא החוכר, במועד ההכרה לראשונה הכיר הבנק בהתחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או ברביט), ובמקביל הכיר בנכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

כמו כן, כמתאפשר בהוראות התקן, בחר הבנק ביישום ההקלות הבאות:

- להשתמש בהקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.
- להשתמש בהקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס זכות שימוש ו/או התחייבות בגין חכירה בדוח על המצב הכספי.
- להחיל את הוראות התקן על תיק חכירות בעל מאפיינים דומים (מבחינת הגודל וההרכב), בגינם הבנק צופה באופן סביר כי היישום של מודל החכירה לתיק לא יהיה שונה מהותית מיישום המודל עבור כל חכירה הכלולה בתיק בנפרד.

יישום ההוראות החדשות הביא לגידול בסך של כ- 425 מיליוני ש"ח ביתרת נכסי זכות השימוש, ולגידול מקביל בסך של כ- 425 מיליוני ש"ח ביתרת ההתחייבויות בגין חכירה ליום 1 בינואר 2020. עם זאת, ליישום ההוראות החדשות לא הייתה השפעה מהותית על דוח רווח והפסד. בהתאם למתכונת הדיווח כפי שנקבעה בהוראות הדיווח לציבור, הבנק הכיר בנכסי זכות שימוש בגין חכירות תפעוליות בסעיף "נכסים אחרים" ובהתחייבויות בגין חכירה תפעולית בסעיף "התחייבויות אחרות".

כמו כן, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.06% וכ-0.08% בהתאמה ליום 1 בינואר 2020, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שיוכרו במאזן בשיעור של 100%. בנוסף, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של כ-0.02% ליום 1 בינואר 2020.

(2) עדכון תקינה 2020-04 בקודיפיקציה בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי

ביום 22 במרס 2020 פרסם ה-FASB עדכון תקינה בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי, המהווה עדכון לנושא 848 בקודיפיקציה בדבר רפורמת ריביות הייחוס (להלן - "העדכון"). בהתאם לרפורמת ריביות הייחוס, שיעורי רבית בין בנקאיים (שיעורי ה-IBOR) יבוטלו ויחלפו בשיעורי רבית ייחוס חלופיים ניתנים לצפייה או מבוססי עסקאות בפועל אשר יהיו פחות רגישים למניפולציות. עדכון זה הינו בהמשך לעדכון תקינה ASU 2018-16 שנכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2019, בדבר הוספת שיעור ה-OIS (Overnight Index Swap) המבוסס על שיעור ה-SOFR (Secured Overnight Financing Rate) לרשימת שיעורי רבית העוגן (Benchmark) בארה"ב הכשירים לשימוש למטרות גידור חשבונאי.

העדכון מאפשר, בין היתר:

- לטפל בשינויים בחוזים (contracts modifications) אשר משפיעים על הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהפסקת שימוש בריביות ייחוס כתוצאה מהרפורמה, כהמשך (continuation) של החוזים הקיימים ללא ניתוח נוסף, חלף יישום חשבונאות תיקון (modification accounting).
- אי ביצוע בחינה מחדש של נגזרים משובצים שהוגדרו כקשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים ולסיכונים של החוזה המארח.
- לשנות (בגין כל סוגי הגידורים) את התנאים הקריטיים של המכשיר המגדר המיועד מבלי לבטל את ייעוד יחסי הגידור, וכן לבצע הערכות של אפקטיביות יחסי הגידור באופן בו מקורות פוטנציאליים לחוסר יעילות לא יובאו בחשבון בהערכה.
- בחירה חד פעמית למכור ו/או לסווג מחדש אגרות החוב מהתיק המוחזק לפדיון לתיק הזמין למכירה או לתיק למסחר עבור אגרות חוב שסווגו כמוחזקות לפדיון לפני 1 בינואר 2020 ואשר קשורות לריביות אשר מושפעות מרפורמת ריביות הייחוס.

ישויות רשאיות להחיל את ההוראות החל מהדוחות הכספיים הביניים של רבעון ראשון 2020 או בכל מועד לאחר מכן. לא ניתן יהיה להחיל את העדכון על שינויים כאמור שבוצעו לאחר ה-31 בדצמבר 2022. חריגים לאמור הינם עבור:

- גידורי שווי הוגן: ניתן יהיה ליישם היבטים מסוימים של ההקלות ליתרת אורך החיים של יחסי הגידור גם לאחר 31 בדצמבר 2022; וכן
 - גידורי תזרים מזומנים (הקלות בהערכת אפקטיביות יחסי הגידור): ישות נדרשת להפסיק ליישם את ההקלות במועד המוקדם מבין: (1) המועד בו הן המכשיר המגדר והן הפריט המגודר לא מתייחסים לשיעורי רבית שצפויות להיות מבוטלות; (2) יום 1 בינואר 2023; או (3) המועד בו הישות מחליטה להפסיק להחיל את ההקלות האמורות.
- ההוראות החדשות יישמו החל מיום 1 בינואר 2020 בדרך של יישום של מכאן ולהבא.

הבנק בחר להשתמש בהקלות הבאות:

- באשר לשינויים בחוזים אשר משפיעים על הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהפסקת שימוש בריביות ייחוס כתוצאה מהרפורמה בחר הבנק לטפל כהמשך (continuation) של החוזים הקיימים ללא ניתוח נוסף, חלף יישום חשבונאות תיקון (modification accounting).
- באשר לבחינת הפרדת נגזרים משובצים מהחוזה המארח בחר הבנק שלא לקיים בחינה מחדש של נגזרים משובצים שהוגדרו כקשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים ולסיכונים של החוזה המארח.

(3) דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה

ביום 21 באפריל 2020, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "אירוע נגיף הקורונה - דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור". לאור התפרצות נגיף הקורונה, אומצו על ידי הפיקוח על הבנקים הנחיות והקלות שניתנו על ידי רשויות הפיקוח בארה"ב ונכללו מספר הנחיות לעניין טיפול חשבונאי וביניהם:

שינויים בתנאי הלוואות

- כאשר תאגיד בנקאי פועל כדי לייצב לווים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם, בין אם הפעולה מבוצעת מול לווה בודד ובין אם היא מבוצעת במסגרת תכנית ללווים תקינים שנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח הקצר מאירוע נגיף הקורונה, ככלל פעולה זו לא תחשב לארגון מחדש של חוב בעייתי. לאור זאת, חובות שתנאיהם שונו כגון: דחיות במועדי תשלום, ויתורים על רבית פיגורים והארכות של תקופות פירעון לא סווגו כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי כאשר התקיימו התנאים הבאים:
 - השינוי בוצע בשל אירוע נגיף הקורונה;
 - הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יושמה התכנית לשינוי התנאים;
 - השינוי הינו לזמן קצר (עד 6 חודשים).
- לעניין זה, הובהר כי לווים נחשבים כלווים שאינם בפיגור אם הם נמצאים בפיגור של פחות מ-30 ימים ביחס לתנאים החוזיים במועד יישום תכנית השינויים. כמו כן, כאשר השינוי בתנאי החוב הביא לעיכוב בתשלום שאינו לזמן קצר, החוב לא סווג כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי אם הוא חודש בשיעור רבית הזהה לשיעור הרבית שנקבע לחוב חדש בסיכון דומה.
- לגבי הלוואות לדירור אשר מטופלות לפי שיטת עומק הפיגור, כאשר הדחיה לזמן קצר כאמור בוצעה לחוב אשר לא היה חוב בעייתי לפני מועד הדחיה, ככלל, אינה מחייבת סיווג של חוב בארגון מחדש.

קביעת מצב הפיגור

לעניין חובות אשר לא היו לפני כן בפיגור, וניתנה להם דחיה בשל אירוע נגיף הקורונה, הבנק אינו נדרש לסווג חובות כאמור כחובות בפיגור בשל הדחיה. כמו כן, כאשר בוצעה דחיית תשלומים בשל אירוע נגיף הקורונה בחובות שהיו בפיגור לפני הדחיה, בוצעה התאמה למצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה לפני שבוצעה הדחיה, ולמעשה בוצעה הקפאה למשך תקופת דחיית התשלום.

סיווג חובות בעייתיים, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית, ומחיקות חשבונאיות

בהתאם למכתב בנק ישראל כאמור לעיל, במהלך התקופה של הסדרים לזמן קצר, הלוואות אלה, ככלל, לא דווחו כהלוואות שלא צוברות. זאת למעט חובות אשר נצבר לגביהם מידע חדש בנוגע לירידה בסיכויי הפירעון אשר בגינם הבנק פעל בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות.

במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ובהמשך לדגשים הפיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ביצע הבנק במהלך הרבעון החולף שינויים בתנאיהם של חובות וביניהם דחייה במועדי תשלום, ויתורים על רבית פיגורים והארכות של תקופות לפירעון, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי. כמו כן, ראה באור 16 בדבר השפעות התפשטות נגיף הקורונה.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום

(1) אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 28 במרץ 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2017-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להתדרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיצוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: הפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן הפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירדות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב הפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיוור), אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות. התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2021 ואילך. ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.

הבנק נערך ליישום המכתב. היערכות הבנק כוללת, בין היתר: מיפוי של ההוראות החדשות והשלכותיהן האפשריות על הבנק; סקירת הפרקטיקות הנהוגות היום לניהול סיכונים האשראי ולאומדן הפרשה להפסדי אשראי על מנת לזהות תהליכים שניתן לעשות בהם שימוש לצורך יישום הכללים החדשים, זיהוי האתגרים והדרכים להתמודדות עם אתגרים אלה, וכן בחינת השינויים הנדרשים על מנת להתאים את המודלים להערכת הפסדי האשראי.

ביום 4 ביולי 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "יישום כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר כוללת שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור, דחיית מועד היישום לראשונה של הכללים החדשים ליום 1 בינואר 2022 וריצה במקביל החל מיום 1 בינואר 2021. כמו כן, הפיקוח על הבנקים פרסם טיוטת "קובץ שאלות ותשובות בנושא יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר נועדה לסייע לתאגידים הבנקאיים בתהליך ההיערכות ליישום הכללים החדשים. כמו כן, ביום 20 באפריל 2020, עדכן הפיקוח על הבנקים כי לנוכח הקשיים שנגרמים בעקבות אירוע נגיף הקורונה, בנקים רשאים שלא להעביר את הדיווח לרבעון הראשון לדירקטוריון על התקדמות פרויקט היישום של הכללים החדשים בנושא, כפי שהיה נדרש במכתב. בנוסף, בנק ישראל הבהיר כי כוונתו להודיע בהמשך על דחיה של מועד תחילת הריצה במקביל של הכללים החדשים ברבעון או שניים, בהתאם להתפתחויות.

(2) עדכון תקינה 2018-14 ASU בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB"), את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 20-715 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת - כללי (להלן - "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בבאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הבאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית; התוספה דרישה לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה; וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להן שתי תכניות או יותר. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

(3) עדכון תקינה 2018-13 ASU בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB"), את ASU 2019-13, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן, המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידת שווי הוגן (להלן - "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בבאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הבאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות. עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי הוגן; בוטלה הדרישה למתן מידע בדבר מדיניות הישות לקביעה מתי העברות בין רמות נחשבות ככאלה שהתקיימו; בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי הוגן ברמה 3; במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי הוגן, עודכן המונח "רגישות" ל"אי וודאות" כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאויות; התוספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר (OCI) שטרם מומשו בתקופה, עבור נכסים המוחזקים בסוף התקופה.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2019. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020", אשר גובש על בסיס עדכון תקינה 2018-13 קודיפיקציה, מועד התחילה נדחה ליום 1 בינואר 2021. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים.

בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע, למעט דרישות הגילוי שהתווספו וכן דרישת הגילוי שעודכנה בדבר אי הודאות במדידת שווי הוגן ברמה 3, אשר לגביהן היישום יהיה מכאן ואילך. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

(4) עדכון תקינה 2019-12 ASU בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה

ביום 18 בדצמבר 2019, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB"), את ASU 2019-12, בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה, המהווה עדכון לנושא 740 בקודיפיקציה בדבר מסים על הכנסה (להלן - "התיקון"). תכליתו של התיקון הינו הפחתת המורכבות של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב תוך שמירה על שימושיות המידע המסופק למשתמשי הדוחות הכספיים. התיקונים במסגרת התיקון מפשטים את הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה על ידי ביטול חריגים, שינוי הנחיות קיימות בתקן וכן הוספת הנחיות חדשות.

עיקרי הנושאים שעודכנו במסגרת התיקון הינם, בין היתר: הקצאת הוצאות המס או הטבות המס על ההכנסה בין פעילויות נמשכות, פעילויות שהופסקו, רווח כולל אחר ופריטים הנזקפים ישירות להון עצמי; הכרה בהתחייבויות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים חייבים במס בגין השקעה בחברה זרה כלולה; חישוב הכנסות מסים על הפסדים מצטברים בדוחות הכספיים ביניים; אופן הכרה בהשפעת השינויים בחוקי המס או בשיעור המס בדוחות הכספיים ביניים; הערכת הגידול בבסיס המס של מוניטין בקביעה האם יטופל כחלק מצירוף עסקים או כעסקה נפרדת. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים.

בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של מכאן ואילך, למעט הכרה בהתחייבות מסים נדחים בגין השקעה בחברה זרה כלולה, אשר לגביה היישום יהיה בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

באור 2 - הכנסות והוצאות רבית
(במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס (לא מבוקר)		
2019	2020	
653	660	א. הכנסות (הוצאות) רבית ⁽¹⁾
(2)	(3)	מאשראי לציבור
7	3	מאשראי לממשלה
16	18	מפקדונות בבנקים
53	37	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
727	715	מאגרות חוב ⁽²⁾
		סך כל הכנסות הרבית
74	60	ב. הוצאות (הכנסות) רבית
1	1	על פקדונות הציבור
1	1	על פקדונות הממשלה
15	(5)	על פקדונות מבנקים
1	-	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
92	57	על התחייבויות אחרות
635	658	סך כל הוצאות הרבית
		סך כל ההכנסות רבית, נטו
(2)	(5)	ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות רבית הוצאות רבית ⁽³⁾
7	7	ד. פירוט הכנסות רבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
46	30	מוחזקות לפדיון
-	-	זמינות למכירה
53	37	למסחר
		סך הכל כלול בהכנסות רבית

(1) כולל השפעת יחסי גידור.

(2) כולל הכנסות רבית בגין אגרות חוב מגובות משכנתאות בסך של 2 מיליון ש"ח (31.3.2019 - 2 מיליון ש"ח).

(3) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א'.

באור 3 - הכנסות מימון שאינן מרבית
(במיליוני ש"ח)

שלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס (לא מבוקר)			
2019	2020		
		א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	
		1. מפעילות במכשירים נגזרים⁽¹⁾	
		סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים	
(153)	184		
		2. מהשקעה באגרות חוב	
		רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾	
7	8		
-	(18)		הפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾
7	(10)		סך הכל מהשקעה באגרות חוב
		3. הפרשי שער, נטו	
189	(134)		
		4. מהשקעה במניות	
		רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר	
1	-		הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר
-	(6)		רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽³⁾
6	(41)		סך הכל מהשקעה במניות
7	(47)		
50	(7)		סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

- (1) למעט השפעת יחסי גידור.
 (2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
 (3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

שלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס (לא מבוקר)			
2019	2020		
		ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר⁽³⁾	
		הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים	
(1)	4		רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ⁽¹⁾
(3)	1		הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾
-	(1)		סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽⁴⁾
(4)	4		סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית
46	(3)		
		פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר לפי חשיפת סיכון	
		חשיפת רבית	
5	(1)		חשיפה למניות
2	1		חשיפת מטבע חוץ
(11)	4		סך הכל
(4)	4		

- (1) מזה הפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של 1 מיליון ש"ח לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2020 (31.3.19) - הפסדים בסך של 1 מיליון ש"ח.
 (2) אין רווחים/הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.
 (3) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
 (4) להכנסות רבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.
 (5) לגילוי על ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות רבית ראה באור 2.

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (במיליוני ש"ח)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
		סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
(131)	(15)	(146)	(199)	53	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
(72)	-	(72)	91	(163)	שינוי נטו במהלך התקופה
(203)	(15)	(218)	(108)	(110)	יתרה ליום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)
(159)	(13)	(172)	(150)	(22)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
8	-	8	-	8	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב*
(151)	(13)	(164)	(150)	(14)	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה שינוי נטו במהלך התקופה
37	1	38	(5)	43	יתרה ליום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)
(114)	(12)	(126)	(155)	29	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
(159)	(13)	(172)	(150)	(22)	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב*
8	-	8	-	8	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה שינוי נטו בשנת 2019
(151)	(13)	(164)	(150)	(14)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
20	(2)	18	(49)	67	שינוי נטו בשנת 2019
(131)	(15)	(146)	(199)	53	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

* השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01).

ב. שינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס (לא מבוקר)						
לפני השפעת מס	לפני השפעת מס	לפני השפעת מס	2019			2020			
			לפני השפעת מס	לפני השפעת מס	לפני השפעת מס	לפני השפעת מס	לפני השפעת מס	לפני השפעת מס	
238	(81)	157	126	(43)	83	39	(76)	(115)	השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:
(137)	47	(90)	(60)	20	(40)	45	(87)	(132)	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן רווחים בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾
101	(34)	67	66	(23)	43	84	(163)	(247)	שינוי נטו במהלך התקופה
(139)	47	(92)	(30)	10	(20)	(45)	87	132	הטבות לעובדים
65	(22)	43	22	(7)	15	(3)	4	7	רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾
(74)	25	(49)	(8)	3	(5)	(48)	91	139	שינוי נטו במהלך התקופה
(4)	2	(2)	2	(1)	1	-	-	-	השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
31	(11)	20	56	(19)	37	36	(72)	(108)	סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית, לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות לעובדים. ראה באור לא.

באור 5 - ניירות ערך
(במיליוני ש"ח)

הרכב:

31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		שוי הוגן ⁽¹⁾
			הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	
של ממשלת ישראל	1,694	1,694	75	1	1,768
של מוסדות פיננסיים בישראל	87	87	-	-	87
של אחרים בישראל	235	235	17	2	250
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	2,016	2,016	92	3	2,105

ב. אגרות חוב זמינות למכירה	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שוי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
של ממשלת ישראל	5,668	5,814	7	153	5,668
של ממשלות זרות	950	941	9	-	950
של מוסדות פיננסיים בישראל	35	39	-	4	35
של מוסדות פיננסיים זרים	558 ⁽⁶⁾	561	1	4	558
מגובי משכנתאות (MBS)	356 ⁽⁵⁾	348	8	-	356
של אחרים בישראל	375 ⁽⁷⁾	400	1	26	375
של אחרים זרים	318	324	1	7	318
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה	8,260	8,427	27 ⁽²⁾	194 ⁽²⁾	8,260

ג. השקעה במניות שאינן למסחר	הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		שוי הוגן ⁽⁴⁾⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
מניות שאינן למסחר	320	360	2 ⁽³⁾	42 ⁽³⁾	320
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	122	122	-	-	122
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	10,596	10,803	121	239	10,685

ד. אגרות חוב למסחר	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		שוי הוגן ⁽¹⁾
			הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	
של ממשלת ישראל	227	228	-	1	227
של מוסדות פיננסיים בישראל	1	1	-	-	1
סך כל אגרות החוב למסחר	228	229	- ⁽³⁾	1 ⁽³⁾	228
סך כל ניירות הערך	10,824	11,032	121	240	10,913

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נדקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מניפק.
- (5) ניירות ערך שהונפקו על ידי GNMA בערבות ממשלת ארה"ב בסך של 355 מיליון ש"ח וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC בסך של 1 מיליון ש"ח.
- (6) כולל ניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלה בסך של 378 מיליון ש"ח וניירות ערך של תאגידים בבעלות וערבות ממשלתית מפורשת בסך של 91 מיליון ש"ח.
- (7) כולל אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית בסך של 40 מיליון ש"ח.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019 (לא מבוקר)						
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		עלות מופחתת	הערך במאזן	א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
שווי הוגן ⁽¹⁾		שווי הוגן				
1,468	-	41		1,427	1,427	של ממשלת ישראל
53	-	1		52	52	של מוסדות פיננסיים בישראל
280	-	31		249	249	של אחרים בישראל
1,801	-	73		1,728	1,728	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר		רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		עלות מופחתת	הערך במאזן	ב. אגרות חוב זמינות למכירה
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	שווי הוגן				
5,201	3	45		5,159	5,201	של ממשלת ישראל
1,992	-	-		1,992	1,992	של ממשלות זרות
49	1	-		50	49	של מוסדות פיננסיים בישראל
483	-	-		483	483 ⁽⁶⁾	של מוסדות פיננסיים זרים
425	5	3		427	425 ⁽⁵⁾	מגובי משכנתאות (MBS)
411	2	6		407	411 ⁽⁷⁾	של אחרים בישראל
599	-	2		597	599	של אחרים זרים
9,160	11 ⁽²⁾	56 ⁽²⁾		9,115	9,160	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		עלות	הערך במאזן	ג. השקעה במניות שאינן למסחר
שווי הוגן ⁽⁴⁾		שווי הוגן				
223	5 ⁽³⁾	3 ⁽³⁾		225	223	מניות שאינן למסחר
136	-	-		136	136	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	ד. ניירות ערך למסחר
שווי הוגן ⁽¹⁾		שווי הוגן				
174	-	-		174	174	אגרות חוב -
35	-	-		35	35	של ממשלת ישראל
4	-	-		4	4	של מוסדות פיננסיים בישראל
8	-	-		8	8	של מוסדות פיננסיים זרים
221	-	-		221	221	של אחרים בישראל
6	-	-		6	6	סך כל אגרות החוב למסחר
227	- ⁽³⁾	- ⁽³⁾		227	227	מניות -
11,411	16	132		11,295	11,338	סך כל ניירות הערך למסחר
11,184	16	132		11,068	11,111	סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.

(1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירדת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

(5) ניירות ערך שהונפקו על ידי GNMA בערבות ממשלת ארה"ב בסך של 422 מיליון ש"ח וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC בסך של 3 מיליון ש"ח.

(6) כולל ניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלה בסך של 243 מיליון ש"ח וניירות ערך של תאגידים בבעלות וערבות ממשלתית מפורשת בסך של 166 מיליון ש"ח.

(7) כולל אגרות חוב פאומות שצוברות הכנסות רבית בסך של 5 מיליון ש"ח.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		שווי הוגן ⁽¹⁾
			הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	
של ממשלת ישראל	1,751	1,751	93	-	1,844
של מוסדות פיננסיים בישראל	56	56	1	-	57
של אחרים בישראל	241	241	30	-	271
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	2,048	2,048	124	-	2,172

ב. אגרות חוב זמינות למכירה	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
של ממשלת ישראל	4,577	4,508	69	-	4,577
של ממשלות זרות	1,956	1,955	1	-	1,956
של מוסדות פיננסיים בישראל	43	42	1	-	43
של מוסדות פיננסיים זרים	640 ⁽⁶⁾	639	1	-	640
מגובי משכנתאות (MBS)	378 ⁽⁵⁾	377	2	1	378
של אחרים בישראל	431 ⁽⁷⁾	424	10	3	431
של אחרים זרים	478	477	1	-	478
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה	8,503	8,422	85 ⁽²⁾	4 ⁽²⁾	8,503

ג. השקעה במניות שאינן למסחר	הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾
			הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	
מניות שאינן למסחר	339	288	52 ⁽³⁾	1 ⁽³⁾	339
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	129	129	-	-	129

סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	10,890	10,758	261	5	11,014
-------------------------------	--------	--------	-----	---	--------

ד. אגרות חוב למסחר	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		שווי הוגן ⁽¹⁾
			הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	
של ממשלת ישראל	95	95	-	-	95
של מוסדות פיננסיים בישראל	4	4	-	-	4
של אחרים בישראל	6	6	-	-	6
סך כל אגרות החוב למסחר	105	105	- ⁽³⁾	- ⁽³⁾	105
סך כל ניירות הערך	10,995	10,863	261	5	11,119

הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3. באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (5) ניירות ערך שהונפקו על ידי GNMA בערבות ממשלת ארה"ב בסך של 377 מיליון ש"ח וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC בסך של 1 מיליון ש"ח.
- (6) כולל ניירות ערך של תאגידים בבעלות ממשלה בסך של 453 מיליון ש"ח וניירות ערך של תאגידים בבעלות וערבות ממשלתית מפורשת בסך של 162 מיליון ש"ח.
- (7) כולל אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית בסך של 4 מיליון ש"ח.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של אגרות חוב המוחזקות לפדיון וזמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 במרס 2020 (לא מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
סך הכל	הפסדים שטרם מומשו			סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		
	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	שווי הוגן		20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	שווי הוגן
-	-	-	-	1	-	1	209
-	-	-	-	2	1	1	9
-	-	-	-	3	1	2	218
אגרות חוב המוחזקות לפדיון							
של ממשלת ישראל							
של אחרים בישראל							
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון ⁽⁵⁾							
אגרות חוב זמינות למכירה							
של ממשלת ישראל							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
של מוסדות פיננסיים זרים							
של אחרים בישראל							
של אחרים זרים							
10	9	1	46	184	5	179	5,114
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה							

31 במרס 2019 (לא מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
סך הכל	הפסדים שטרם מומשו			סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		
	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	שווי הוגן		20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	שווי הוגן
-	-	-	-	3	-	3	604
1	-	1	20	-	-	-	-
5	-	5	252	-	-	-	-
1	-	1	68	1	-	1	44
7	-	7	340	4	-	4	648
אגרות חוב זמינות למכירה							
של ממשלת ישראל							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
מגובי משכנתאות (MBS)							
של אחרים בישראל							
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה							

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
סך הכל	הפסדים שטרם מומשו			סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		
	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	שווי הוגן		20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	שווי הוגן
1	-	1	77	-	-	-	-
3	-	3	42	-	-	-	-
4	-	4	119	-	-	-	-
אגרות חוב זמינות למכירה							
מגובי משכנתאות (MBS)							
של אחרים בישראל							
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה							

- (1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (2) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (3) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (4) השקעות שהפסד שטרם מומש בגין מהווה מ-20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (5) יתרת העלות המופחתת של אגרות החוב המוחזקות לפדיון מסתכמת ב-221 מיליון ש"ח.

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
(במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2020 (לא מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
42,275	4,158	38,117	378	-	37,739	יתרת חוב רשומה:
52,958	-	52,958	21,076	26,274	5,608	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
26,429	-	26,429	-	26,256	173	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
95,233	4,158	91,075	21,454	26,274	43,347	מזה: לפי עומק פיגור
						סך הכל
						מזה:
281	-	281	113	-	168	חובות בארגון מחדש
436	-	436	40	5	391	חובות פגומים אחרים
717	-	717	153	5	559	סך הכל חובות פגומים
257	-	257	27	194	36	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
828	-	828	126	25	677	חובות בעייתיים אחרים
1,802	-	1,802	306	224	1,272	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
613	-	613	42	-	571	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
434	-	434	242	126	66	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
128	-	128	-	126	2	מזה: לפי עומק פיגור
1,047	-	1,047	284	126	637	סך הכל
212	-	212	39	-	173	מזה: בגין חובות פגומים

31 במרס 2019 (לא מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
39,473	2,897	36,576	316	-	36,260	יתרת חוב רשומה:
50,670	-	50,670	20,758	24,468	5,444	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
24,756	-	24,756	-	24,459	297	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
90,143	2,897	87,246	21,074	24,468	41,704	מזה: לפי עומק פיגור
						סך הכל
						מזה:
254	-	254	90	-	164	חובות בארגון מחדש
320	-	320	13	10	297	חובות פגומים אחרים
574	-	574	103	10	461	סך הכל חובות פגומים
226	-	226	29	169	28	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
820	-	820	238	19	563	חובות בעייתיים אחרים
1,620	-	1,620	370	198	1,052	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
476	-	476	33	-	443	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
417	-	417	232	118	67	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
120	-	120	-	118	2	מזה: לפי עומק פיגור
893	-	893	265	118	510	סך הכל
165	-	165	25	-	140	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽⁴⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

		31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
39,607	3,173	36,434	340	-	36,094	יתרת חוב רשומה:
52,395	-	52,395	21,329	25,583	5,483	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
25,799	-	25,799	-	25,566	233	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
92,002	3,173	88,829	21,669	25,583	41,577	מזה: לפי עומק פיגור
						סך הכל
						מזה:
248	-	248	108	-	140	חובות בארגון מחדש
461	-	461	38	10	413	חובות פגומים אחרים
709	-	709	146	10	553	סך הכל חובות פגומים
249	-	249	26	186	37	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
693	-	693	143	32	518	חובות בעייתיים אחרים
1,651	-	1,651	315	228	1,108	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי:
523	-	523	38	-	485	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
407	-	407	226	121	60	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
123	-	123	-	121	2	מזה: לפי עומק פיגור
930	-	930	264	121	545	סך הכל
204	-	204	35	-	169	מזה: בגין חובות פגומים

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

שלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
930	-	930	264	121	545
150	-	150	28	4	118
(76)	-	(76)	(31)	-	(45)
43	-	43	23	1	19
(33)	-	(33)	(8)	1	(26)
1,047	-	1,047	284	126	637
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה (מבוקר)					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה (מבוקר)					
גידול בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					

שלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
868	-	868	260	119	489
38	-	38	19	(1)	20
(83)	-	(83)	(28)	(1)	(54)
70	-	70	14	1	55
(13)	-	(13)	(14)	-	1
893	-	893	265	118	510
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה (מבוקר)					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה (מבוקר)					
קיסון בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					

באור 7 - פקדונות הציבור (במיליוני ש"ח)

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד בישראל

31 בדצמבר	31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		
			לפי דרישה
47,692	46,716	55,489	- אינם נושאים רבית
17,765	19,477	17,507	- נושאים רבית
65,457	66,193	72,996	סך הכל לפי דרישה
54,595	49,156	53,981	לזמן קצוב
120,052	115,349	126,977	סך הכל פקדונות בישראל*
			* מזה:
59,306	58,375	68,554	פקדונות של אנשים פרטיים
25,080	25,210	17,113	פקדונות של גופים מוסדיים
35,666	31,764	41,310	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		
			תקרת הפקדון
46,064	45,381	50,555	עד 1
27,842	27,165	33,848	מעל 1 עד 10
14,703	14,311	16,213	מעל 10 עד 100
6,146	6,582	5,998	מעל 100 עד 500
25,297	21,910	20,363	מעל 500
120,052	115,349	126,977	סך הכל

באור לא - זכויות עובדים

א. הטבות מהותיות

1. פנסיה ופיצויי פרישה

חלק מהתחייבויות הקבוצה לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה מכוסה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות גמל ופנסיה או על ידי רכישת פוליסות ביטוח. ההתחייבות לפיצויי פרישה ופנסיה הכלולה במאזן מייצגת את יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח כאמור לעיל. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית השכר, פיצויים מוגדלים, שיעורי תמורתה ופרישה. הפרשות נוספות לפיצויים בגין צעדי התייעלות נוספים של שינויי מבנה נרשמו כהוצאה והן כלולות על בסיס לא אקטוארי.

2. מענקים בגין ותק

חלק מעובדי הקבוצה זכאים למענק ותק מיוחד, עם השלימים תקופת עבודה מוגדרת. התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית השכר, שיעורי תמורתה ופרישה.

3. הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו

חלק מעובדי הבנק זכאים להטבה בגין אי ניצול ימי מחלה שנצברו. הטבה זו תומך לימי חופשה לניצול בפועל, לקראת הפרישה לגמלאות, בהתאם לנוסחת המרה שנקבעה. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית השכר, שיעורי תמורתה ופרישה.

4. הטבות אחרות לאחר העסקה

עובדים בכירים מסויימים זכאים בעת פרישתם לתשלום מענק אי תחרות.

5. הטבות אחרות לאחר פרישה

עובדי הקבוצה זכאים להטבות מסוימות לאחר פרישתם. הטבות אלו כוללות: שי לחג, עיתון, נופש וכו'. עובדי חברה מאוחדת זכאים למענק בהגיעם לגיל פרישה בגין ימי מחלה שלא נוצלו. התחייבויות אלו, נמדדות על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעורי תמורתה ופרישה.

6. חופשה

עובדי הקבוצה זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות.

ב. ראה באור 1.33. לדוחות הכספיים לשנת 2019 באשר להסכם העסקה של מנכ"ל הבנק.

באור 7א - זכויות עובדים (המשך)

ג. תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס		
2019	2019	2020	2019	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)		במיליוני ש"ח
152	152	207	1,109	1,109	927	א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה
4	1	1	20	5	5	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
6	2	1	24	8	4	עלות שירות
50	13	(47)	125	37	(122)	עלות רבית
-	-	-	17	-	-	הפסד (רווח) אקטוארי
(5)	(1)	(1)	(370)	(119)	(30)	עדכון מחויבות**
-	-	-	2	6	-	הטבות ששולמו
-	-	-	2	6	-	אחר, לרבות הפסד מצמצום ושינויים מבניים
207	167	161	927	1,046	784	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה
205	167	161	855	988	709	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה
-	-	-	655	655	415	ב. שינוי בשווי הוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית
-	-	-	54	24	(34)	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
-	-	-	17	-	-	תשואה בפועל על נכסי התכנית
-	-	-	9	3	2	עדכון נכסי תכנית**
-	-	-	(320)	(124)	(26)	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
-	-	-	415	558	357	הטבות ששולמו
-	-	-	415	558	357	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
207	167	161	512	488	427	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה*

* נכלל בסעיף " התחייבויות אחרות".

** נובע מתוספת אקטוארית בגין נכסים מעבר ל-100% על עתודות הפיצויים.

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס		
2019	2019	2020	2019	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)		במיליוני ש"ח
207	167	161	512	488	427	ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד
207	167	161	512	488	427	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
						התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה
75	41	27	204	175	113	ד. סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס
75	41	27	204	175	113	הפסד אקטוארי נטו
						יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

2. הוצאה לתקופה

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2019	2020	2019	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)		במיליוני ש"ח
						א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד
4	1	1	20	5	5	עלות שירות
6	2	1	24	8	4	עלות רבית
-	-	-	(14)	(3)	(3)	תשואה חזויה על נכסי תכנית הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
3	-	1	14	4	4	הפסד אקטוארי נטו
-	-	-	50	24	2	אחר, לרבות הפסד מצמצום או סילוק ושינויים מבניים
-	-	-	(3)	(1)	(1)	היוון עלות תוכנה
13	3	3	91	37	11	סך עלות ההטבה, נטו
						ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו כהפסד (רווח) כולל אחרלפני השפעת מס
50	13	(47)	85	16	(85)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(3)	-	(1)	(14)	(4)	(4)	הפחתה של הפסד אקטוארי סילוק
-	-	-	(48)	(18)	(2)	סך הכל הוכר ברווח (הפסד) כולל אחר
47	13	(48)	23	(6)	(91)	סך עלות ההטבה נטו
13	3	3	91	37	11	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברוח (הפסד) כולל אחר
60	16	(45)	114	31	(80)	

הטבות אחרות לאחר פרישה	תכניות פיצויים ופנסיה	
	במיליוני ש"ח	
		ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2020 לפני השפעת המס
4	24	הפסד אקטוארי נטו
4	24	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

באור לא - זכויות עובדים (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר	31 במרס		31 בדצמבר	31 במרס	
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
				במיליוני ש"ח	
1.0	1.9	2.3	0.4	1.3	2.0

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה שיעור היוון

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס	
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
				במיליוני ש"ח	
1.3-2.4	2.4	1.0	0.6-1.9	1.9	0.4

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה שיעור היוון

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת המס

הטבות אחרות לאחר פרישה			גידול בנקודת אחוז אחת תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר	31 במרס		31 בדצמבר	31 במרס	
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
				במיליוני ש"ח	
(34)	(26)	(24)	(71)	(57)	(56)

שיעור היוון

הטבות אחרות לאחר פרישה			קיטון בנקודת אחוז אחת תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר	31 במרס		31 בדצמבר	31 במרס	
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
				במיליוני ש"ח	
46	34	32	88	69	67

שיעור היוון

ג. תזרימי מזומנים

הפקדות

תכניות פיצויים ופנסיה		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	הפקדות בפועל לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס	
2019	2019	2020
(מבוקר)	(לא מבוקר)	
9	3	2

תחזית *2020 (לא מבוקר) במיליוני ש"ח

הפקדות 9

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2020.

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (במיליוני ש"ח)

א. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2020, תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 20%.

(1) יעדי הלימות הון

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין ולעדכון הפיקוח על הבנקים מיום 1 במרס 2020 בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק, בהיותו תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9%, וביחס הון כולל מזערי של 12.5%. בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וכן עדכון להוראה 329 אשר מבטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיור שהועמדו בתקופת המשבר וזאת על מנת להבטיח את יכולת של הבנקים להמשיך להציע אשראי. דרישות הון אלה יהיו בתוקף למשך שישה חודשים ובמידת הצורך יוארכו בשישה חודשים נוספים ולאחר מכן, ככל שרלוונטי, יידרש הבנק להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון, ככל שנשחק, על פני שנתיים.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2020 הינם:

		היחס המזערי הנדרש	
החל מ-30.9.20 עד 31.3.22	החל מ-31.3.20 עד 30.9.20	ביום 31 במרס 2019	יחסי הון מזעריים
	8%	9%	יחס הון עצמי רובד 1
הנמוך מבין:	11.5%	12.5%	יחס הון כולל
- יחס ההון של הבנק ביום 30.9.20	1% מיתרת ההלוואות לדיור	1% מיתרת ההלוואות לדיור	תוספת בגין הלוואות לדיור
- יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.	וזאת מלבד בגין הלוואות שניתנו במהלך תקופת הוראות השעה.	במועד הדיווח	

ליתרת ההלוואות לדיור ראה באור 3.ב.12.

- לקבוצה יעדי הון שאושרו על ידי הדירקטוריון ומשקפים את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתיאבון הסיכון.
- יעדי ההון הפנימיים שנקבעו על ידי הדירקטוריון, בגובה אלה הרגולטוריים, הינם כדלקמן:
- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8.30% יחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.80%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% יחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, ההון הרגולטורי ויחסי ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, בדבר "מדידה והלימות הון", ובהתאם להוראה 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר":

31 בדצמבר	31 במרס	31 במרס	
2019	2019	2020	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
8,785	8,434	8,749	א. הון לצורך חישוב יחס ההון
2,345	2,603	2,393	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
11,130	11,037	11,142	הון רובד 2, לאחר ניכויים
			סך הכל הון כולל
			ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
(2)73,862	(2)73,000	(2) 77,221	סיכון אשראי
875	620	1,192	סיכונים שוק
6,512	6,504	6,696	סיכון תפעולי
81,249	80,124	85,109	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
			ג. יחס ההון לרכיבי סיכון
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
10.81%	10.53%	10.28%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
13.70%	13.77%	13.09%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
(1)9.31%	(1)9.31%	(1) 8.30%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
(1)12.81%	(1)12.81%	(1) 11.80%	
			באחוזים
			חברה בת משמעותית
			בנק מסד בע"מ
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.50%	13.22%	13.64%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
14.52%	14.29%	14.70%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
9.00%	9.00%	8.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50%	12.50%	11.50%	

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

31 בדצמבר	31 במרס	31 במרס	
2019	2019	2020	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
8,568	8,208	8,542	א. הון עצמי רובד 1
			הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
233	215	237	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1
8,801	8,423	8,779	זכויות שאינן מקנות שליטה
			סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
			התאמות פיקוחיות וניכויים:
(100)	(102)	(99)	נכסים בלתי מוחשיים
(5)	(4)	(10)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(105)	(106)	(109)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
89	117	79	סך התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
8,785	8,434	8,749	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
			ב. הון רובד 2
1,564	1,818	1,499	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
781	785	894	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
2,345	2,603	2,393	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
			ניכויים:
-	-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
2,345	2,603	2,393	סך הכל הון רובד 2

31 בדצמבר	31 במרס	31 במרס	
2019	2019	2020	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
10.68%	10.36%	10.17%	(4) השפעת מהלכי ההתייעלות על יחס הון עצמי רובד 1
0.13%	0.17%	0.11%	יחס ההון לרכיבי סיכון
10.81%	10.53%	10.28%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין מהלכי ההתייעלות
			השפעת ההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

- (1) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרשים עד ליום 31 במרס 2020 הינם 9.0%-12.5% בהתאמה, והחל ממועד זה ולמשך תקופת הוראת השעה (ראה סעיף א.1. לעיל) הינם 8%-11.5% בהתאמה. ליחסים אלה, התוספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח, למעט הלוואות לדיור שאושרו בתקופה 19.3.20 ועד 31.3.20 שיתרתם למועד הדיווח עומדת על כ-9 מיליון ש"ח.
- (2) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 108 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין מהלכי ההתייעלות.

* הנתונים בבאור זה מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי". בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחדות בהדרגה על פני תקופה של 5 שנים.

לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות ראה 4 לעיל.

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

(5) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק ושל חברה בת משמעותית

(א5) רכיבי הון הנתונים לתגודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הרבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות השינויים ברבית ובמרווחים על ההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי החליפין על יתרות הנכסים.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2020:

השפעת השינוי ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1 באחוזים	השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון
0.12	0.12
1.85	2.13

בנק (בנתוני המאוחד)
מסד

(6) מהלכי התייעלות

ביום 12 בינואר 2016, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, על דירקטוריון הבנק להתוות תכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חשוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר מאריך את תוקף הנחיות אלו עד ליום 31 בדצמבר 2021.

(1) ביום 17 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון הבנק את עדכון התכנית האסטרטגית של הקבוצה בהיבט מהלכי התייעלות. מהלכי התייעלות כוללים, בין היתר, המשך הרחבת פעילות באמצעים דיגיטליים; צמצום במספר הסניפים ושיפורים בתהליכי עבודה בסניפים ובמטה. מהלכי ההתייעלות כוללים צמצומים בשטחי הנדל"ן וירידה הדרגתית במצבת כח האדם של קבוצת הבנק של כ-130 עובדים בממוצע לשנה. סך הכל ירידה של כ-650 עובדים בקבוצת הבנק, עד לסוף שנת 2020.

הבנק קיבל אישור עקרוני של הפיקוח על הבנקים לפריסת עלות המהלכים לעניין חישוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. עלות ההטבות לעובדים במסגרת מהלכי התייעלות בשנים 2016 ועד 2020 מוערכת בכ-207 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס. השפעת מהלכי התייעלות על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון נזקפת, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים, ומוערכת ליום 31 בדצמבר 2019 בקיטון של כ-0.06%.

(2) במהלך שנת 2018, קיבל דירקטוריון הבנק החלטה על ביצוע מהלכי התייעלות נוספים באוצר החייל, ברבעון השלישי התקבלה החלטה על מיזוג וב-1 בינואר 2019 מוזג אוצר החייל עם ולתוך הבנק. החלטות אלו והשלכותיהן הצפויות הינן מעבר לתכנית התייעלות המקורית של הקבוצה משנת 2016. בגין מהלכים אלה ביצעה הקבוצה הפרשה לפיצויים מוגדלים בסך של 82 מיליון ש"ח (53 מיליון ש"ח נטו לאחר השפעת המס). השפעת מהלכים אלו על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון נזקפת, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים ומוערכת ליום 31 בדצמבר 2019 בקיטון של כ-0.05%.

(7) יישום תקן חשבונאות בנושא חכירות

ביום 1 בינואר 2020, הבנק החל ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.06% וכ-0.08% בהתאמה, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%.

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכלל את הבנק).

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	31 במרס 2019 (לא מבוקר)	31 במרס 2020 (לא מבוקר) במיליוני ש"ח	
			(1) בנתוני המאוחד
8,785	8,434	8,749	הון רובד 1*
151,120	147,691	158,486	סך החשיפות
		באחוזים	יחס המינוף
5.81%	5.71%	5.52%	
			(2) חברה בת משמעותית
			בנק מסד בע"מ
7.68%	7.48%	7.29%	יחס המינוף
5.00%	5.00%	5.00%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* להשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיף א(4) לעיל.

(3) יישום תקן חשבונאות בנושא חכירות

ביום 1 בינואר 2020, הבנק החל ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של 0.02%, זאת לאור גידול בסך החשיפות כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%.

באור 8 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ג. יחס כיסוי הנזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד, אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון.

לשלושת החודשים שנתיימו			
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	ביום 31 במרס	
2019	2019	2020	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
		באחוזים	
128%	132%	130%	א. בנתוני המאוחד* יחס כיסוי הנזילות
127%	132%	130%	ב. בנתוני הבנק* יחס כיסוי הנזילות
213%	179%	209%	ג. חברה בת משמעותית* בנק מסד בע"מ יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ד. דיבידנד

ביום 15 במרס 2020 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 125 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד חל ביום 24 במרס 2020 ויום התשלום היה 31 במרס 2020.

לשנה שנתיימה	לשלושת החודשים שנתיימו	לשלושת החודשים שנתיימו	
ביום 31 בדצמבר 2019	ביום 31 במרס 2019	ביום 31 במרס 2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
410	105	125	דיבידנד שהוכרז ושולם על ידי הבנק

לאור מכתבה של המפקחת על הבנקים, מיום 29 במרס 2020, לכל הבנקים המסחריים ולהוראת שעה מיום 31 במרס 2020, המתקנת את הוראת ניהול בנקאי תקין 201 בו נכללה בקשה, בין היתר, לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד על רקע משבר הקורונה ואי הוודאות הנובעת מהתפתחות המשבר, קיים דירקטוריון הבנק ביום 16 באפריל 2020 דיון על מדיניות הדיבידנד המפורטת לעיל והחליט, כי הבנק יימנע מלחלק דיבידנד לבעלי מניותיו במהלך תקופת הוראת השעה שמסתיימת ביום 30 בספטמבר 2020. מובהר, כי לא חל שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק והיא נותרה בעינה. דירקטוריון הבנק ימשיך לדון בהמשך יישומה של מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק לאור התפתחויות המשבר והשפעתו על המשק ועל הבנק, ויהיה רשאי לבחון את ההחלטה בעניין יישום חלוקת הדיבידנד ולשנותה לפי שיקול דעתו.

באור 9 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	31 במרס		
	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
10	8	7	א. שיפורים במבנים, רכישת והקמת מבנים, ציוד ותוכנה
46	36	45	התחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות

ב. הבנק והחברות המאוחדות שלו שכרו מבנים וציוד לתקופות ארוכות. דמי השכירות (חלקם צמודים למדד המחירים לצרכן וחלקם צמודים למטבע חוץ) שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

31 בדצמבר	31 במרס		
	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
73	*55	*53	שנה ראשונה
67	70	70	שנה שנייה
59	65	62	שנה שלישית
52	58	55	שנה רביעית
47	51	51	שנה חמישית
211	254	222	שנה שישית ואילך
509	553	513	סך הכל

* לתקופה שנותרה עד לתום השנה הקלנדרית.

ג. קבוצת הבנק (הבנק וחברות בנות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות, המתבססות על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכוי התובענות, לרבות הבקשות לאישור תביעות הייצוגיות כמפורט בסעיף זה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור. לגבי התובענות המשפטיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, ראה באור 2.25. לדוחות הכספיים לשנת 2019.

להלן בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה נגד הבנק, שהסכום הנטען בה הוא מהותי:

ביום 7 במאי 2020, התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בקשר עם גביית עמלת סוכן בגין פעילות בניירות ערך. לטענת התובעת, בכל פעולה של רכישה / מכירה של ניירות ערך, הבנק גובה עמלה המכונה על ידו "עמלת סוכן", למרות שעמלה זו אינה מופיעה בתעריפון הבנק ולכן נגבית שלא כדין. עוד טוענת התובעת כי ככל שמדובר בהוצאה של צד ג' (אותה רשאי הבנק לגבות בהתאם לתעריפון), על הבנק לפרט את שיעור העמלה ודרך חישובה, אך הבנק לא עושה כן. התובעת מציינת כי היא לא יכולה לאמוד את סכום התובענה הכולל אולם לטענתה, הנזק האישי שנגרם לה עבור כל פעולה עומד על כ- 2 ש"ח. לפיכך, כך לשיטתה, הנזק שנגרם לכל הקבוצה, במהלך 7 השנים הקודמות להגשת התובענה, עומד על עשרות מיליוני ש"ח, אם לא למעלה מכך. לפי הנטען בתובענה, תביעות דומות הוגשו גם נגד בנקים אחרים.

סכום החשיפה הנוספת של הבנק ושל החברות הבנות של הבנק ליום 31 במרס 2020, בגין תביעות תלויות שלהערכת הנהלת הבנק אפשרות התממשותן כולן, או חלקן, אינה קלושה ושלא בוצעה בגין הפרשה, מסתכם בכ- 46 מיליון ש"ח.

ד. כמו כן, תלויה ועומדת נגד הבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, אשר הסכום הנטען בה מהותי, כפי שיפורט להלן. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטית, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי תביעה זו, ולא נעשתה בגינה כל הפרשה:

ביום 26 בנובמבר 2019, התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. לטענת המבקשת ביום 1 בנובמבר 2017 נכנס לתוקף תיקון בכללי העמלות, שחייב את הבנקים בישראל לפרסם בנספח ה' לתעריפון הבנק, תעריפון מוזל לפעילות המבוצעת בערוץ ישיר (כלומר פעילות שנעשית ללא ממשק ישיר עם פקיד הבנק). עוד טוענת המבקשת כי בנק ישראל הנחה את הבנקים כי הנחה שצריך להעניק ללקוח, בגין ביצוע הפעולה בערוץ ישיר, תהיה לכל הפחות בשיעור של 10% ולחילופין 3%. לטענת המבקשת, נכון למועד הגשת תובענה זו, בגין חלק מהפעולות המפורטות להלן, הבנק כלל לא קבע בנספח ה' לתעריפון שלו עמלה לפעילות בערוץ ישיר ובגין כל הפעולות המפורטות להלן, אשר מבוצעות בערוץ ישיר, הבנק גובה עמלה כאילו אלו בוצעו תוך ממשק ישיר עם פקיד הבנק או גובה עמלה הגבוהה מן התעריף הנקוב בתעריפון

(לפעולה שאינה בערוץ ישיר) או לא מעניק ללקוחות את ההנחה, כפי שהנחה בנק ישראל. ואלו הן הפעולות: 1. העברת מט"ח לחשבון ומהחשבון (כל סוג של העברת מט"ח, לרבות מחשבון בארץ וחשבון בחו"ל). 2. קנייה / מכירה / פדיון ניירות ערך (מניות ואג"ח) הנסחרים בבורסה בת"א ו/או קנייה / מכירה / פדיון ניירות ערך (מניות, אג"ח, קרנות ואופציות הנסחרות בחו"ל). המבקש לא מציין את סכום התובענה אולם לטענתו, מדובר בסכום גבוה, בהיקף של מיליוני ש"ח, וייתכן שאף למעלה מכך.

ה. 1. להלן פירוט של תובענות ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד חברה כלולה, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל"), שהסכום הנטען בהן הוא מהותי. לדעת הנהלת כאל, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות נכללו בדוחות הכספיים שלה הפרשות נאותות, אם נדרשו.

(א) ביום 8 ביוני 2016, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה מתוקנת לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד שלושה סולקים, ביניהם כאל (להלן - "הבקשה המתוקנת"). הבקשה המתוקנת החליפה בקשה קודמת שהוגשה ביום 28 באפריל 2014. עניינה של הבקשה היא טענה לשני הסדרים כובלים בתחום כרטיסי החיוב המיידים ("דביט") ובתחום כרטיסי תשלום נטענים מראש ("pre paid"). ההסדר הכובל הראשון, לטענת המבקשים, הוא שיעור עמלה צולבת בגין עסקאות המבוצעות בכרטיסי דביט "pre paid". ההסדר הכובל השני, לטענת המבקשים, הינו עיכוב, שלא כדין, של כספים המגיעים לבתי עסק לתקופה של כ-20 יום, לאחר שהכסף התקבל על ידי הסולקים.

עיון בחוות הדעת הכלכלית אליה מפנה הבקשה המתוקנת, מעלה כי סכום התביעה מורכב מראשי הנזק הבאים: סך של כ-13.5 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר גובה העמלה הצולבת המשולמת בעסקאות בכרטיסי חיוב מידי; סך של כ-5.3 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר מועד העברת הכספים לבתי העסק בגין עסקאות בכרטיסי חיוב מידי; סך הנע בין 418 מיליון ש"ח לכ-683 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2007-2015, בגין הנזק הנובע מתת שימוש בכרטיסי חיוב מידי בשל שני ההסדרים הכובלים הנטענים כאמור לעיל. ביום 12 במרס 2017 נערך דיון קדם משפט בבקשה. בית המשפט קבע בהחלטה כי עניין העמלה הצולבת בקשר לכרטיסי הדביט וה-"pre paid" כלול לכאורה בפסק דין שנתן בית הדין לתחרות (בשמו הקודם: בית הדין להגבלים עסקיים), ולכן כל טענה המועלת נגד קביעת העמלה הצולבת, יש להעלות בהליכים מתאימים בנוגע לפסק דין האמור. לאור זאת ניתנה דחייה בקיום הליך התביעה הייצוגית עד למיצוי ההליכים בפני בית הדין לתחרות.

ביום 16 באוקטובר 2017, הוגשה לבית הדין לתחרות תובענה למתן סעד הצהרתי, במסגרתה התבקש בית הדין לקבוע כי בעת מתן פסק הדין במסגרתו אושר הסדר העמלה הצולבת, לא נכללו בהסדר כרטיסי חיוב מידי וכרטיסים נטענים. הסולקים, ובכלל זה כאל, הגישו בקשה לסילוק על הסף של התובענה וביום 16 באוקטובר 2018 קבע בית הדין לתחרות כי דין הבקשות לסילוק על הסף של התובענה למתן סעד הצהרתי להתקבל.

ביום 29 בנובמבר 2018 הוגש לבית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית הדין לתחרות וביום 18 ביוני 2019 הורה בית המשפט העליון על דחיית הערעור.

ביום 23 בדצמבר 2018 הגישו המבקשים לבית המשפט העליון, בשבתו כבית דין גבוה לצדק, עתירה נגד הממונה על התחרות (בשמה הקודם: ממונה על הגבלים עסקיים). בעתירה מבוקש כי בית המשפט יורה לממונה על התחרות לפעול לשם הבהרה או ביטול או שינוי של פסק דינו של בית הדין לתחרות. המדינה הגישה תגובתה ביום 22 במאי 2019, העתירה נקבעה לדיון ליום 16 ביולי 2020.

(ב) ביום 2 במאי 2018, התקבלה בכאל תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. על פי הנטען בתביעה, העלתה כאל את תעריפי עמלת הסליקה לבתי עסק שלא כדין. בקשת האישור נסמכת, בין היתר, על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בגדרה אושרה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד חברה אחרת, בסוגיה דומה. המבקשים מעריכים את נזקם האישי בסך של 4,036 ש"ח. המבקשים לא נקבו בסכום הנזק הקבוצתי וזה הוערך על ידם ב"עשרות מיליוני ש"ח". כאל הגישה את תשובתה לבקשת האישור והמבקשים השיבו לתשובת כאל. קדם משפט התקיים ביום 15 בינואר 2020. בתוך כך, קיבלו הצדדים את המלצת בית המשפט לקיים ביניהם הליך גישור.

(ג) ביום 6 במאי 2018, התקבלה בכאל תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. על פי הנטען בתביעה, אשר הוגשה כנגד כאל וכנגד חברה נוספת ובנק שהחזיק בה, כאל לא סיפקה גילוי נאות בכל הנוגע לאופן גביית רבית על ידה.

המבקש מעריך את נזקו האישי בסך של 38.54 ש"ח ואת סכום התביעה הקבוצתית ב-181 מיליון ש"ח. ביום 5 במרס 2019 השיבה כאל לבקשת האישור.

(ד) ביום 22 ביולי 2018, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו תביעה אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, כנגד כאל וכנגד סולקים נוספים. עניינה של התביעה בעסקאות באמצעות כרטיסי אשראי שביצעו חברי הקבוצה כעסקאות במסמך חסר (בעיקר עסקאות טלפוניות) בבתי עסק העוסקים בתחום "שיווק הישיר". בבקשת האישור נטען כי בתי העסק הללו ניצלו את חולשתה של אוכלוסיית הקשישים וחייבו את כרטיס האשראי שלהם בגין עסקאות רבות שלא כדין, וכן חייבו אותם בחיובים נוספים שלא אושרו על

ידם. לטענת המבקש, הסולקים התקשרו בהסכם סליקה עם חברות ה"שיווק הישיר" ובדרך זו אפשרו את פעילותן. המבקש טוען כי סכום הנזק לכל חברי הקבוצה אותה הוא מתיימר לייצג הינו כ-900 מיליון ש"ח. ביום 25 במרס 2019 הגישה כאל את תשובתה לבקשה. קדם משפט התקיים ביום 7 בינואר 2020 אשר בסיומו הורה בית המשפט לבא כוח התובעים לערוך, תוך קיצור, את רשימת המסמכים המבוקשים לגילוי ועיון. ביום 26 בינואר 2020 הגישה התובעת את הרשימה המקוצרת וביום 8 במרס 2020 הגישה כאל תשובה לרשימה המקוצרת. בית המשפט קבע, כי על התובעת להגיש תגובה לתשובה לבקשת הגילוי המתוקנת, עד ליום 10 ביוני 2020.

(ה) ביום 9 בדצמבר 2018, הוגשה לבית המשפט העליון, בשבתו כבית דין גבוה לצדק, עתירה נגד בנק ישראל, הממונה על התחרות ושלושה סולקים, ביניהם כאל, בה התבקש סעד של ביטול צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיס חיוב ושל עסקאות חיוב מידי), התשע"ט-2018. לטענת העותרות, יש לבטל את הצו ולקבוע כי לסולקים אסור להפיק רווח מהעמלה הצולבת שלפי הנטען אמורה לכסות את עלויות המנפיק בלבד. כאל הגישה תגובתה ביום 19 באוגוסט 2019. העתירה נקבעה לדיון ביום 13 ביולי 2020.

2. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו כנגד כאל, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) מסתכם בכ-177 מיליון ש"ח.

3. כנגד כאל תלוייה ועומדת בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית, כפי שיפורט להלן. כאל מציינת בדוחותיה, כי לדעת הנהלת כאל, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייה ולפיכך לא נרשמה בגינה הפרשה:
ביום 14 במאי 2020, הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז תביעה אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית כנגד כאל. על פי הנטען בתביעה, בהודעה שנשלחה לתובעת אודות חיובה העתידי בדמי כרטיס נפלו פגמים, המחייבים לקבוע כי אין בהודעה כדי למלא אחר חובת היידוע הקבוע בדיון. המבקשת מעמידה את נזקה הממוני האישי על סך של 13.5 ש"ח ואת הנזק הלא ממוני בסך של 100 ש"ח, אך אינה נוקבת בסכום הנזק הקבוצתי.

4. ביום 14 בדצמבר 2016, הוציא מנהל מס ערך מוסף (להלן - "המנהל") לכאל שומות לתקופות חיוב מינואר 2012 ועד אוגוסט 2016. סכום החיוב בשומות, כולל רבית והצמדה, עומד על 48 מיליון ש"ח. כאל חולקת על עמדת המנהל, וסבורה כי יש לה טענות טובות לתמיכת עמדתה. בהתאם, הגישה כאל השגה ביום 9 במרס 2017. למיטב ידיעת כאל, שומות בעניין זה התקבלו גם בקרב מתחרותיה.
ביום 8 במרס 2018 נתקבלה בכאל החלטת מנהל מע"מ. בהחלטה נדחתה ההשגה, וכן הוגדל סכום החיוב בשומה לכדי 75 מיליון ש"ח (כולל רבית והצמדה). ככל שעמדת כאל לא תתקבל על ידי בית המשפט, עלולה כאל להתחייב בגין הסוגיות שבשומה גם בתקופות המאוחרות ממועד השומה. ביום 31 בינואר 2019 הגישה כאל ערעור על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי מרכז. ביום 3 בנובמבר 2019 אישר בית המשפט העליון בקשה מוסכמת לאיחוד הדיונים בערעור עם ערעוריהן של מתחרותיה של כאל. קדם משפט התקיים ביום 5 במרס 2020. כאל מעריכה את סכום החשיפה אשר בגינו לא נכללה הפרשה בדוחותיה בסכום של כ-146 מיליון ש"ח.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)			31 במרס 2019 (לא מבוקר)			31 במרס 2020 (לא מבוקר)			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי רבית									
3,183	3,162	21	6,409	6,304	105	2,573	2,555	18	חוזי FORWARD-I FUTURES
552	552	-	-	-	-	237	237	-	אופציות שנכתבו
552	552	-	-	-	-	237	237	-	אופציות שנקנו
17,003	13,144	3,859	19,169	15,101	4,068	18,089	13,719	4,370	(1) SWAPS
21,290	17,410	3,880	25,578	21,405	4,173	21,136	16,748	4,388	סך הכל (2)
2,911	-	2,911	3,136	-	3,136	3,448	-	3,448	מזה: נגזרים מגדרים (3)
חוזי מטבע חוץ									
47,732	35,127	12,605	38,123	25,999	12,124	63,226	47,432	15,794	חוזי FORWARD-I FUTURES (4)
13,246	13,215	31	11,907	11,264	643	14,927	14,731	196	אופציות שנכתבו
13,734	13,703	31	12,463	11,818	645	15,037	14,726	311	אופציות שנקנו
215	-	215	252	-	252	217	-	217	SWAPS
74,927	62,045	12,882	62,745	49,081	13,664	93,407	76,889	16,518	סך הכל
חוזים בגין מניות									
12,347	12,347	-	10,492	10,492	-	13,471	13,471	-	חוזי FORWARD-I FUTURES
16,030	16,030	-	13,868	13,868	-	12,687	12,687	-	אופציות שנכתבו
15,960	15,960	-	13,735	13,735	-	12,639	12,639	-	אופציות שנקנו (5)
44,337	44,337	-	38,095	38,095	-	38,797	38,797	-	סך הכל
חוזי סחורות ואחרים									
72	72	-	39	39	-	86	86	-	חוזי FORWARD-I FUTURES
42	42	-	-	-	-	-	-	-	אופציות שנכתבו
42	42	-	-	-	-	-	-	-	אופציות שנקנו
156	156	-	39	39	-	86	86	-	סך הכל
140,710	123,948	16,762	126,457	108,620	17,837	153,426	132,520	20,906	סך הכל סכום נקוב

(1) מזה: SWAPS שהבנק משלם בשיעור רבית קבוע בסך 11,342 מיליון ש"ח (31.3.19 - 11,899 מיליון ש"ח ו-31.12.19 - 10,338 מיליון ש"ח).

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 673 מיליון ש"ח (31.3.19 - 681 מיליון ש"ח ו-31.12.19 - 686 מיליון ש"ח).

(3) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת רבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הרבית הגלום באגרות חוב במט"ח ברבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.

(4) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 2,272 מיליון ש"ח (31.3.19 - 1,361 מיליון ש"ח ו-31.12.19 - 2,677 מיליון ש"ח).

(5) מזה: נסחרים בבורסה בסך 12,557 מיליון ש"ח (31.3.19 - 13,571 מיליון ש"ח ו-31.12.19 - 15,878 מיליון ש"ח).

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
522	247	275	264	262	2
257	-	257	-	-	-
1,208	1,144	64	1,429	1,255	174
857	857	-	857	857	-
1	1	-	1	1	-
2,588	2,249	339	2,551	2,375	176
-	-	-	-	-	-
2,586	2,247	339	2,551	2,375	176
-	-	-	-	-	-

חוזי רבית	
מזה: נגזרים מגדרים	
חוזי מטבע חוץ	
חוזים בגין מניות	
חוזי סחורות ואחרים	
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾	
סכומים שקודזו במאזן	
יתרה מאזנית	
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים	

31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
308	226	82	246	230	16
66	-	66	14	-	14
441	401	40	420	363	57
275	275	-	275	275	-
1,024	902	122	941	868	73
-	-	-	-	-	-
1,021	899	122	941	868	73
-	-	-	-	-	-

חוזי רבית	
מזה: נגזרים מגדרים	
חוזי מטבע חוץ	
חוזים בגין מניות	
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾	
סכומים שקודזו במאזן	
יתרה מאזנית	
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים	

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
384	238	146	249	246	3
122	-	122	1	-	1
414	392	22	391	314	77
450	450	-	450	450	-
1	1	-	1	1	-
1,249	1,081	168	1,091	1,011	80
-	-	-	-	-	-
1,247	1,079	168	1,091	1,011	80
-	-	-	-	-	-

חוזי רבית	
מזה: נגזרים מגדרים	
חוזי מטבע חוץ	
חוזים בגין מניות	
חוזי סחורות ואחרים	
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾	
סכומים שקודזו במאזן	
יתרה מאזנית	
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים	

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוברים בסך 2 מיליון ש"ח (31.3.19 - 3 מיליון ש"ח ו-31.12.19 - 2 מיליון ש"ח).

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. גידור חשבונאי
כללי

הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות סיכוני בסיס וסיכוני רבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הקבוצה שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בממד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות. סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית. שינויים ברבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני בסיס וסיכוני רבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פורוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת רבית קבועה ברבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן. אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידורי שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי ההוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותו לסיכון המגודר.

לשנת שנת תימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2019	לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)	
			1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)
			רווח מגידורי שווי הוגן
			חוזי רבית
105	53	146	- פריטים מגודרים
(115)	(54)	(151)	- נגזרים מגודרים

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	ליום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)	ליום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)	
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים	2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן
			ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
105	3,185	47	3,323
		252	3,697

לשנת שנת תימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2019	לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)	
			3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגודרים על דוח רווח והפסד
			נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגודרים
			חוזי רבית
(15)	(9)	1	חוזי מטבע חוץ
(410)	(146)	185	חוזים בגין מניות
6	1	2	

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
2,551	1,166	268	158	665	294
(1,010)	(482)	-	(29)	(499)	-
(366)	(314)	-	-	(55)	-
1,175	373	268	129	111	294
1,533	1,017	31	50	435	-
(780)	(544)	-	(9)	(230)	-
753	476	31	41	205	-
1,928	849	299	170	316	294
2,588	789	25	576	988	210
(671)	(143)	-	(29)	(499)	-
(366)	(71)	-	(12)	(283)	-
1,551	575	25	535	206	210

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽¹⁾
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
מכשירים פיננסיים
ביטחון במזומן ששועבד
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 במרס 2019 (לא מבוקר)*					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
941	346	4	75	396	120
(321)	(100)	-	(15)	(206)	-
(195)	(102)	-	(20)	(73)	-
425	144	4	40	117	120
1,305	951	4	52	298	-
(763)	(625)	-	(4)	(134)	-
542	326	4	48	164	-
967	470	8	88	281	120
1,024	448	-	151	309	116
(254)	(33)	-	(15)	(206)	-
(49)	-	-	-	(49)	-
721	415	-	136	54	116

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽¹⁾
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
מכשירים פיננסיים
ביטחון במזומן ששועבד
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
1,091	383	1	141	446	120
(428)	(142)	-	(17)	(269)	-
(144)	(115)	-	(4)	(25)	-
519	126	1	120	152	120
1,394	1,040	-	39	315	-
(862)	(704)	-	(6)	(152)	-
532	336	-	33	163	-
1,051	462	1	153	315	120
1,249	559	-	203	390	97
(371)	(85)	-	(17)	(269)	-
(64)	-	-	-	(64)	-
814	474	-	186	57	97

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
 הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים⁽¹⁾
 הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
 סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
 הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
 סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
 סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
 יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
 מכשירים פיננסיים
 ביטחון במזומן ששועבד
 סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

* סווג מחדש.
 (1) שווי הוגן של מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז בסך 671 מיליון ש"ח, אגרות חוב ממשלתיות שהתקבלו כבטחון בסך 177 מיליון ש"ח ואגרות חוב קונצרניות שהתקבלו כבטחון בסך 1 מיליון ש"ח (31.3.19 - שווי הוגן של מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז בסך 254 מיליון ש"ח, אגרות חוב ממשלתיות שהתקבלו כבטחון בסך 35 מיליון ש"ח, מניות שהתקבלו כבטחון בסך 31 מיליון ש"ח ואגרות חוב קונצרניות שהתקבלו כבטחון בסך 1 מיליון ש"ח, 31.12.19 - שווי הוגן של מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז בסך 371 מיליון ש"ח, אגרות חוב ממשלתיות שהתקבלו כבטחון בסך 54 מיליון ש"ח ומניות שהתקבלו כבטחון בסך 3 מיליון ש"ח).
 (2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. פירוט מועדי פרעון - יתרות על בסיס מאוחד

31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
674	-	166	508	-	חוזי רבית
20,462	3,766	10,090	3,668	2,938	- שקל-מדד
93,407	8	543	22,986	69,870	- אחר
38,797	-	407	3,619	34,771	חוזי מטבע חוץ
86	-	-	16	70	חוזים בגין מניות
153,426	3,774	11,206	30,797	107,649	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
126,457	3,555	13,858	15,373	93,671	סך הכל

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
140,710	3,289	11,679	26,585	99,157	סך הכל

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים

א. הגדרות

- **אנשים פרטיים** - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".
- **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **משקי בית** - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- **עסק** - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- **מחזור פעילות** - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- **עסק זעיר** - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליון ש"ח.
- **עסק קטן** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליון ש"ח וקטן מ-50 מיליון ש"ח.
- **עסק בינוני** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליון ש"ח וקטן מ-250 מיליון ש"ח.
- **עסק גדול** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליון ש"ח.
- **גופים מוסדיים** - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו, פעילות הלקוח העסקי סווגה לפי האמור להלן: כאשר סך החבות של הלקוח העסקי שווה או גדולה מ-100 מיליון ש"ח, סווג הלקוח למגזר עסקים גדולים. בתקופות קודמות, בחשבונות עסקיים הפועלים בשוק ההון, הסיווג למגזרי הלקוחות נעשה בהתאם לשווי הנכסים במאזן או שווי ממוצע הנכסים בבנק, ובחשבונות עסקיים בתחום הנדל"ן הסיווג נעשה בהתאם לשווי הנכסים במאזן או היקף המסגרות. החל מהרבעון הראשון של שנת 2020, לקוח עסקי הפועל בשוק ההון או הנדל"ן ואשר סך החבות שלו קטנה מ-100 מיליון ש"ח, הסיווג למגזרי הלקוחות נעשה בהתאם לשווי הנכסים במאזן. נתוני ההשוואה של יתרות נכסים והתחייבויות סווגו מחדש. נתוני ההכנסות והוצאות לא סווגו מחדש משיקולי מהותיות.

- **מגזר ניהול פיננסי** - כולל פעילות למסחר ופעילות ניהול נכסים והתחייבויות כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים. כמו כן כולל המגזר את חלק הבנק ברווחי כאל.

העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים:

- הכנסות רבית נטו, הכוללות:
- המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפקדונות, המחושב כפער בין הרבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים.
- רבית על ההון המשוקלל המיוחס למגזר (על בסיס נכסי הסיכון המשוייכים לכל מגזר).
- מגזרי הלקוחות מחויבים בעלויות המימון העודפות (מעבר לעלות גיוס המקורות) של שטרי ההון המיוחסים למגזר.
- הוצאות בגין הפסדי אשראי - לכל מגזר פעילות מיוחסות הוצאות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בגין לקוחותיו.
- הכנסות שאינן מרבית - לכל מגזר פעילות נזקפות ההכנסות מעמלות, הכנסות מימון שאינן מרבית וההכנסות האחרות, הנובעות מפעילות לקוחותיו.
- הוצאות תפעוליות - לכל לקוח במגזר פעילות מיוחסות הוצאות של כלל יחידות הבנק, הנובעות ממתן שירותים, לפי מתודולוגיית העמסה כדלקמן:
- הוצאות ישירות, הכוללות:
- הוצאות שכר וארגוניות בסניפים - מועמסות לפי התפלגות תקן "מדד פעולה", המתרגם את הפעילות של הלקוח לתשומות עבודה.
- הוצאות מחשב בסניפים - מועמסות בהתאם לכמות פעולות המבוצעות על ידי הלקוחות.
- הוצאות שכר, ארגוניות ומחשב של יחידות המטה העסקיות - מועמסות על פי מפתחות העמסה, בהתאם לאופי הפעילות של הלקוח (כגון: התפלגות יתרות אשראי, כמות ונפח פעולות).
- הוצאות עקיפות, הכוללות את הוצאות יחידות המטה והוצאות המחשב של החטיבות/המערכים העורפיים, ואת הוצאות המחשב הכלליות שאינן משוייכות - הוצאות אלו מועמסות בהתאם לאופי ההוצאה. מרבית ההוצאות העקיפות מועמסות לפי התפלגות הוצאות הישירות והיתר לפי התפלגות ההכנסות.
- מסים על ההכנסה - ההפרשה למס על הרווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס הסטטוטורי, תוך ביצוע התאמות מסוימות הנובעות מהוצאות לא מוכרות וכיו"ב.
- רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנה שליטה - זקיפת חלק ברווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה במגזרי הפעילות השונים, הוקצה על פי יחס הרווח נטו של חברות הבת בהן יש זכויות שאינן מקנות שליטה, כפי שרווח זה שויך למגזרי הפעילות השונים.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)										
פעילות ישראל										
משקי בית										
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה:	מזה:	סך הכל	
							כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור		
במיליוני ש"ח										
715	53	6	126	51	187	-	4	128	292	הכנסות רבית מחיצוניים
57	(10)	3	14	1	13	9	-	-	27	הוצאות רבית מחיצוניים
658	63	3	112	50	174	(9)	4	128	265	הכנסות (הוצאות) רבית, נטו
-	(28)	14	(41)	(9)	(7)	18	(1)	(40)	53	- מחיצוניים - בינגדרי
658	35	17	71	41	167	9	3	88	318	סך הכנסות רבית, נטו
366	(8)	61	27	20	89	21	21	3	156	הכנסות (הוצאות) שאינן מרבית
1,024	27	78	98	61	256	30	24	91	474	סך הכנסות
157	-	-	80	5	39	-	-	4	33	הוצאות בגין הפסדי אשראי
637	5	46	37	25	154	17	13	40	353	הוצאות תפעוליות ואחרות
230	22	32	(19)	31	63	13	11	47	88	רווח (הפסד) לפני מסים
48	(2)	10	(16)	7	14	4	4	17	31	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
182	24	22	(3)	24	49	9	7	30	57	רווח (הפסד) לאחר מסים
(2)	(2)	-	-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק בהפסד של חברה כלולה לאחר השפעת המס
180	22	22	(3)	24	49	9	7	30	57	רווח (הפסד) נקי:
(9)	(1)	-	-	(1)	(1)	-	-	-	(6)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
171	21	22	(3)	23	48	9	7	30	51	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
140,130	51,017	1,621	17,572	5,533	17,361	53	2,770	26,002	46,973	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
603	603	-	-	-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
89,113	-	1,621	17,572	5,533	17,361	53	2,770	26,002	46,973	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
91,075	-	1,237	18,141	5,883	17,913	58	3,190	26,274	47,843	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
717	-	-	278	43	238	-	-	5	158	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
257	-	-	12	3	21	-	-	194	221	יתרת חובות פגומים
131,179	8,517	22,039	13,543	5,437	20,048	7,850	70	356	53,745	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
119,899	-	21,882	12,672	5,250	19,517	7,802	-	-	52,776	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
126,977	-	17,113	15,055	5,805	20,450	9,360	-	-	59,194	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
83,179	7,515	1,489	17,650	6,558	17,381	232	3,174	14,202	32,354	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
85,109	7,660	1,584	17,945	6,753	18,882	230	3,816	14,423	32,055	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
313,639	-	230,752	11,765	3,599	16,246	17,559	-	-	33,718	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
526	-	5	67	37	148	-	3	89	269	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
101	-	12	5	4	20	9	-	-	51	פיצול הכנסות רבית נטו
31	35	-	(1)	-	(1)	-	-	(1)	(2)	- מרווח מפעילות מתן אשראי
658	35	17	71	41	167	9	3	88	318	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות אחר
										סך הכל הכנסות רבית, נטו

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

שלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)*										
פעילות ישראל										
משקי בית										
סך הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל	
במיליוני ש"ח										
727	73	3	100	47	166	-	4	136	338	הכנסות רבית מחיצוניים
92	(6)	16	15	4	18	12	-	-	33	הוצאות רבית מחיצוניים
635	79	(13)	85	43	148	(12)	4	136	305	הכנסות (הוצאות) רבית, נטו
-	(57)	35	(16)	-	13	22	(1)	(59)	3	- מחיצוניים
635	22	22	69	43	161	10	3	77	308	- בינמגזרי
367	43	46	28	19	77	17	20	4	137	סך הכנסות רבית, נטו
1,002	65	68	97	62	238	27	23	81	445	הכנסות שאינן מרבית
36	-	2	(17)	21	12	-	-	(1)	18	סך הכנסות
673	13	45	42	29	157	17	14	37	370	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
293	52	21	72	12	69	10	9	45	57	הוצאות תפעוליות ואחרות
111	19	8	31	4	25	4	3	16	20	רווח לפני מסים
182	33	13	41	8	44	6	6	29	37	הפרשה למסים על הרווח
10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	רווח לאחר מסים
192	43	13	41	8	44	6	6	29	37	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
(9)	(1)	-	-	(1)	(1)	-	-	-	(6)	רווח נקי:
183	42	13	41	7	43	6	6	29	31	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
135,626	50,541	908	17,431	5,544	16,449	45	2,638	24,384	44,708	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
612	612	-	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
85,085	-	908	17,431	5,544	16,449	45	2,638	24,384	44,708	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
87,246	-	1,101	17,515	5,694	17,082	54	3,317	24,468	45,800	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
574	-	-	189	53	219	-	-	10	113	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
226	-	-	3	4	21	-	-	169	198	יתרת חובות פגומים
127,156	10,958	23,939	8,796	5,274	18,715	7,796	122	621	51,678	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
112,728	-	23,887	7,987	4,968	18,024	7,787	-	-	50,075	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
115,349	-	25,210	8,784	5,052	17,928	7,843	-	-	50,532	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
79,631	7,353	1,116	16,779	6,653	16,259	206	3,082	13,329	31,265	יתרת פקדונות הציבור לטובת תקופת הדיווח
80,124	7,446	1,037	17,028	6,686	16,717	210	3,648	13,330	31,000	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
310,310	-	227,111	13,526	3,816	15,157	15,876	-	-	34,824	יתרת נכסי סיכון לטובת תקופת הדיווח ⁽²⁾
504	-	2	66	38	141	-	3	79	257	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
118	-	20	5	6	22	10	-	-	55	פיצול הכנסות רבית נטו
13	22	-	(2)	(1)	(2)	-	-	(2)	(4)	- מרווח מפעילות מתן אשראי
635	22	22	69	43	161	10	3	77	308	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
										- אחר
										סך הכל הכנסות רבית, נטו

* סוג מחדש. ראה סעיף א' בעמוד 101.

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)*										
פעילות ישראל										
משקי בית										
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה:	מזה:	סך הכל	
							כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור		
במיליוני ש"ח										
3,085	287	16	265	164	670	14	15	670	1,669	הכנסות רבית מחיצוניים
483	11	77	67	17	87	52	-	-	172	הוצאות רבית מחיצוניים
										הכנסות רבית, נטו
2,602	276	(61)	198	147	583	(38)	15	670	1,497	- מחיצוניים
-	(125)	136	82	26	58	76	(2)	(349)	(253)	- בינגדרי
2,602	151	75	280	173	641	38	13	321	1,244	סך הכנסות רבית, נטו
1,520	214	190	118	77	304	68	84	14	549	הכנסות שאינן מרבית
4,122	365	265	398	250	945	106	97	335	1,793	סך הכנסות
138	-	1	18	12	35	-	-	3	72	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,654	59	184	167	114	622	65	57	156	1,443	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,330	306	80	213	124	288	41	40	176	278	רווח לפני מסים
478	105	27	93	46	98	14	14	60	95	הפרשה למסים על הרווח
852	201	53	120	78	190	27	26	116	183	רווח לאחר מסים
51	51	-	-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
										רווח נקי:
903	252	53	120	78	190	27	26	116	183	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(38)	(6)	-	-	(3)	(5)	-	(1)	-	(24)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
865	246	53	120	75	185	27	25	116	159	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
136,305	50,865	1,039	16,599	5,623	16,653	50	2,798	24,871	45,476	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
605	605	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
85,440	-	1,039	16,599	5,623	16,653	50	2,798	24,871	45,476	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
88,829	-	1,261	17,280	5,539	17,264	67	3,639	25,583	47,418	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
709	-	-	298	35	220	-	-	10	156	יתרת חובות פגומים
249	-	-	13	4	20	-	-	186	212	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
127,577	9,516	23,365	10,527	5,225	19,232	7,619	106	525	52,093	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
114,821	-	22,825	9,861	4,968	18,660	7,611	-	-	50,896	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
120,052	-	25,080	11,018	5,491	19,157	7,734	-	-	51,572	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
80,019	7,652	1,070	16,406	6,649	16,470	213	3,151	13,620	31,559	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
81,249	7,942	1,159	16,880	6,448	16,844	218	3,805	14,056	31,758	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
322,386	-	236,423	13,001	3,993	16,139	17,337	-	-	35,493	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
										פיצול הכנסות רבית נטו
2,045	-	10	270	157	562	-	13	330	1,046	- מרווח מפעילות מתן אשראי
448	-	66	21	20	88	38	-	-	215	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
109	151	(1)	(11)	(4)	(9)	-	-	(9)	(17)	- אחר
2,602	151	75	280	173	641	38	13	321	1,244	סך הכל הכנסות רבית, נטו

* סווג מחדש. ראה סעיף א' בעמוד 101.

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

א. כללי

1. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה ("מגזרי פעילות ניהוליים"), בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (ASC 280-10).
 2. החלוקה למגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה מבוצעת בהתאם לקריטריונים המנויים בסעיף 3 להלן. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קביעת תכניות העבודה, קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק נקבע כהנהלת הבנק והדירקטוריון.
 3. הבנק זיהה את מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה כדלקמן:
 - **חטיבה בנקאית - משכנתאות** - המגזר אחראי על מתן שירותי אשראי לדיור ללקוחות המגזר.
 - **חטיבה בנקאית - לקוחות פרטיים** - המגזר כולל את מכלול הפעילויות של לקוחות הבנקאות הפרטית ומשקי הבית בסניפי החטיבה הבנקאית. כמו כן, המגזר כולל את לקוחות מערך פאג"י בעל מאפיינים דומים.
 - **חטיבה בנקאית - אחר** - המגזר כולל את מכלול הפעילויות של לקוחות עסקיים קטנים ולקוחות מסחריים בסניפי החטיבה הבנקאית. כמו כן, המגזר כולל את לקוחות מערך פאג"י, בעלי מאפיינים דומים.
 - **חטיבה עסקית - לקוחות עסקיים** - המחלקה העסקית של החטיבה מרכזת את מכלול הפעילות של לקוחות עסקיים גדולים ובינלאומיים, בעלי מסגרות אשראי של 40 מיליון ש"ח ומעלה, או מחזור הכנסות של 200 מיליון ש"ח ומעלה וכן את פעילותם של אובליגנטים בתחומי אשראי מורכבים, כגון: תקשורת, יהלומים, ליווי פרויקטים, פקטורינג וכדומה.
 - **חטיבה עסקית - לקוחות מסחריים** - המחלקה המסחרית מטפלת בלקוחות הבנק, רובם בעלי מסגרות אשראי של 5 מיליון ש"ח עד 40 מיליון ש"ח ומחזור הכנסות של 25 מיליון ש"ח עד 200 מיליון ש"ח ובלקוחות סניפי החטיבה העסקית שאינם בסמכות מנהלי הסניפים. כמו כן, המגזר כולל את לקוחות מערך פאג"י, בעלי מאפיינים דומים.
 - **חטיבה עסקית - אחר** - לקוחות עסקיים קטנים בסניפי החטיבה העסקית.
 - **חטיבת נכסי לקוחות** - החטיבה אחראית על פעילות הבנק בתחום שוק ההון, המט"ח ופקדונות הציבור מול כלל הלקוחות של הבנק וכן אחראית על מכלול הפעילות של לקוחות מוסדיים.
 - **ניהול פיננסי** - המגזר כולל את תוצאות הפעילות מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק - לרבות ניהול סיכוני השוק והנזילות בכללותם, את התוצאות מניהול תיק הנוסטרו לרבות פעילות מול בנקים ובנק ישראל. כמו כן כולל המגזר את חלק הבנק ברווחי כאל.
 - **חברות בנות** - המגזר כולל את תוצאות הפעילות של החברה הבת מסד.
 - **התאמות**
- חלק מתוצאות הפעילות של לקוחות הבנק נרשמות ביותר ממגזר פעילות אחד כמפורט להלן:
- תוצאות הפעילות במוצרי שוק ההון, הכוללת פעילות בניירות ערך של לקוחות, הפצת מוצרים פיננסיים, פקדונות הציבור ומוצרי המט"ח נכללות הן במגזר חטיבת נכסי לקוחות והן במגזרי החטיבה הבנקאית (למעט המשכנתאות) ובמגזרי החטיבה העסקית.
 - תוצאות הפעילות של לקוחות מסחריים מסוימים באחריות החטיבה העסקית נכללות הן במגזר החטיבה העסקית-לקוחות מסחריים והן במגזר החטיבה הבנקאית-אחר.
 - תוצאות הפעילות של עסקים קטנים מסוימים באחריות החטיבה הבנקאית נכללות הן במגזר החטיבה הבנקאית-אחר והן במגזר החטיבה העסקית-אחר.
 - תוצאות הפעילות של לקוחות מסוימים באחריות חטיבת נכסי לקוחות נכללות הן במסגרת מגזר חטיבת נכסי לקוחות והן במגזרי החטיבה הבנקאית (למעט המשכנתאות) ובמגזרי החטיבה העסקית.
- הכפילויות ברישום תוצאות הפעילות כמתואר לעיל מבטלות במסגרת טור ההתאמות. כמו כן, טור ההתאמות כולל קיזוז יתרות בינחברתיות.
- לפירוט בדבר העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים, ראה באור 11.

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)						
חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	לקוחות פרטיים	משכנתאות	
17	70	116	112	203	90	הכנסות רבית, נטו
6	22	65	57	171	3	הכנסות שאינן מרבית
23	92	181	169	374	93	סך כל ההכנסות
(1)	12	97	16	27	3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7	41	72	111	311	42	הוצאות תפעוליות ואחרות
17	39	12	42	36	48	רווח לפני מסים
3	7	-	9	7	10	הפרשה למסים על הרווח
14	32	12	33	29	38	רווח לאחר מסים
-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
						רווח נקי
14	32	12	33	29	38	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
14	32	12	33	29	38	המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,314	9,182	24,328	9,661	18,928	25,821	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
998	9,210	25,231	10,476	19,242	26,550	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
12,660	5,739	26,050	16,973	66,018	-	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)						
חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	לקוחות פרטיים	משכנתאות	
22	72	116	112	206	79	הכנסות רבית, נטו
6	20	54	53	150	4	הכנסות שאינן מרבית
28	92	170	165	356	83	סך כל ההכנסות
4	25	(25)	14	22	(2)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7	52	75	113	327	40	הוצאות תפעוליות ואחרות
17	15	120	38	7	45	רווח לפני מסים
6	5	47	14	3	16	הפרשה למסים על הרווח
11	10	73	24	4	29	רווח לאחר מסים
-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
						רווח נקי
11	10	73	24	4	29	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
11	10	73	24	4	29	המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,023	9,125	23,054	9,796	17,961	24,303	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
1,162	9,339	23,540	9,955	19,002	24,809	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
18,542	5,073	19,630	15,384	56,778	-	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

1. יתרה ממוצעת מחושבת על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות						
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון		סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
	סך הכל	סך הכל				
658	(107)	(149)	61	31	107	
366	(189)	(213)	22	(7)	240	
1,024	(296)	(362)	83	24	347	
157	(3)	(2)	8	-	(3)	
637	(172)	(208)	46	5	210	
230	(121)	(152)	29	19	140	
48	(25)	(31)	11	4	28	
182	(96)	(121)	18	15	112	
(2)	-	-	-	(2)	-	
180	(96)	(121)	18	13	112	
(9)	-	-	(9)	-	-	
171	(96)	(121)	9	13	112	
140,189	(6,012)	(11,114)	7,316	48,741	6,012	
91,075	(4,635)	(10,337)	5,070	-	4,635	
126,977	(121,615)	(129,765)	7,687	-	121,615	

התאמות						
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון		סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
	סך הכל	סך הכל				
635	(121)	(166)	60	13	121	
367	(151)	(173)	12	53	188	
1,002	(272)	(339)	72	66	309	
36	1	(4)	1	-	1	
673	(168)	(212)	50	13	208	
293	(105)	(123)	21	53	100	
111	(38)	(44)	10	19	35	
182	(67)	(79)	11	34	65	
10	-	-	-	10	-	
192	(67)	(79)	11	44	65	
(9)	-	-	(9)	-	-	
183	(67)	(79)	2	44	65	
135,626	(6,263)	(11,049)	6,802	48,348	6,263	
87,246	(6,492)	(11,836)	4,783	-	6,492	
115,349	(109,738)	(116,608)	6,812	-	109,738	

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)						
חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	לקוחות פרטיים	משכנתאות	
95	283	421	446	810	331	הכנסות רבית, נטו
35	80	194	210	591	14	הכנסות שאינן מרבית
130	363	615	656	1,401	345	סך כל ההכנסות
10	42	(42)	71	71	1	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
50	182	263	459	1,291	163	הוצאות תפעוליות ואחרות
70	139	394	126	39	181	רווח לפני מסים
24	47	157	43	13	61	הפרשה למסים על הרווח
46	92	237	83	26	120	רווח לאחר מסים
-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
						רווח נקי
46	92	237	83	26	120	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
46	92	237	83	26	120	המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,415	9,242	21,952	9,806	18,297	25,255	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
1,383	9,352	23,006	9,875	19,326	25,872	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
20,024	5,852	22,349	16,559	56,147	-	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

1. יתרה ממוצעת מחושבת על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

סך הכל	התאמות		חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל			
2,602	(457)	(619)	246	132	457
1,520	(620)	(663)	90	214	755
4,122	(1,077)	(1,282)	336	346	1,212
138	1	(25)	11	-	(1)
2,654	(634)	(803)	200	58	791
1,330	(444)	(454)	125	288	422
478	(150)	(154)	46	98	143
852	(294)	(300)	79	190	279
51	-	-	-	51	-
903	(294)	(300)	79	241	279
(38)	-	-	(38)	-	-
865	(294)	(300)	41	241	279
136,305	(5,753)	(10,573)	6,952	48,206	5,753
88,829	(6,221)	(11,322)	5,116	-	6,221
120,052	(115,128)	(122,969)	6,962	-	115,128

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
930	-	930	264	121	545
150	-	150	28	4	118
(76)	-	(76)	(31)	-	(45)
43	-	43	23	1	19
(33)	-	(33)	(8)	1	(26)
1,047	-	1,047	284	126	637
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה (מבוקר)					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה (מבוקר)					
גידול בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					
57	-	57	11	-	46
7	-	7	1	-	6
64	-	64	12	-	52
1,111	-	1,111	296	126	689

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
868	-	868	260	119	489
38	-	38	19	(1)	20
(83)	-	(83)	(28)	(1)	(54)
70	-	70	14	1	55
(13)	-	(13)	(14)	-	1
893	-	893	265	118	510
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה (מבוקר)					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
- מחיקות חשבונאיות					
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות, נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה					
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת ההפרשה לתחילת שנה (מבוקר)					
קיסון בהפרשה					
יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים					
64	-	64	11	-	53
(2)	-	(2)	-	-	(2)
62	-	62	11	-	51
955	-	955	276	118	561

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה:

31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾
יתרת חוב רשומה של חובות:					
42,275	4,158	38,117	378	-	37,739
שנבדקו על בסיס פרטני					
52,958	-	52,958	21,076	26,274	5,608
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
26,429	-	26,429	-	26,256	173
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
95,233	4,158	91,075	21,454	26,274	43,347
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
613	-	613	42	-	571
שנבדקו על בסיס פרטני					
434	-	434	242	126	66
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
128	-	128	-	(2)126	2
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
1,047	-	1,047	284	126	637
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾
יתרת חוב רשומה של חובות:					
39,473	2,897	36,576	316	-	36,260
שנבדקו על בסיס פרטני					
50,670	-	50,670	20,758	24,468	5,444
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
24,756	-	24,756	-	24,459	297
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
90,143	2,897	87,246	21,074	24,468	41,704
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
476	-	476	33	-	443
שנבדקו על בסיס פרטני					
417	-	417	232	118	67
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
120	-	120	-	(2)118	2
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
893	-	893	265	118	510
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾
יתרת חוב רשומה של חובות:					
39,607	3,173	36,434	340	-	36,094
שנבדקו על בסיס פרטני					
52,395	-	52,395	21,329	25,583	5,483
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
25,799	-	25,799	-	25,566	233
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
92,002	3,173	88,829	21,669	25,583	41,577
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
523	-	523	38	-	485
שנבדקו על בסיס פרטני					
407	-	407	226	121	60
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
123	-	123	-	(2)121	2
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
930	-	930	264	121	545
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
 (2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 91 מיליון ש"ח (31.3.19 - 85 מיליון ש"ח, 31.12.19 - 89 מיליון ש"ח).
 (3) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיוור בסך 2,883 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (31.3.19 - 2,809 מיליון ש"ח, 31.12.19 - 2,718 מיליון ש"ח).

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

חובות לא פגומים - מידע נוסף		31 במרס 2019 (לא מבוקר)				
		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		
7	5	4,901	39	62	4,800	פעילות לווים בישראל
3	-	5,169	26	12	5,131	ציבור - מסחרי
-	-	8,655	2	11	8,642	בינו ונדל"ן - בינו
41	23	22,740	387	506	21,847	בינו ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
51	28	41,465	454	591	40,420	שרותים פיננסיים
220	169	24,468	10	188 ⁽⁶⁾	24,270	מסחרי - אחר
56	29	21,074	103	267	20,704	סך הכל מסחרי
327	226	87,007	567	1,046	85,394	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
-	-	945	-	-	945	אנשים פרטיים - אחר
-	-	676	-	-	676	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
327	226	88,628	567	1,046	87,015	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	פעילות לווים בחו"ל
-	-	239	7	-	232	ציבור - מסחרי
-	-	239	7	-	232	בינו ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	239	7	-	232	סך הכל מסחרי
-	-	1,276	-	-	1,276	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	1,515	7	-	1,508	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
327	226	87,246	574	1,046	85,626	סך הכל פעילות בחו"ל
-	-	2,221	-	-	2,221	סך הכל ציבור
-	-	676	-	-	676	סך הכל בנקים
327	226	90,143	574	1,046	88,523	סך הכל ממשלות
						סך הכל

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

חובות לא פגומים - מידע נוסף		31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				המאוחד
		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא פגומים	
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		לא פגומים
15	14	5,310	41	29	5,240	פעילות לווים בישראל
4	1	5,308	21	14	5,273	ציבור - מסחרי
25	-	7,994	3	6	7,985	בינוי ונדל"ן - בינוי
34	22	22,678	480	506	21,692	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
78	37	41,290	545	555	40,190	שרותים פיננסיים
218	186	25,583	10	218 ⁽⁶⁾	25,355	מסחרי - אחר
57	26	21,669	146	169	21,354	סך הכל מסחרי
353	249	88,542	701	942	86,899	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	964	-	-	964	אנשים פרטיים - אחר
-	-	1,039	-	-	1,039	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
353	249	90,545	701	942	88,902	בנקים בישראל
						ממשלת ישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
						ציבור - מסחרי
-	-	22	8	-	14	בינוי ונדל"ן
-	-	265	-	-	265	מסחרי אחר
-	-	287	8	-	279	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	287	8	-	279	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	1,170	-	-	1,170	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
-	-	1,457	8	-	1,449	סך הכל פעילות בחו"ל
353	249	88,829	709	942	87,178	סך הכל ציבור
-	-	2,134	-	-	2,134	סך הכל בנקים
-	-	1,039	-	-	1,039	סך הכל ממשלות
353	249	92,002	709	942	90,351	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות רבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה באור 12.ב.ג.ג. להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות רבית.
- (5) צוברים הכנסות רבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 135 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל הלוואות לדיור בסך 12 מיליון ש"ח עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך) (במילוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל. חובות המוערכים על בסיס פרטני, מועברים לטיפול כחובות פגומים לאחר 90 ימי פיגור. בנוסף, חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, מועברים לטיפול כחובות פגומים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של החוב עד לגובה הביטחון. לגבי ההלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור. יצוין כי לאור הנחיות בנק ישראל מיום 21 באפריל 2020 וכחלק מהמאמצים לסייע ללווים בקשיים, הסדרי חוב שבוצעו עקב אירוע הקורונה בכדי לייצב לווים שאינם בפיגור שבמסגרתם שונו תנאי החוב ובפרט נדחו מועדי התשלום המקוריים, לא הובאו בחשבון בקביעת סטטוס הפיגור או סיווג החוב.

למידע נוסף בנוגע ליתרת התשלומים שנדחו בפועל, ראה באור 16 בדבר השפעות התפשטות נגיף הקורונה.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים:

31 במרס 2020 (לא מבוקר)					א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
ינתן קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
863	38	13	10	25	בינוי ונדל"ן - בינוי
854	35	12	3	23	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1,065	6	-	-	6	שרותים פיננסיים
1,947	472	25	160	447	מסחרי - אחר
4,729	551	50	173	501	סך הכל מסחרי
6	5	5	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
190	153	13	39	140	אנשים פרטיים - אחר
4,925	709	68	212	641	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
4,925	709	68	212	641	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	8	8	-	-	בינוי ונדל"ן
15	-	-	-	-	מסחרי אחר
23	8	8	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
23	8	8	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
23	8	8	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
4,948	717	76	212	641	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
4,948	717	76	212	641	סך הכל
					מזה:
	669	36	212	633	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	281	30	80	251	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
 (2) יתרת חוב רשומה.
 (3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 במרס 2019 (לא מבוקר)					א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
ירתת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל ירתת ⁽²⁾ חובות פגומים	ירתת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	ירתת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	ירתת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
797	39	15	8	24	בינוי ונדל"ן - בינוי
735	26	21	2	5	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
924	2	-	1	2	שרותים פיננסיים
1,886	387	35	129	352	מסחרי - אחר
4,342	454	71	140	383	סך הכל מסחרי
11	10	10	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
198	103	10	25	93	אנשים פרטיים - אחר
4,551	567	91	165	476	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
4,551	567	91	165	476	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
24	7	7	-	-	מסחרי אחר
24	7	7	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
24	7	7	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
24	7	7	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
4,575	574	98	165	476	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
4,575	574	98	165	476	סך הכל
					מזה:
	507	43	164	464	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	254	32	75	222	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים:

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
יורת קרן חוזית של פגומים	סך הכל יורת ⁽²⁾ חובות פגומים	יורת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יורת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יורת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
901	41	11	10	30	בינוי ונדל"ן - בינוי
809	21	13	2	8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1,023	3	-	1	3	שרותים פיננסיים
2,108	480	31	156	449	מסחרי - אחר
4,841	545	55	169	490	סך הכל מסחרי
11	10	10	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
252	146	14	35	132	אנשים פרטיים - אחר
5,104	701	79	204	622	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
5,104	701	79	204	622	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	8	8	-	-	בינוי ונדל"ן
15	-	-	-	-	מסחרי אחר
23	8	8	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
23	8	8	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
23	8	8	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
5,127	709	87	204	622	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
5,127	709	87	204	622	סך הכל
					מזה:
	654	40	204	614	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	248	31	42	217	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
 (2) יורת חוב רשומה.
 (3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס (לא מבוקר)					
2019			2020		
			(לא מבוקר)		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות רבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות רבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾
					ב. יתרה ממוצעת והכנסות רבית
					פעילות לווים בישראל
					ציבור-מסחרי
-	-	38	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	25	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	1	-	-	שרותים פיננסיים
-	1	342	-	-	מסחרי - אחר
-	1	406	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	8	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	1	99	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	2	513	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
-	2	513	-	-	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור-מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	8	-	-	מסחרי - אחר
-	-	8	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	8	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
-	-	8	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
-	2	521	-	-	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
-	(4)2	521	-	(4)-	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות רבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים רבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רבית בסך 8 מיליון ש"ח לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2020 (לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019 - 7 מיליון ש"ח).

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר לא בפיגור ⁽²⁾	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽²⁾ בפיגור	צובר של 90 ימים או יותר ⁽²⁾ בפיגור	שאינו צובר הכנסות רבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
13	1	-	-	12	בינוי ונדל"ן - בינוי
5	3	-	-	2	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2	1	-	-	1	שרותים פיננסיים
140	20	-	-	120	מסחרי - אחר
160	25	-	-	135	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
113	32	-	-	81	אנשים פרטיים - אחר
273	57	-	-	216	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
273	57	-	-	216	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
8	-	-	-	8	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי אחר
8	-	-	-	8	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
8	-	-	-	8	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
8	-	-	-	8	סך הכל פעילות בחו"ל
281	57	-	-	224	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
281	57	-	-	224	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר לא בפיגור ⁽²⁾	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽²⁾ בפיגור	צובר של 90 ימים או יותר ⁽²⁾ בפיגור	שאינו צובר הכנסות רבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
12	1	-	-	11	בינוי ונדל"ן - בינוי
6	4	-	-	2	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	-	-	-	1	שרותים פיננסיים
137	16	-	-	121	מסחרי - אחר
156	21	-	-	135	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
90	25	-	-	65	אנשים פרטיים - אחר
246	46	-	-	200	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
246	46	-	-	200	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
8	-	-	-	8	מסחרי אחר
8	-	-	-	8	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
8	-	-	-	8	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
8	-	-	-	8	סך הכל פעילות בחו"ל
254	46	-	-	208	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
254	46	-	-	208	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)
2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					המאוחד
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר לא בפיגור ⁽²⁾	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽²⁾ בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר בפיגור	שאינו צובר הכנסות רבית	
					ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
				8	בינוי ונדל"ן - בינוי
12	4	-	-	3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
7	4	-	-	2	שרותים פיננסיים
2	-	-	-	89	מסחרי - אחר
111	22	-	-	102	סך הכל מסחרי
132	30	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
-	-	-	-	79	אנשים פרטיים - אחר
108	29	-	-	181	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
240	59	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
-	-	-	-	181	סך הכל פעילות בישראל
240	59	-	-		פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
				8	בינוי ונדל"ן
8	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	8	סך הכל מסחרי
8	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	8	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
8	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
-	-	-	-	8	סך הכל פעילות בחו"ל
8	-	-	-		סך הכל ציבור
248	59	-	-	189	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
-	-	-	-	189	סך הכל
248	59	-	-		

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו						
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס						
2019			2020			
(לא מבוקר)						
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר מספר חוזים	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים
2	2	10	1	1	5	
1	1	1	2	2	4	
-	-	-	-	-	-	
25	25	110	43	43	58	
28	28	121	46	46	67	
-	-	-	-	-	-	
18	18	368	17	17	341	
46	46	489	63	63	408	
-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	
46	46	489	63	63	408	
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)						
פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
בינוי ונדל"ן - בינוי						
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן						
שרותים פיננסיים						
מסחרי - אחר						
סך הכל מסחרי						
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור						
אנשים פרטיים - אחר						
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
בנקים בישראל						
ממשלת ישראל						
סך הכל פעילות בישראל						
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור-מסחרי						
בינוי ונדל"ן						
מסחרי - אחר						
סך הכל מסחרי						
אנשים פרטיים						
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל						
בנקים בחו"ל						
ממשלות בחו"ל						
סך הכל פעילות בחו"ל						
סך הכל ציבור						
סך הכל בנקים						
סך הכל ממשלות						
סך הכל						

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך):

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס			
2019		2020	
(לא מבוקר)			
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)			
פעילות לווים בישראל			
ציבור-מסחרי			
			בינוי ונדל"ן - בינוי
			בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
			שרותים פיננסיים
			מסחרי - אחר
2	5	5	10
-	-	-	-
-	1	-	1
4	46	2	47
6	52	7	58
-	-	-	-
4	132	5	181
10	184	12	239
-	-	-	-
-	-	-	-
10	184	12	239
סך הכל מסחרי			
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור			
אנשים פרטיים - אחר			
סך הכל ציבור - פעילות בישראל			
בנקים בישראל			
ממשלת ישראל			
סך הכל פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור-מסחרי			
בינוי ונדל"ן			
מסחרי - אחר			
סך הכל מסחרי			
אנשים פרטיים			
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל			
בנקים בחו"ל			
ממשלות בחו"ל			
סך הכל פעילות בחו"ל			
10	184	12	239
-	-	-	-
-	-	-	-
10	184	12	239
סך הכל ציבור			
סך הכל בנקים			
סך הכל ממשלות			
סך הכל			

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החזר וסוג הרבית

31 במרס 2020 (לא מבוקר)			
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור		
	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל
1,301	10,708	237	17,916
655	4,801	79	7,881
2	386	132	477
1,958	15,895	448	26,274

שיעבוד ראשון:
שיעור המימון - עד 60%
שיעור המימון - מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

31 במרס 2019 (לא מבוקר)			
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור		
	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל
1,106	10,212	268	16,996
574	4,464	71	7,061
-	389	111	411
1,680	15,065	450	24,468

שיעבוד ראשון:
שיעור המימון - עד 60%
שיעור המימון - מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)			
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור		
	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל
1,481	10,516	235	17,495
738	4,705	71	7,625
1	368	127	463
2,220	15,589	433	25,583

שיעבוד ראשון:
שיעור המימון - עד 60%
שיעור המימון - מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי			יתרת חוזים ⁽¹⁾			
31 בדצמבר	31 במרס		31 בדצמבר	31 במרס		
2019	2019	2020	2019	2019	2020	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	1	-	135	461	105	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
6	7	7	914	893	887	- אשראי תעודות
5	5	4	2,325	2,720	2,318	- ערבויות להבטחת אשראי
20	24	23	4,140	4,055	3,950	- ערבויות לרוכשי דירות
-	-	-	2,268	2,369	2,193	- ערבויות והתחייבויות אחרות
13	13	14	9,463	9,561	9,648	- מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
4	4	5	5,197	4,830	4,706	- מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
4	4	5	7,923	7,471	8,485	- התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן
-	-	-	277	402	190	- מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	-	-	172	145	208	- מסגרות להשאלת ניירות ערך
5	4	6	1,511	1,213	1,793	- ערבויות בגין קרן סיכונים של מסלקת הבורסה והמעו"ף
						- התחייבויות להוצאת ערבויות

(1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2020 (לא מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
41,933	-	206	289	2,881	-	38,557
10,824	320	-	1,596	4,217	346	4,345
82	-	-	-	-	-	82
90,028	630	149	691	3,761	10,243	74,554
1,114	-	-	-	50	621	443
603	603	-	-	-	-	-
989	989	-	-	-	-	-
246	246	-	-	-	-	-
2,551	859	29	93	831	44	695
1,161	478	-	6	9	2	666
149,531	4,125	384	2,675	11,749	11,256	119,342
126,977	631	1,001	3,185	18,281	4,276	99,603
1,129	-	77	36	454	-	562
553	-	1	2	47	-	503
3,754	-	-	-	-	3,516	238
2,586	857	11	125	923	10	660
5,625	111	2	2	20	71	5,419
140,624	1,599	1,092	3,350	19,725	7,873	106,985
8,907	2,526	(708)	(675)	(7,976)	3,383	12,357
-	-	667	877	6,843	84	(8,471)
-	-	-	(132)	404	-	(272)
-	-	-	(143)	435	-	(292)
8,907	2,526	(41)	(73)	(294)	3,467	3,322
-	-	-	(118)	548	-	(430)
-	-	87	82	1,640	-	(1,809)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019 (לא מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
34,108	-	191	212	1,177	-	32,528
11,338	229	13	1,750	5,142	608	3,596
664	-	-	-	-	-	664
86,353	471	107	816	3,222	10,215	71,522
676	-	-	-	-	620	56
617	617	-	-	-	-	-
1,011	1,011	-	-	-	-	-
231	231	-	-	-	-	-
941	275	8	31	291	52	284
1,044	301	-	4	12	1	726
136,983	3,135	319	2,813	9,844	11,496	109,376
115,349	473	1,093	3,052	16,225	5,857	88,649
1,064	-	4	50	238	-	772
779	-	1	1	72	120	585
4,270	-	-	-	-	3,801	469
1,021	272	5	79	259	14	392
5,962	341	7	4	74	157	5,379
128,445	1,086	1,110	3,186	16,868	9,949	96,246
8,538	2,049	(791)	(373)	(7,024)	1,547	13,130
-	-	840	702	6,542	93	(8,177)
-	-	1	(216)	333	-	(118)
-	-	1	(104)	(8)	-	111
8,538	2,049	51	9	(157)	1,640	4,946
-	-	3	(207)	371	-	(167)
-	-	5	(249)	74	-	170

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.
(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
37,530	-	157	175	1,067	-	36,131
10,995	339	-	1,698	4,975	349	3,634
9	-	-	-	-	-	9
87,899	646	89	607	2,968	10,273	73,316
1,039	-	-	-	-	624	415
605	605	-	-	-	-	-
996	996	-	-	-	-	-
248	248	-	-	-	-	-
1,091	451	18	40	107	50	425
698	34	-	1	10	4	649
141,110	3,319	264	2,521	9,127	11,300	114,579
120,052	648	1,126	3,059	15,124	5,315	94,780
1,137	-	9	18	225	-	885
353	-	1	1	42	1	308
3,674	-	-	-	-	3,198	476
1,247	449	11	102	174	12	499
5,723	75	1	4	32	75	5,536
132,186	1,172	1,148	3,184	15,597	8,601	102,484
8,924	2,147	(884)	(663)	(6,470)	2,699	12,095
-	-	913	842	6,346	81	(8,182)
-	-	-	(137)	(7)	-	144
-	-	-	(16)	114	-	(98)
8,924	2,147	29	26	(17)	2,780	3,959
-	-	-	(223)	(32)	-	255
-	-	-	399	704	-	(1,103)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2020 (לא מבוקר)				
שווי הוגן ⁽¹⁾				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
41,934	5	41,222	707	41,933
10,913	96	6,004	4,813	10,824
82	-	82	-	82
90,237	87,540	298	2,399	90,028
1,107	808	299	-	1,114
2,551	522	919	1,110	2,551
240	162	-	78	240
147,064	89,133	48,824	9,107	⁽³⁾ 146,772
126,387	32,626	90,693	3,068	126,977
1,133	15	1,118	-	1,129
562	53	462	47	553
3,663	103	-	3,560	3,754
2,586	16	1,450	1,120	2,586
4,450	3,869	470	111	4,457
138,781	36,682	94,193	7,906	⁽³⁾ 139,456
33	33	-	-	33
784	784	-	-	784

נכסים פיננסיים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך⁽²⁾
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו
אשראי לממשלה
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים פיננסיים אחרים
סך כל הנכסים הפיננסיים

התחייבויות פיננסיות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות פיננסיות אחרות
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 5, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 13,714 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 5,814 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14.14-ב.ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת ברוטו, ואינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2019 (לא מבוקר)				
שווי הוגן ⁽¹⁾				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
34,128	11	33,388	729	34,108
11,411	136	7,067	4,208	11,338
664	-	664	-	664
86,716	82,852	284	3,580	86,353
676	624	52	-	676
941	143	353	445	941
556	244	-	312	556
135,092	84,010	41,808	9,274	(3)134,636
114,767	30,521	80,305	3,941	115,349
1,069	17	1,052	-	1,064
787	61	332	394	779
4,378	459	-	3,919	4,270
1,021	14	542	465	1,021
4,582	3,738	308	536	4,584
126,604	34,810	82,539	9,255	(3)127,067
35	35	-	-	35
1,046	1,046	-	-	1,046

נכסים פיננסיים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך⁽²⁾
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו
אשראי לממשלה
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים פיננסיים אחרים
סך כל הנכסים הפיננסיים

התחייבויות פיננסיות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות פיננסיות אחרות
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 5, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 14,307 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 5,894 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14.14-14.11.
 (4) ההתחייבות מוצגת ברוטו, ואינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				
שווי הוגן ⁽¹⁾				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
37,529	4	36,843	682	37,530
11,119	102	6,768	4,249	10,995
9	-	9	-	9
88,632	84,926	327	3,379	87,899
1,036	1,001	35	-	1,039
1,091	193	359	539	1,091
178	136	-	42	178
139,594	86,362	44,341	8,891	(3) 138,741
119,857	31,463	84,362	4,032	120,052
1,140	4	1,136	-	1,137
361	55	306	-	353
3,746	149	-	3,597	3,674
1,247	12	695	540	1,247
4,312	3,794	471	47	4,315
130,663	35,477	86,970	8,216	(3) 130,778
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך ⁽²⁾				
ניירות ערך שנשאלו				
אשראי לציבור, נטו				
אשראי לממשלה				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
נכסים פיננסיים אחרים				
סך הכל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
פקדונות הציבור				
פקדונות מבנקים				
פקדונות הממשלה				
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות פיננסיות אחרות				
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
33	33	-	-	33
927	927	-	-	927

בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 13,330 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 5,328 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14א.ב-14א.ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, ואינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ברבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור רבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הרבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הרבית. תחת הנחת שיעורי רבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים ברבית קבועה לרבות אלו שאינם נושאים רבית. בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא ניתן ביטוי להשפעת המס הנובעת מהפער בין ערכי השווי הוגן לערכים המופיעים במאזן. יש לציין, כי הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים לישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואת ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן ורביית). תקבולים אלו הונו בשיעור רבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור רבית זה נקבע לפי שיעור רבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי רבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת הפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

תזרימי המזומנים בגין המשכנתאות הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור רבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הקבוצה, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל. תזרימי המזומנים בגין פקדונות עם דרישה (עו"ש) נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות. ביום 31 במרס 2020, בוצע עדכון למודל אשר גרם לגידול בשווי הוגן בסך של 96 מיליון ש"ח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הקבוצה בפעילותה השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בעסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיות האשראי של הצד הנגדי.

באור 14 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן
(במיליוני ש"ח)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)		מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
8,260	-	-	5,721	2,539	נכסים
198	-	-	-	198	אגרות חוב זמינות למכירה
228	-	-	-	228	מניות שאינן למסחר
2,551	-	522	919	1,110	ניירות ערך למסחר
2,477	-	-	-	2,477	נכסים בגין מכשירים נגזרים
13,714	-	522	6,640	6,552	אחר
					סך כל הנכסים
					התחייבויות
2,588	-	16	1,452	1,120	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
3,226	-	-	-	3,226	אחר
5,814	-	16	1,452	4,346	סך הכל התחייבויות

31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)		מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
9,160	-	-	6,790	2,370	נכסים
87	-	-	-	87	אגרות חוב זמינות למכירה
227	-	-	4	223	מניות שאינן למסחר
941	-	143	353	445	ניירות ערך למסחר
3,892	-	-	-	3,892	נכסים בגין מכשירים נגזרים
14,307	-	143	7,147	7,017	אחר
					סך כל הנכסים
					התחייבויות
1,024	-	14	545	465	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,870	-	-	-	4,870	אחר
5,894	-	14	545	5,335	סך הכל התחייבויות

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)		מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
8,503	-	-	6,470	2,033	נכסים
210	-	-	-	210	אגרות חוב זמינות למכירה
105	-	-	-	105	מניות שאינן למסחר
1,091	-	193	359	539	ניירות ערך למסחר
3,421	-	-	-	3,421	נכסים בגין מכשירים נגזרים
13,330	-	193	6,829	6,308	אחר
					סך כל הנכסים
					התחייבויות
1,249	-	12	697	540	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,079	-	-	-	4,079	אחר
5,328	-	12	697	4,619	סך כל ההתחייבויות

באור 14 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 במרס 2020 (לא מבוקר)					
הפסדים בגין השינויים בשווי לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2020	סך הכל שווי הוגן	רמה			
		3	2	1	
(1)	25	-	25	-	השקעה במניות
(1)	34	34	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

31 במרס 2019 (לא מבוקר)					
הפסדים בגין השינויים בשווי לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2019	סך הכל שווי הוגן	רמה			
		3	2	1	
(1)	47	47	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)					
רווחים (הפסדים) בגין השינויים בשווי לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	סך הכל שווי הוגן	רמה			
		3	2	1	
2	27	-	27	-	השקעה במניות
(13)	35	35	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 14 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
(במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2020	שווי הוגן ליום 31 במרס 2020	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019
							נכסים
	372	522	-	(564)	18	875	193
							נכסים בגין מכשירים נגזרים
	(4)	16	-	-	-	(4)	12
							התחייבויות
							התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2019	שווי הוגן ליום 31 במרס 2019	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018
							נכסים
	7	143	-	(218)	17	92	252
							נכסים בגין מכשירים נגזרים
	(1)	14	-	-	-	(1)	13
							התחייבויות
							התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)							
רווחים שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2019	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018
							נכסים
	75	193	-	(893)	68	766	252
							נכסים בגין מכשירים נגזרים
	-	12	-	(2)	-	(1)	13
							התחייבויות
							התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

באור 14 ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

ליום 31 במרס 2020 (לא מבוקר)				
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי במיליוני ש"ח
(0.09)-0.03	(0.06)	7	רביית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
1.30-1.55	1.49	8	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים
(1.40)-(0.44)	(0.51)	44	1. רביית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
0.90-4.94	1.17	463	2. סיכון אשראי צד נגדי	
(0.09)-0.03	(0.06)	6	רביית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
(0.90)-(0.44)	(0.63)	10	רביית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
		34		שווי הוגן של בטחונות

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
 נכסים בגין מכשירים נגזרים:
 - חוזי רביית שקל-מדד
 - חוזי רביית אחר
 - חוזי מטבע חוץ

התחייבויות
 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
 - חוזי רביית שקל מדד
 - חוזי מטבע חוץ

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה
 אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

ליום 31 במרס 2019 (לא מבוקר)				
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי במיליוני ש"ח
(4.15)-(0.63)	(0.90)	2	רביית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
1.10-1.75	1.45	10	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים
(5.50)-(0.63)	(1.28)	50	1. רביית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
0.90-4.72	1.32	81	2. סיכון אשראי צד נגדי	
(0.89)-(0.63)	(0.83)	2	רביית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
(5.31)-(0.63)	(1.42)	12	רביית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים
		47		שווי הוגן של בטחונות

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
 נכסים בגין מכשירים נגזרים:
 - חוזי רביית שקל-מדד
 - חוזי רביית אחר
 - חוזי מטבע חוץ

התחייבויות
 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
 - חוזי רביית שקל מדד
 - חוזי מטבע חוץ

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה
 אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 14 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				
טוח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי במיליוני ש"ח
				א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
				נכסים בגין מכשירים נגזרים:
				- חוזי רבית שקל-מדד
				- חוזי רבית אחר
				- חוזי מטבע חוץ
				התחייבויות
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
				- חוזי רבית שקל מדד
				- חוזי מטבע חוץ
				ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה
				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
		35		שווי הוגן של בטחונות

- מידע איכותי בדבר פריטים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3:
- רבית צמודה למדד - שינוי בשיעור האינפלציה החזוי ישפיע על השווי ההוגן של עסקאות מדד, כך שעלייה (ירידה) בתחזית האינפלציה תביא לעלייה (קטינון) השווי ההוגן בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק.
 - סיכון אשראי צד נגדי - שינוי בסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה, כך שככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי של העסקה יהיה גבוה/נמוך.

באור 15 - מסים על ההכנסה

בהמשך לאמור בבאור 8 לדוחות הכספיים לשנת 2019, לאחר יישוב המחלוקת שנתרה בין הבנק לבין רשות המסים, הוצאו לבנק בחודש מרס 2020 שומות מס הכנסה סופיות לשנים 2017-2014. עקב כך, רשם הבנק ברבעון זה הכנסות מסים בגין שנים קודמות בסך של כ-35 מיליון ש"ח.

באור 16 - השפעות התפשטות נגיף הקורונה

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 התפשט נגיף הקורונה בקצב מהיר ברחבי העולם, ובתגובה לכך ננקטו על ידי ממשלות לרבות בישראל צעדי התגוננות כגון הגבלת מעבר בין מדינות, אמצעי בידוד וצמצום התקהלויות ותנועה, סגרים, הגבלות על הפעלת עסקים פרטיים ושירותים ממשלתיים ועירוניים ועוד. התפשטות הנגיף ואמצעי התגוננות אלו גורמים לפגיעה כלכלית מהותית ומגמות שליליות בכלכלה העולמית ובכלכלה הישראלית ולפגיעה בשוקי ההון העולמיים ובשוק המקומי. בתגובה, ממשלות ובנקים מרכזיים בעולם לרבות בישראל נוקטים במגוון צעדים ובכללם מענקים, הלוואות, התערבות בשוקי ההון, הפחתות רבית לזמן קצר ועוד.

התפשטות הנגיף מביאה להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק וקיימות וצפויות לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים, הן במגזר העסקי והן במגזר הפרטי, ובגין ההאטה בפעילות הכלכלית. כמו-כן להורדת ריביות לזמן קצר על ידי הבנקים המרכזיים, אלה שהתרחשו והורדות נוספות שעשויות להתבצע, השפעה על קיטון בהכנסות המימון והרבית העתידיות של הבנק. זאת בנוסף לירידות בשערי נכסים סחירים ושינוי במרווחי אגרות-חוב אשר יוצרים השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק והשפעות נוספות. בהיבט התפעולי ובהיבטי המשכיות עסקית נקט הבנק בשורה של תהליכים ואמצעים ובכללם עבודה מרוחק, דילול ו/או פיצול יחידות, שינויים באופן פעילות הסניפים והפעילות מול הלקוחות, דחיית תשלומי משכנתאות והלוואות ועוד.

על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפחית הפיקוח על הבנקים ביום 31 במרס 2020 את דרישות ההון מהבנקים במסגרת הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. לפרטים נוספים בדבר הוראות המפקחת על הבנקים, יעדי הלימות הון ודיבידנדים, ראה באור 8 לעיל.

ברבעון זה, בעקבות התפשטות הנגיף, רשם הבנק גידול בהוצאות להפסדי אשראי בסך של כ-129 מיליון ש"ח. עיקר הגידול הינו בשל הגדלת היקף ההפרשה הקבוצתית בסך של כ-122 מיליון ש"ח וכן בשל גידול בהפרשה הפרטנית בסך של כ-7 מיליון ש"ח. בהקשר זה, נציין כי בעקבות אירוע הקורונה נדחו בחודש מרס 2020 תשלומי הלוואות (קרן ו/או רבית), אשר בהתאם לבאור 3.ג.1 לעיל לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהיקף של כ-86 מיליון ש"ח.

ירידות בשערי נכסים סחירים, שינויים בעקומי הרבית בארץ ובעולם ובמרווחי אגרות-חוב, יצרו השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק. במהלך הרבעון, חלה ירידה של כ-41 מיליון ש"ח בשווי תיק המניות ונרשמה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין אגרות החוב בתיק הזמין למכירה בסך של 18 מיליון ש"ח. בנוסף, נרשם הפסד כולל אחר בגין אגרות חוב זמינות למכירה בסך של 161 מיליון ש"ח. מנגד, נרשם רווח כולל אחר בסך 89 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מגידול ברבית ההיוון המשמשת למדידת ההתחייבויות האקטואריות בגין זכויות עובדים.

כאמור, לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות האירוע והיקפן על הבנק, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שינקטו לעצירת התפשטותו, עוצמתם וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שינקטו על-ידי ממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים בנושא.

רשימת לוחות - ממשל תאגידי

142	ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק	1
151	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית	2

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

ממשל תאגידי

142	הביקורת הפנימית בקבוצה
142	ישיבות הדירקטוריון וועדותיו
142	עסקאות עם בעלי עניין
143	פרטים על בעלי השליטה בבנק

הביקורת הפנימית בקבוצה

פרטים בדבר המבקרת הפנימית הראשית של הבנק (המשמשת כמבקרת פנימית גם בבנק מסד), ובכלל זה, תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, עריכת הביקורת ודוחות הביקורת הפנימית, פורסמו בדוחות הכספיים לשנת 2019. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2019 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 17 במרס 2020.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

דירקטוריון הבנק קיים 10 ישיבות מליאה בתקופה ינואר-מרס 2020 ו-14 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

עסקאות עם בעלי עניין

א. תיקונים לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה בתקופת הדוח לא חלו שינויים בכללים שנקבעו בעניין דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה כפי שפורטו בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.

ב. קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין בתקופת הדוח לא חלו שינויים בקריטריונים כמפורט בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018.

ג. עסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן שאושרו בתקופת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) ו/או 267 לחוק החברות (כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן - "תקנות ההקלות"): לפירוט העסקאות, ראו פרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2019.

ד. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין שחל בהן שינוי בתקופת הדוח להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק היום בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקריטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018 (הנתונים נקובים באלפי ש"ח):

סך הכל	חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים	ערבויות שניתנו לבעל שליטה, לטובת צד ג'	ערבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	יתרת אשראי שלא נוצלה	סך הכל חבות כספית מאזנית	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	השקעה באגרות חוב	אשראי באלפי ש"ח	
660	-	-	-	503	157	-	-	157	חבויות של אחרים ⁽¹⁾
660	-	-	-	533	127	-	-	127	31 במרס 2020
									31 בדצמבר 2019

31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020		
היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾	יתרה לתאריך המאזן
22,157	2,421	3,745	2,687
	באלפי ש"ח		באלפי ש"ח
			פקדונות של אחרים ⁽¹⁾

(1) קרוביהם של בעלי שליטה בבנק, כהגדרת קרוב בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
 (2) על בסיס היתרות בסוף כל יום.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי") מחזיקה ב-48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל). בעלי השליטה בפיבי הם מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו-שמואלי ודפנה בינו-אור (להלן - "משפחת בינו"), ה"ה מיכאל והלן אבלס וה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן (כל אחת מהקבוצות באמצעות תאגידים בשליטתם המלאה: בינוהן בע"מ, אינסטנז מספר 2 בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ). בין בעלי השליטה קיימים הסדרים שונים בנוגע להחזקותיהם בפיבי ובעקיפין בבנק, כמפורט בפרק "פרטים על בעלי השליטה בבנק" בדוחות הכספיים לשנת 2019.

בהתאם לדיווחי פיבי, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כדלהלן: בינוהן בע"מ - 28.54%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 11.68% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68% (החזקות כל בעלי השליטה בפיבי מהוות את גרעין השליטה בה, בהתאם להיתר השליטה מבנק ישראל).

פרטים נוספים

145	חקיקה ויוזמות רגולטוריות
148	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
149	מדיניות תגמול לעובדים
149	מעורבות ותרומה לקהילה

חקיקה ויוזמות רגולטוריות

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות ארוכות הטווח.

לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים, וכמובן היקף השפעת מגיפת הקורונה, כאשר ביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, גם לא ניתן להעריך האם תפורסמה ומה תהיינה ההוראות הסופיות שתקבענה.

שעת חירום - משבר הקורונה

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250- התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)

ההוראה פורסמה לראשונה ביום 19 במרס 2020 (ומאז עודכנה מספר פעמים), על רקע התפרצות נגיף הקורונה, והיא כוללת שורת הקלות, שמטרתן לאפשר לתאגידים הבנקאיים את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו ולסייע למשקי הבית ולעסקים בניסיונות החריגות שנוצרו. תוקף ההוראה עד ליום 30 בספטמבר 2020 והמפקח, באישור הנגיד, רשאי להאריך את תוקפה לתקופה נוספת שלא תעלה על 6 חודשים ("תקופת הוראת השעה").

בנוסף לכך ניתנו הקלות פרטניות בנושאים שונים, בין היתר, בחובות דיווח מסוימות לפיקוח בתקופה זו, דחיית מועדים מסוימים שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין ודחיית מועדי כניסה לתוקף של הוראות שונות.

השינויים והצעות השינויים מקיפים מגוון רב של נושאים והם השתנו ומשתנים תדירות, בהתאם לצרכים העולים מההתמודדות עם המשבר והשלכותיו.

להלן יפורטו מקצת מההקלות העיקריות שנקבעו בהוראת השעה ו/או בהנחיות פרטניות של הפיקוח על הבנקים:

- הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת לתקופת הוראת השעה, ולאחר מכן, ככל שרלוונטי, יידרשו הבנקים להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון, ככל שנשחק, על פני שנתיים. (פירוט לענין זה ראו באור 1.א.8 בדוחות הכספיים).
- התאגידים הבנקאיים הונחו לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד והרכישה העצמית של מניות (פירוט לענין זה ראו באור 1.ד. בדוחות הכספיים).
- מתן אפשרות לקיים ישיבות דירקטוריון שלא על ידי כינוס פרונטלי והשתתפות בהן באמצעות שימוש באמצעי תקשורת, וכן מתן אפשרות ליו"ר הדירקטוריון וועדותיו לקבוע את המועד והתדירות לדיון בנושאים הנדרשים בהתאם לשיקול דעתם ובהתחשב בסיכונים המתפתחים, תוך הקלת דרישות סף המינימום של מספר ההתכנסויות המינימלי שנקבעו בהוראה וכן במועדי אישור והפצת טיוטת פרוטוקול.
- הוגדלה מגבלת האשראי לענף הבינוי והנדל"ן משיעור של 20% לשיעור של 22% מסך כל חבויות הציבור, בתוקף עד תום 24 חודשים מתום תקופת הוראת השעה, ובלבד ששיעור החבות לא יעלה על השיעור במועד תום תקופת הוראת השעה.
- נקבע כי שיעור הסניפים שיהיו פתוחים לקהל לא יפחת מהשיעור שנקבע בהוראה, ויינתנו בהם שירותי משיכה והפקדת מזומנים ושיקים בלבד. שירותים אחרים ינתנו בכפוף לתיאום מראש ולזמינותם בסניף. השיעור האמור עודכן מעת לעת, החל מ-15% ועד ל-50%, עד שביום 10 במאי 2020, הודיע בנק ישראל כי כלל סניפי המערכת הבנקאית יפתחו לקבלת קהל עד ליום 13 במאי 2020 ויינתנו בהם כלל השירותים שניתנו ערב משבר הקורונה.
- נתנו הקלות בנושא ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עו"ש, והורחבה יכולת הבנק לטפל בחריגות בחשבון הלקוח על רקע הצפי לקשיים תזרימיים אצל לקוחות.
- ניתנה אפשרות לאישור הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין עד לשיעור מימון של 70%, בכפוף להצהרת הלווה כי הלוואה אינה מיועדת למטרת רכישת דירה נוספת, ניתנו הקלות מסוימות במועדים שונים בקשר למתן הלוואות לדיור (הנפקת מכתבי כוונות, אישורי סילוק והודעות על ביצוע ביטוח מטעם הבנק במקרים בהם הפוליסה שהומצאה אינה עונה על דרישות הבנק), נקבעה הקלה למגבלת שיעור ההחזר על ההכנסה, המאפשרת לבנק להתחשב לצורך אמידת ההכנסה, בכפוף לתנאים מסויימים, בסכום הממוצע של הכנסת הלווה בשלושת החודשים שקדמו ליציאתו לחל"ת או לירידה למשרה חלקית, כאשר על הבנק לקבוע מגבלה כוללת להיקף אשראי הניתן אגב הקלה זו. עוד נקבע, כי על הלוואות לדיור שאושרו החל מה-19 במרס 2020 ועד לתום תקופת הוראת השעה לא תחול דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1 נקודת האחוז.
- ניתנה ארכה להגשת דוחות כספיים הנדרשים לצורך העמדת אשראי ללווים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 311.
- ניתנה הקלה לדרישות המסמכים בעת שינוי בתנאי הלוואה קיימת.

- ניתנה אפשרות לפעול לצירוף לקוחות לשירותי בנקאות בתקשורת באמצעות פניה אליהם בערוצים אלה, וכן לשלוח ללקוחות שאין ברשותם כרטיס חיוב הודעה בערוצי הבנקאות בתקשורת על מנת להנפיק עבורם כרטיס חיוב.
- ניתנה הקלה בחובת ההקלטה במקרים מסויימים, כך שכריתת הסכם בנקאות בתקשורת, כריתת הסכם הוראות טלפונית, ושיווק אשראי ללקוחות קמעונאיים יתאפשרו גם באמצעות הליכי תיעוד חלופיים כשאין אפשרות להקלטה.
- נקבעו הקלות לגבי אופן מתן תשובה לתלונות לקוחות ומסירת ההודעה על זכותם להשיג על התשובה, וכן נקבע כי בנסיבות חריגות ניתן יהיה לפרסם הודעה בדבר הארכת המועד וסיבת העיכוב לכלל הלקוחות באמצעים מקוונים.
- עודכנה הגדרת "אזרח ותיק", כך שהגיל המינימלי ממנו יקבל הלקוח קדימות בתור במענה הטלפוני יהיה 70 (במקום 75).
- הוגדלה מגבלת סכום הפקדת שיק בודד בסלולרי מ- 20 אש"ח ל- 50 אש"ח.
- הוארך המועד לטיפול בבקשת לקוח לסגירת חשבון ל- 14 ימי עסקים (במקום 5) מהמועד בו השלים הלקוח את הפעולות הנדרשות ממנו בהתאם להוראת נב"ת 432.
- ניתנה אפשרות לקבל מלקוחות הוראות לביטול חיוב על פי הרשאה או הרשאה לחיוב חשבון באמצעות הטלפון, בכפוף לתיעוד השיחה.
- ניתנה אפשרות לקבל הסכמה מתועדת (לרבות באמצעות הטלפון) של לקוח להסדר חוב.
- ניתנה דחייה לביצוע סקר בטיחות עבור מערכות שבסיכון גבוה ומערכות בנקאות בתקשורת שלגביהן יש לבצע סקר לפחות אחת ל-18 חודשים.
- ביום 21 באפריל 2020 ניתנו הנחיות בענין "דגשים לדוחות לציבור לרבעון הראשון לשנת 2020" כולל אפשרות לדחיית פרסום הדוחות הכספיים בחודש, תוך הודעה לפיקוח.

רשות נירות ערך ורשות שוק ההון

פרסמו מספר הקלות והצעות להקלות שנועדו בעיקרן לאפשר ו/או להקל על מתן שירותים ללקוחות באמצעים דיגיטליים, ללא צורך בפגישה פנים אל פנים (לרבות לצורך צירוף לקוחות לשירותי ייעוץ השקעות ואפיון צרכים ראשוני בייעוץ השקעות; מתן ייעוץ פנסיוני) וכן דחיית מועדים (בעיקר לעניין מועדים לליבון צרכי לקוח ומשלוח דיווחים שונים המתחייבים לפי דין). בהקשר זה פורסם תזכיר לתיקון חוק במטרה לקבוע כי תאגיד בנקאי רשאי לתת ייעוץ פנסיוני באמצעות הטלפון או באמצעים דיגיטליים.

תקנות שעת חירום

בענין הנגשת שירותים פיננסיים- ביום 7 באפריל 2020 פורסמו תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(הנגשת שירותים פיננסיים), התש"ף-2020, הקובעות הוראות שמטרתן להקל על אופן כריתת חוזה כרטיס חיוב. הקלות בנושא זה נקבעו גם בהוראת השעה באמצעות תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 411 בענין חובות זיהוי. בנוסף, תקנות שעת החירום האמורות מאפשרות הנפקת כרטיסי דביט גם ללקוחות שהוטלה עליהם הגבלה מיוחדת לפי חוק ההוצל"פ.

בתקנות שעת חירום (שיקים ללא כיסוי), התש"ף-2020 שפורסמו ביום 22 במרס 2020 התווספה ההכרזה על מחלה מידבקת מסוכנת להגדרה "הכרזה על שעת חירום" שבחוק שיקים ללא כיסוי, ובכך אפשרו לבנק ישראל להורות כי הבנקים יהיו הגבלות על לקוחות ועל חשבונות הבנק שלהם בשל שיקים שחזרו בשל היעדר כיסוי מספיק, החל מתאריך 4 במרס 2020 ועד ליום 22 ביוני 2020. הוראה כאמור פורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23 במרס 2020.

רגולטורים שונים - קבעו תהליכים שונים להתנהלות מרחוק מול הבנקים, לאור המשבר, וזאת בכפוף להסדרים שאושרו, בין היתר על ידי - האפוסטרופוס הכללי, רשם המקרקעין, רשם המשכונות, רשם החברות והממונה על חוק המכר בהתאם לחוק המכר (דירות)(הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974.

יצוין כי נקבעו גם סדרי דין מיוחדים במצב חירום בבתי המשפט וכן נדחו מועדי תשלום חודשי לחייבים מסויימים בהתאם להודעת הכונס הרשמי והממונה על תהליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי.

על רקע המשבר ניתנו גם הקלות במועדי דיווח ומועדי טיפול בפניות הציבור לפי חוק נתוני אשראי, תשע"ו-2016 וכן פורסמו הבהרות לענין הדיווחים מטעם המקורות, כולל התאגידים הבנקאיים, על מתן הקלות בתשלומי הלוואות, בהתאם לחוק זה.

בנקאות

חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019

החוק, שפורסם ביום 9 בינואר 2019, במטרה ליצור הסדרה מקיפה ואחידה של נושא שירותי התשלום ואמצעי התשלום, תוך מתן הגנה צרכנית ללקוחות, הותאם להתפתחויות הטכנולוגיות ומתבסס גם על האסדרה האירופאית בתחום. החוק מחליף את חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986, והוא חל על נותני שירותים שונים ובכללם הבנקים, חברות כרטיסי האשראי, סולקים ואפליקציות תשלומים, על אמצעי תשלום פיזיים ושאינם פיזיים, ועל מגוון שירותי תשלום, לרבות הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקת תשלום וניהול חשבון תשלום (למשלם או למוטב), וכן שירותי תשלום במסגרת פעולות מסוימות המבוצעות בחשבונות עו"ש.

עיקרי הנושאים המוסדרים בחוק מתייחסים להוראות בענין חוזה שירותי תשלום, גילוי נאות ואיסור הטעיה, פעולת תשלום, הקפאת השימוש באמצעי תשלום, שימוש לרעה באמצעי התשלום, הרשאות לחיוב ואופן ביצוע הוראות תשלום. כמו כן נקבעו בחוק סנקציות פליליות ועיצומים כספיים בגין הפרות מסוימות של הוראותיו, ואיסור התניה על הוראותיו אלא לטובת לקוח (למעט בסעיפים מסוימים ביחס ללקוחות מסוג מסוים). החוק יחול גם על אמצעי תשלום שהונפקו לפני יום התחילה, וקובע הוראות לתיקון חוזי שירותי תשלום קיימים. מועד תחילת החוק נקבע לשנה מיום פרסומו ("המועד המקורי"), וניתנה לשר המשפטים סמכות להורות על דחיית המועד המקורי בעד שנה נוספת. ביום 18 בפברואר 2020, נדחה מועד תחילת החוק ליום 14 באוקטובר 2020 וזאת רטרואקטיבית מיום 9 בינואר 2020 (מועד כניסתו לתוקף המקורי של החוק).

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 359A - מיקור חוץ

ההוראה, שתחילתה ביום 31 במרס 2020 (עם אפשרות לאימוץ מוקדם), קובעת עקרונות להעברה למיקור חוץ, על בסיס מתמשך, של פעילויות מהותיות הכלולות ברשימת עיסוקיו של התאגיד הבנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי), תוך צמצום החשיפה לסיכונים פוטנציאליים. ההוראה קובעת את חובות הדירקטוריון, ההנהלה והביקורת הפנימית בנושא, ומחייבת, בין היתר, ביצוע בדיקת נאותות לנותן השירות, הסדרת מיקור החוץ בחוזה כתוב, גיבוש תכנית מקיפה לניהול סיכוני מיקור חוץ ותכנית המשכיות עסקית. ההוראה אוסרת על העברה למיקור חוץ של תפקידי הדירקטוריון וההנהלה הבכירה, וקובעת תנאים להעברה למיקור חוץ של החלטות המחייבות הפעלת שיקול דעת בנושאים שונים, ובכללם פתיחת חשבון ללקוח או סגירתו, ופעילות חיתום בהלוואות. כן נקבעו בהוראה תנאים למיקור חוץ של פנייה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לקבלת אשראי, והורחבה האפשרות של תאגידים בנקאיים להתקשר עם מתווכים. ביום 7 באפריל 2020 פורסם עדכון הדוחה את תחילת מועד יישום ההוראה מ-31 במרס 2020 ל-30 בספטמבר 2020 וניתנה אפשרות ליישום מוקדם של ההוראה. הבנק אימץ באימוץ מוקדם את ההוראה והיא חלה עליו החל מחודש מאי 2020.

הגברת התחרותיות

תיקון מס' 27 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) בעניין מעבר של לקוח בין תאגידים בנקאיים

התיקון, שפורסם ביום 22 במרס 2018, כחלק מחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, מחייב את הבנקים לאפשר העברת פעילות פיננסית של לקוח מהבנק בו היא מתנהלת ("הבנק המקורי") לבנק אחר ("הבנק הקולט"), באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח, ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך זה, בתוך 7 ימי עסקים מהמועד שבו קיבל הבנק המקורי הודעה על אישור בקשת הלקוח בידי הבנק הקולט.

הנגיד, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע כי הוראות אלה לא יחולו על בנקים מסוימים (בנק בעל היקף פעילות קטן - ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים, או בנק מקוון), או לקבוע שההוראות יחולו בתום תקופה שיקבע הנגיד או שיחולו עליהם רק כבנק קולט או כבנק מקורי.

תחילתו של התיקון שלוש שנים מיום פרסומו, עם אפשרות דחיייה בשתי תקופות נוספות של חצי שנה כל אחת.

בהתאם לטיטוט תקנות התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019) (דחיית תחילתו של פרק ב'), התש"ף-2020, מוצע לדחות את מועד כניסתו של התיקון לתוקף בשישה חודשים, ליום 22 בספטמבר 2021. ביום 16 בדצמבר 2019 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 448 - העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון, המפרטת את הכללים שעל הבנק המקורי והבנק הקולט ליישם במסגרת הטיפול בבקשתו של הלקוח לניוד חשבונות. מועד כניסתה של ההוראה לתוקף יהיה במקביל למועד הכניסה לתוקף של התיקון האמור לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).

ביום 17 בדצמבר 2019 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), התש"ף-2019, הקובעים את סוגי החשבונות וסוגי הפעילויות הפיננסיות עליהם יחול התיקון האמור.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, על תאגיד בנקאי לאפשר לנותן שירות השוואת עלויות לצפות במידע פיננסי של לקוח הנמצא בידי התאגיד הבנקאי, לבקשת הלקוח. במקביל לתהליך גיבוש החקיקה הנדרשת על מנת לאפשר זאת, פרסם בנק ישראל את ההוראה ביום 24 בפברואר 2020, לאור החשיבות הרבה שהוא רואה ביישום הבנקאות הפתוחה ובפוטנציאל ההשפעה שלה על השירותים הפיננסיים והדרך בה הלקוחות צורכים אותם, וזאת לצד חשיפת כלל השחקנים במערכת והלקוחות לסיכונים רבים יותר. ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, והתשתית של הבנקאות הפתוחה תפתח לצדדים שלישיים אחרים כשתושלם חקיקה בנושא זה ותוחל עליהם רגולציה.

ההוראה כוללת הוראות בנושאי ממשל תאגידי, אופן קבלת הסכמת הלקוח כמקור מידע או כמנהל חשבון תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לתת שירותים של צרכן מידע או של יוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח.

מועד תחילתה של ההוראה נדחה, על רקע אירוע נגיף הקורונה, ליום 31 במרס 2021, למעט לעניין מסירת מידע אודות כרטיסי חיוב, מתן הוראת תשלום חד פעמי בשקלים ומתן מידע אודות סטטוס הוראת תשלום כאמור שתחילתם נדחתה ליום 10 בינואר 2021; מסירת מידע אודות חסכונות ופיקדונות, אשראי וניירות ערך שתחילתם נדחתה ליום 31 במרס 2022.

שוק ההון

תנאי היתר כללי לפי סעיף 49 לחוק ניירות ערך

רשות ניירות ערך פרסמה תנאי היתר כללי לפי סעיף 49 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, שבהתקיימם רשאי יו"ר רשות ניירות ערך להתיר לאדם להציע שירותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך המנוהלת בידי בורסה מחוץ לישראל, אם מצא שאין בכך כדי לפגוע בענייניו של ציבור המשקיעים בישראל.

ההיתר ינתן על סמך הצהרת מבקש ההיתר, כי הינו עומד בתנאים הרלוונטיים לקבלת היתר להציע את השירותים האמורים. ביום 31 במרס 2020 ניתן לבנק ההיתר המבוקש מיו"ר רשות ניירות ערך והבנק נערך בהתאם.

הליכים משפטיים

לעניין תביעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו ראו באור 9 לדוחות הכספיים.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- ביום 26 ביוני 2019, העלתה חברת "מידרוג" את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק ל-aa2.il אופק יציב, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק לדירוג Aaa.il אופק יציב, את כתבי ההתחייבות הנדחים לדירוג Aa1.il אופק יציב, את שטרי ההון הנדחים לדירוג Aa2.il (hyb) אופק יציב ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים לדירוג Aa3.il (hyb) אופק יציב. פקדונות הבנק לזמן קצר נותרו בדירוג P-1.il.
- ביום 27 באפריל 2020, אישררה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA/Stable, את כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג ilAA+ ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA.
- ביום 19 בדצמבר 2019, העלתה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's את דירוג פקדונות הבנק ל-Prime-1/A2 ושינתה את תחזית הדירוג ל"יציב".

מדיניות תגמול לעובדים

לגילוי בנושא מדיניות תגמול לעובדים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" לשנת 2019, שעומד לעיון באינטרנט.

מעורבות ותרומה לקהילה

- הבנק ממשיך לפעול בשלושה תחומים מרכזיים במסגרת תכנית הדגל "מאמינים בך" במטרה להרחיב את כר הפעילות ההתנדבותית בקרב עובדיו, תוך יצירה של מעורבות חברתית ושותפות דרך עם ערך מוסף.
- **ילדים ובני נוער בסיכון** - הפעילות מתמקדת בבני נוער בסיכון מהפריפריה החברתית והגיאוגרפית שנפלטו ממסגרות שונות, במטרה לאפשר להם לקבל את הכלים הדרושים ולשנות כיוון לחיים נורמטיביים בחברה הישראלית. במסגרת התכנית, בני הנוער משולבים במיזמים עסקיים בתכניות השונות המחברות לימודים עם עבודה וטיפוח יזמות עסקית בעזרת פיתוח כישורים ומיומנויות תוך יצירה של מעורבות חברתית עם ערך מוסף כדוגמת מיזמים שמקיים הבנק בשיתוף עם עמותות שונות ופעילויות מגוונות של עובדים עם נוער בסיכון: יוניסטרים - פעילות והכשרת בני נוער וצעירים להשתלבות בעולם העסקים והיזמות לצד אחריות חברתית, מנהיגות והעצמת הנוער. התכנית משתמשת בכלים גם מעולם החינוך הפיננסי. הבנק מאמץ מספר קבוצות ובמקביל משתתף באירועים ובפעילויות של העמותה בכל הארץ. פידל - מיזם פעילות לחינוך ושילוב חברתי של בני נוער מהקהילה האתיופית, התכנית מעניקה כלים חינוכיים וחברתיים לחיזוק תחושת הזהות ושייכות, למצוינות לימודית ויכולת המנהיגות. אבות ובנים על המגרש - קבוצות אבות ובנים היוצרות מפגש משמעותי מרגש ומשותף באמצעות משחק הכדורגל לחיזוק הקשר והתקשורת ביניהם, ליצירת חוסן ולמניעת התנהגויות סיכון, לעידוד פעילות ספורטיבית ואורח חיים בריא.
 - **יזמות עסקית לנשים** - מעורבות וליווי בקבוצות למידה של יזמות עסקית לנשים, תוך התמקדות בהעשרה ובהקניית כלים בנושאים מגוונים כגון: מודעות פיננסית, יזמות עסקית, כישורי מנהיגות ומצוינות ובאמצעות ליווי אישי, חניכה ואימוץ של קבוצות במסגרות שונות. הבנק פועל עם מספר עמותות בתחום, לרבות ימי עיון והעשרה.
 - **פעילות נקודתית בקרב אוכלוסיות ומגזרים מיוחדים** - הבנק מעודד ותומך במתנדבים מקרב עובדי הבנק, המעוניינים לקחת חלק בפרויקטים אלו ולתרום מזמנם, ניסיונם ומומחיותם לטובת אוכלוסיות ומגזרים נזקקים נוספים. במסגרת זו תורמים הבנק וחברות הבנות שלו לעמותות ולארגונים שונים לטובת סיוע לאותן אוכלוסיות על ידי שיתופי פעולה של למידה משותפת, מעורבות חווייתית, חינוך פיננסי דיגיטלי, התנדבות, סיוע בסלי מזון, לימודי שפה ופעילות חברתית שיקומית.

נספח

151

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2020			
שיעור הכנסה	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1)	
%-ב		במיליוני ש"ח	%-ב		במיליוני ש"ח	
3.34	653	79,122	3.23	660	82,706	נכסים נושאי רבית
3.34	653	79,122	3.23	660	82,706	אשראי לציבור (2) (5)
						- בישראל
						סך הכל
						אשראי לממשלה
(1.18)	(2)	674	(1.39)	(3)	856	- בישראל
(1.18)	(2)	674	(1.39)	(3)	856	סך הכל
						פקדונות בבנקים
1.24	7	2,271	0.54	3	2,224	- בישראל
-	-	14	-	-	28	- מחוץ לישראל
1.23	7	2,285	0.53	3	2,252	סך הכל
						פקדונות בבנקים מרכזיים
0.25	16	25,022	0.25	18	28,671	- בישראל
0.25	16	25,022	0.25	18	28,671	סך הכל
						ניירות ערך שנשאלו
-	-	819	-	-	32	- בישראל
-	-	819	-	-	32	סך הכל
						אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (3)
1.86	53	11,468	1.45	37	10,264	- בישראל
1.86	53	11,468	1.45	37	10,264	סך הכל
						אגרות חוב למסחר
-	-	380	-	-	140	- בישראל
-	-	380	-	-	140	סך הכל
2.45	727	119,770	2.31	715	124,921	סך כל הנכסים נושאי רבית
		2,670			2,763	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
		13,169			12,457	נכסים אחרים שאינם נושאים רבית (4)
		135,609			140,141	סך כל הנכסים
-	-	14	-	-	28	סך הנכסים נושאי רבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2020		
שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח	שיעור הוצאה	הוצאות (הכנסות) רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח
%-ב			%-ב		
0.16	7	17,337	0.11	5	17,801
0.60	67	44,944	0.45	55	49,133
0.48	74	62,281	0.36	60	66,934
1.70	1	237	2.48	1	163
1.70	1	237	2.48	1	163
0.44	1	910	0.42	1	952
0.44	1	910	0.42	1	952
1.32	15	4,573	(0.53)	(5)	3,767
1.32	15	4,573	(0.53)	(5)	3,767
1.68	1	239	-	-	19
1.68	1	239	-	-	19
0.54	92	68,240	0.32	57	71,835
		50,447			52,965
		2,628			2,580
		5,841			3,826
		127,156			131,206
		8,453			8,935
		135,609			140,141
1.91			1.99		
2.14	635	119,756	2.12	658	124,893
-	-	14	-	-	28
2.14	635	119,770	2.12	658	124,921
-	-	-	-	-	-

התחייבויות נושאות רבית	
פקדונות הציבור	
- בישראל	
לפי דרישה	
לזמן קצוב	
סך הכל	
פקדונות הממשלה	
- בישראל	
סך הכל	
פקדונות מבנקים	
- בישראל	
סך הכל	
אגרות חוב	
- בישראל	
סך הכל	
התחייבויות אחרות	
- בישראל	
סך הכל	
סך כל ההתחייבויות נושאות רבית	
פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית	
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית	
התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית ⁽⁶⁾	
סך כל ההתחייבויות	
סך כל האמצעים ההוניים	
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים	
פער הרבית	
תשואה נטו על נכסים נושאים רבית⁽⁷⁾	
- בישראל	
- מחוץ לישראל	
סך הכל	
סך ההתחייבויות נושאות רבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל	

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי רבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2019			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2020		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח
%-ב			%-ב		
2.52	601	96,422	2.46	625	102,663
(0.28)	(36)	50,615	(0.29)	(40)	55,674
2.24			2.17		
1.57	42	10,766	1.05	27	10,296
(0.68)	(16)	9,424	0.55	10	7,296
0.89			1.60		
2.70	84	12,568	2.13	63	11,934
(1.97)	(40)	8,201	(1.22)	(27)	8,865
0.73			0.91		
2.45	727	119,756	2.31	715	124,893
(0.54)	(92)	68,240	(0.32)	(57)	71,835
1.91			1.99		

מטבע ישראלי לא צמוד
סך נכסים נושאי רבית
סך התחייבויות נושאות רבית
פער הרבית
מטבע ישראלי צמוד למדד
סך נכסים נושאי רבית
סך התחייבויות נושאות רבית
פער הרבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
סך נכסים נושאי רבית
סך התחייבויות נושאות רבית
פער הרבית
סך פעילות בישראל
סך נכסים נושאי רבית
סך התחייבויות נושאות רבית
פער הרבית

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2020 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד			
גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽⁸⁾			
שינויים נטו	מחיר	כמות	
			במיליוני ש"ח
			נכסים נושאי רבית
			אשראי לציבור
			- בישראל
7	(22)	29	סך הכל
7	(22)	29	נכסים נושאי רבית אחרים
			- בישראל
(19)	(21)	2	סך הכל
(19)	(21)	2	סך כל הכנסות הרבית
(12)	(43)	31	
			התחייבויות נושאות רבית
			פקדונות הציבור
			- בישראל
(2)	(2)	-	לפי דרישה
(12)	(17)	5	לזמן קצוב
(14)	(19)	5	סך הכל
			התחייבויות נושאות רבית אחרות
(21)	(22)	1	- בישראל
(21)	(22)	1	סך הכל
(35)	(41)	6	סך כל הוצאות הרבית
23	(2)	25	סך כל הכנסות הרבית פחות הוצאות הרבית

- (1) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית.
- (3) מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2020 בסך של 48 מיליון ש"ח (לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2019 נכתה יתרה בסך של 17 מיליון ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך של 51 מיליון ש"ח ו-45 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2020 ו-31 במרס 2019, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית.
- (8) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

<p>ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים גאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.</p>	<p>ABC</p>
<p>FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.</p>	
<p>LDC - Less Developed Countries - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.</p>	
<p>LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).</p>	
<p>Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.</p>	
<p>CDS - Credit Default Swap - מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.</p>	
<p>CLS - Continuous Linked Settlement - CLS הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכוני סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטראלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.</p>	
<p>Dodd-Frank - תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטרו והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.</p>	
<p>EMIR - European Market Infrastructure Regulation - רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.</p>	
<p>FHLMC - Freddie Mac - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).</p>	
<p>FNMA - Fannie Mae - סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).</p>	
<p>GNMA - Ginnie Mae - חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המופקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).</p>	
<p>Var - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.</p>	
<p>איגוח - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייסת חוב על ידי הנפקת אגרות חוב המגובות על ידי מצרף של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגוח מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגוח יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).</p>	<p>א</p>
<p>אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - אגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הרבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפרעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.</p>	
<p>אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - אגרות חוב שתשלומי הרבית והקרן בגין מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.</p>	
<p>אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.</p>	
<p>אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.</p>	

ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.

אשראי on call - אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.

ב **באזל 2/ באזל 3** - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.

ג **גידור** - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.

ה **הון עצמי רובד 1** - הון על בסיס מתמשך - going concern capital.

הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי הון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.

הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).

הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך ההלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית.

הלואה לדיור - הלואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק:

1. ההלואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;
2. ההלואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
3. ההלואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
4. ההלואה מיועדת למימון פרעון מוקדם של הלואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.

הלואות בלון/בולט - הלואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי הרבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הרבית משולמת בסוף התקופה.

הלמ"ס - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם.

הסכמי ISDA ונספחי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמעור סוכנוי האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי מההון בשיעור הרבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה ועל ידי יחידות ניהול סיכוני האשראי בחטיבה לניהול סיכונים, באמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.

ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ-מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

ח	<p>חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).</p> <p>חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינם. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של ההנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפרעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.</p> <p>חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידם. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדרוג".</p> <p>חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.</p> <p>חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.</p> <p>חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בנסיבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאים החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.</p> <p>חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.</p> <p>חוזה SWAP - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.</p> <p>חוזה אקדמה (FORWARD) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.</p> <p>חוזה עתידי (FUTURE) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.</p> <p>חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT).</p> <p>חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.</p> <p>חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.</p> <p>חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.</p> <p>יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.</p> <p>יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.</p> <p>יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.</p>
כ	<p>כושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.</p> <p>כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD (Probability of Default) - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלווה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו.</p> <p>כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.</p>
ל	<p>לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוג וכן מספר לווים, כאשר החזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".</p>
מ	<p>מדיניות מוניטרית - מדיניות המנהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרת הבנק באמצעות קביעת הרבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.</p>

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר.

מס"ב - מרכז סליקה בנקאי בע"מ - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים.

מערכת זה"ב RTGS - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לבין גורמים עסקיים נוספים.
מק"מ- מלווה קצר מועד - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק בנכיון לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא רבית.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הרבית של החוב.

נגזר אשראי - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייצגת אותו כנגד ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לסיכונים בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.
ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי סו ו-ASK, הפרשים בין מחירי retail-I wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לוה, כמוגדר להלן:

סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.

2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:

10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

(1) עסקה מסוג Future IX Forward, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או בזכויות; אלא אם כן קיימת

עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה במועד פרעונה;

(2) עסקת חליפין ברבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;

(3) הסכם מסוג Future rate agreement IX Forward rate agreement.

(4) רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:

עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה יומית של ה"מרג'ין";

יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א) לעיל, אשר תקוזז במועד פרעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.

סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.

3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת בטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.
4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:
 - א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפרעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.
 - ב. התחייבות למתן אשראי לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.
 - ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה, כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא, כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, באותו סכום.

סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

סיכון נזילות - סיכון שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.

סיכון רבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הרבית במטבעות השונים.

סיכון שוק - סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי רבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות).

סיכון תפעולי - הסיכון שליקויים במערכת או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.

סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

ע

ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:

1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שעבר למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי;
2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר;
3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק.
4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.

ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.

ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.

פ

פח"ק - פקדון חוזר קרדיטורי - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם:

1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה.
2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה.
3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי.
4. הפקדון אינו צמוד.

פקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא רבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים ברבית בנק ישראל.

פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.

פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.

ק	<p>קבוצת לווים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.</p>
	<p>קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.</p>
ר	<p>רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.</p> <p>רביית בנק ישראל - רביית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים.</p> <p>רביית פריים - רביית הנקבעת בכל בנק על בסיס רביית בנק ישראל.</p>
ש	<p>שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:</p> <p>רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;</p> <p>רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;</p> <p>רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.</p>
	<p>שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.</p>
	<p>שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.</p>
	<p>שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.</p>
	<p>שיעור התשואה הפנימי (שת"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.</p>
	<p>שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.</p>
ת	<p>תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכניהם.</p>
	<p>תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.</p>
	<p>תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן ורביית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רביית שנתית אפקטיבית.</p>

אינדקס

49	מימון ממונף	מ
90	מינוף	
138,70	מיסוי	
126	מסגרות אשראי	
54	מפקידים גדולים	
95,53	נגזרים	נ
91,54	נדילות	
74,20	ניירות ערך	
33	ניתוח תרחישי קיצון	
87,24	נכסי סיכון	
110,78,35	סיכון אשראי	ס
54	סיכון נדילות	
50	סיכון רבית	
48	סיכון שוק	
55	סיכונים אחרים	
16	עמלות	ע
38	ענפי משק	
142	עסקאות עם צדדים קשורים	
50	ערך בסיכון (VAR)	
54,23	פקדונות הציבור	פ
82	פנסיה	
7	רווח למניה	ר
130	שווי הוגן	ש
33	תיאבון לסיכון	ת
74	תיק למסחר	
14	תשואה להון	

55	אומדנים חשבונאיים קריטיים	א
8	אסטרטגיה עסקית	
82	אקטואריה	
86,24	באזל	ב
55	בקרות	
95,71,53	גידור	ג
60	דוח רווח והפסד	ד
61	דוח על הרווח הכולל	
63	דוח על השינויים בהון	
64	דוח תזרים מזומנים	
59	דוח רואי החשבון המבקרים	
25	דיבידנדים ומדיניות חלוקת רווח	
86,24	הון והלימות הון	ה
63	הון מניות	
87,24	הון עצמי רובד 1	
88,25,24	הון רובד 2	
125,110,78,43,38	הלוואות לדיור	
120,78	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	
17	הפרשה למסים על הרווח	
116	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	
112,78,36	חובות בעייתיים	ח
112,78,36	חובות פגומים	
87,24	יחסי הון	י
50,24	יעד הון	
20	לווים גדולים	ל
101,30,27,6	לקוחות עסקיים	
101,29,27,6	לקוחות קמעונאיים	
62	מאזן	מ
101,27	מגזרי פעילות	
12	מדד המחירים לצרכן	
42	מדינות זרות	
66	מדיניות חשבונאית	
33	מדיניות ניהול סיכונים	
74,41	מוסדות פיננסיים זרים	
64	מזומנים ושווי מזומנים	
82	מחויבות בגין הטבות פרישה	